

ສາທ්‍යාචාරුකාස්තර
มหาวิทยาลัยมหิดล

การสอนเสริมครั้งที่ 1
หน่วยที่ 1 - 7

เอกสารโนํตหักนໍชุดวิชา

80202

ສඡපັນແລະກຮບວນກາຣ ທາງກາຣເມືອງໄຫຍ

Thai Political Institutions
and Processes

(ฉบับปรับปรุง)

ส่วนลิขสิทธิ์

เอกสารโปรดทัศน์ชุดวิชา สถาบันและกระบวนการทางการเมืองไทย การสอนแลร์นิ่มครั้งที่ 1

จัดทำขึ้นเพื่อเป็นบริการแก่นักศึกษาในการสอนแลร์น

จัดทำต้นฉบับ : คณะกรรมการกลุ่มปรับปรุงชุดวิชา

บรรณาธิการ/ออกแบบ : หน่วยผลิตลือสอนแลร์น ศูนย์โปรดทัศนศึกษา

สำนักเทคโนโลยีการศึกษา

จัดพิมพ์ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พิมพ์ครั้งที่ 28 กุมภาพันธ์ 2558 ปรับปรุง

แผนการสอนเสริมครั้งที่ 1

ชุดวิชา 80202 สถาบันและกระบวนการทางการเมืองไทย (ฉบับปรับปรุง)

การสอนเสริมครั้งที่ 1 7 หน่วย หน่วยที่ 1–7

ประเด็นการสอนเสริม

1. แนวความคิดว่าด้วยสถาบันและกระบวนการทางการเมืองไทย (หน่วยที่ 1)
2. แนวคิดเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญและโครงสร้างอำนาจทางการเมือง (หน่วยที่ 2)
3. รัฐธรรมนูญกับการเมืองการปกครองไทย (หน่วยที่ 3)
4. สถาบันพระมหากษัตริย์ (หน่วยที่ 4)
5. รัฐสภา (หน่วยที่ 5)
6. รัฐบาล (หน่วยที่ 6)
7. สถาบันตุลาการ (ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร) (หน่วยที่ 7)

แนวคิด

1. สถาบันเป็นสิ่งที่มนุษย์ได้ก่อตั้งสิ่งต่าง ๆ ขึ้นมาอย่างมีระเบียบแบบแผน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ทั้งที่เป็นสถาบันแบบนารมณ์ และสถาบันแบบรูปธรรม กระบวนการทางการเมืองไทยเป็นวิธีในการใช้อำนาจอย่างเป็นหลัก ให้สามารถเปลี่ยนแปลงระบบการเมืองเป็นสิ่งที่จะแปรเปลี่ยนข้อเรียกร้องต้องการ การสนับสนุนหรือการตัดค้านของประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมให้ออกมาเป็นนโยบายและการปฏิบัติการต่าง ๆ กระบวนการทางการเมืองเป็นกิจกรรมที่ลับซับซ้อนมาก เพราะมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับหลายหน่วยแต่ละหน่วยก็มีหน้าที่และความรับผิดชอบต่าง ๆ กัน แต่ในขณะเดียวกันก็จำเป็นต้องมีการประสานกันเพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

2. รัฐธรรมนูญเป็นสิ่งที่มีนัยทางการเมืองเป็นอย่างมาก โดยได้กล่าวเป็นสัญลักษณ์ของการเมืองการปกครอง ยุคใหม่ ที่ประชาชนได้มีสิทธิอำนวยอำนาจที่จะกำหนดความเป็นไปของสังคมการเมือง และเป็นหลักประกันเสรีภาพของประชาชน นอกเหนือจากนี้ รัฐธรรมนูญยังเกี่ยวข้องกับการกำหนดความลัมพันธ์ของอำนาจรัฐ การดำเนินกิจกรรมของรัฐและการมีส่วนร่วมในอำนาจเจ้าของประชาชนในรัฐสมัยใหม่

3. แนวคิดเรื่องรัฐธรรมนูญในประเทศไทยได้เริ่มปรากฏขึ้นตั้งแต่สมัยรัชการที่ 5 แต่ได้เริ่มมีการใช้รัฐธรรมนูญฉบับแรกหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองโดยคณะราษฎร เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 วิัฒนาการของระบบรัฐธรรมนูญไทยเป็นผลมาจากการผันผวนทางการเมืองในรูปของการรัฐประหาร การยึดอำนาจของชนชั้นผู้ปกครองทำให้รัฐธรรมนูญของไทยในอดีตขาดความมั่นคง รัฐธรรมนูญของไทยในอดีตมีทั้งลักษณะที่เป็นประชาธิปไตยและแบบอำนาจนิยม จนกระทั่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่มีเจตนาการมณฑ์สำคัญคือการปฏิรูปการเมือง

4. สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันการเมืองการปกครองที่สำคัญ และดำรงอยู่มาเป็นเวลานาน สถาบันพระมหากษัตริย์ของไทยก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ได้รับแนวอิทธิพลมาจากแนวคิดเทวราชธรรมราชา และพ่อปักษ์องลูก อันนำไปสู่การปกครองแบบราชาธิปไตย จนกระทั่งในสมัยพระบาทสมเด็จพระปูจุจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สถาบันพระมหากษัตริย์ได้เป็นสถาบันทางการเมืองที่มีบทบาทในการสร้างรัฐชาติ และนำประเทศไทยไปสู่การเป็นรัฐสมบูรณ์ตามลัทธิราชย์อย่างแท้จริง การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ทำให้สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันการเมืองที่ดำรงอยู่ได้รัฐธรรมนูญ ด้วยปัจจัยที่เกิดจากกระบวนการสร้างประชาธิปไตยของไทยที่ขาดความต่อเนื่อง สถาบันพระมหากษัตริย์โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงใช้พระราชอำนาจในการรักษาประเทศไทยและระบบของการปกครองให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน อันส่งผลให้สถาบันพระมหากษัตริย์ของประเทศไทยเป็นสถาบันทางการเมืองที่มีความสำคัญยิ่ง และสูงล่ำกว่าสมัยใด และเป็นสถาบันการเมืองที่คัดลิขิท์ เป็นที่รักเคารพและเทิดทุนของประชาชนชาวไทยตลอดมา

5. รัฐสภาเป็นสถาบันการเมืองที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติ และยังทำหน้าที่ในการควบคุมดูแล และประสานงานเกี่ยวกับกิจการของรัฐบาล รวมทั้งทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชน บทบาทของรัฐสภาไทยในการเมืองไทยช่วงก่อน พ.ศ. 2516 จะแตกต่างกันไปตามรัฐธรรมนูญที่ใช้และการเมืองที่เป็นอยู่ในขณะนั้น เช่น ในช่วง พ.ศ. 2490–2500 แม้จะมีการรัฐประหารและการยกเลิกรัฐธรรมนูญ แต่บทบาทของรัฐสภาในช่วงเวลาดังกล่าวก็ยังสามารถควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินได้ ในช่วงหลัง พ.ศ. 2516 ก็เช่นเดียวกัน จะแตกต่างกันไปตามรัฐธรรมนูญที่ประกาศใช้ และการเมืองที่เป็นอยู่ขณะนั้น

6. รัฐบาล คือ สถาบันการเมืองที่ทำหน้าที่ในฐานะผู้ปกครองเป็นผู้ใช้อำนาจรัฐในการบริหาร และการปกครองซึ่งอาจแบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ รัฐบาลแบบเผด็จการ และรัฐบาลแบบประชาธิปไตย ส่วนรัฐบาลในกระบวนการทางการเมืองไทย หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 มีลักษณะสำคัญ คือ ปัญหาเกี่ยวกับประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของรัฐบาล ปัญหาเกี่ยวกับความชอบธรรม และปัญหาเกี่ยวกับเสถียรภาพของรัฐบาล ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อระบบการเมืองโดยรวมด้วย

7. สถาบันตุลาการ คือ สถาบันที่มีหน้าที่ผดุงความยุติธรรมในลัษณะโดยอาศัยกลไกในกระบวนการยุติธรรม โดยที่จะมีรูปแบบและโครงสร้างแตกต่างกันไปในแต่ละระบบกฎหมายและตามความเหมาะสมของแต่ละประเทศ แต่ทุกประเทศก็จะยึดหลักการเดียวกันคือ หลักความเป็นอิสระของสถาบันตุลาการในการพิจารณาพิพากษาคดี สถาบันตุลาการของไทยมีวิัฒนาการมาตั้งแต่สมัยโบราณ แต่มีการปฏิรูปในสมัยรัชการที่ 5 เมื่อประเทศไทยต้องแข็งหน้ากับแรงกดดันจากประเทศมหาอำนาจตะวันตก กระบวนการยุติธรรมไทยแต่เดิมมีลักษณะที่ค่อนข้างเป็นความลับไม่เปิดเผยต่อสาธารณะและมุ่งคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เป็นหลัก ก่อให้เกิดการใช้อำนาจที่ไม่เป็นธรรม และมีผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรมโดยรวม ในปัจจุบันจึงมีการแก้ไขโครงสร้างและปรับปรุงองค์กรให้มีความโปร่งใสสามารถอ่านความยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

เมื่อนักศึกษาเข้ารับการสอนเสริมชุดวิชาสถาบันและกระบวนการทางการเมืองไทย ครั้งที่ 1 และ นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับแนวความคิดว่าด้วยสถาบันและกระบวนการทางการเมืองไทยได้
2. อธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับแนวความคิดเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญและโครงสร้างอำนาจทางการเมืองได้
3. อธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญกับการเมืองการปกครองไทยได้
4. อธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ได้
5. อธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับรัฐสภาได้
6. อธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับรัฐบาลได้
7. อธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับสถาบันดุลการ (ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร)ได้

กิจกรรมการสอนเสริม

1. ซักข้อมูลความเข้าใจและตอบข้อสงสัยที่เกี่ยวข้องกับชุดวิชานี้ของนักศึกษา
2. เปิดโอกาสให้นักศึกษาที่เข้ารับการสอนเสริมแสดงความคิดเห็นและซักถามปัญหา

สื่อการสอนเสริม

1. เอกสาร์โสตทัศน์ประกอบการบรรยายสรุป
2. แบบประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาที่เข้ารับการสอนเสริม

การประเมินผล

1. ลังเกตพดิกรรมการแสดงออกและการมีส่วนร่วมขณะที่รับการสอนเสริมของนักศึกษาที่เข้ารับการสอนเสริม
2. ประเมินผลความคิดเห็นส่วนรวมของนักศึกษาที่เข้ารับการสอนเสริม

แนวคิดเกี่ยวกับสถาบันทางลัทธิ

- สถาบัน หากแปลตามศัพท์แล้วมีความหมายว่า “ก่อตั้ง” กล่าวคือ การที่มนุษย์ได้ก่อตั้งสิ่งต่าง ๆ ขึ้นมาอย่างมีแบบแผน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ (Function) อย่างหนึ่งอย่างใด สถาบันนี้อาจจำแนกออกได้เป็น 2 ประเภท คือ
 - สถาบันที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ หน่วยงาน องค์กร หรือสมาคม เช่น มหาวิทยาลัยสูงชั้น ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
 - สถาบันที่เป็นนามธรรม มักอยู่ในรูปของระเบียบแบบแผน วัฒนธรรม จริยธรรม ประเพณี ที่ผู้คนในลัทธิหนึ่ง ๆ ยอมรับนับถือและปฏิบัติตาม เช่น วัฒนธรรมการแสดงความเคารพด้วยการกราบไหว้ ประเพณีสงกรานต์ วัฒนธรรมการกิน เป็นต้น
- สถาบันทางลัทธิหมายถึง “โครงสร้างที่กลุ่มชนในลัทธิได้สร้างขึ้นและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปในลัทธิ เพื่อเป็นแบบแผนในการประพฤติปฏิบัติของสมาชิกในลัทธิ สำหรับการแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของลัทธิ”
- สาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดสถาบันทางลัทธิสามารถสรุปได้ คือ
 - ความต้องการของมนุษย์ ทั้งความต้องการทางกายและความต้องการทางจิตใจ
 - การเพิ่มของประชากรมนุษย์มากขึ้น ทำให้ความต้องการต่าง ๆ ของมนุษย์เพิ่มมากขึ้น
 - สถาบันลัทธิเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการจัดระบบทางลัทธิ
 - เป็นวัฒนธรรมหรือแบบอย่างของพุทธกรรมที่สมาชิกของลัทธิประพฤติปฏิบัติลีบต่องกันมานาน
 - เกิดจากลักษณะสถาบัน เพื่อความสงบสุข ความสุข ความเจริญก้าวหน้าของมนุษย์และลัทธิ
 - ความเจริญก้าวหน้าและการขยายตัวของลัทธิ ทำให้สถาบันลัทธิที่มีอยู่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการที่เพิ่มขึ้นของสมาชิกได้ จึงเกิดสถาบันลัทธิใหม่ขึ้นอยู่เสมอ

ໂສຕທັນ # 1.2

ແນວຄົດເກື່ອງກັບສາບັນກາຮັມການເມືອງກາປົກປອງ

ແນວຄົດເກື່ອງກັບສາບັນກາຮັມການເມືອງກາປົກປອງ

- ສາບັນກາຮັມການເມືອງກາປົກປອງເປັນສາບັນທາງລັ້ງຄມທີ່ມູນໜີຍ່ວ່າມັກນິກ່ອດັ່ງໜີ່ເພື່ອຕອບສູນຂອງຄວາມຕ້ອງກາຮັມໃນການຮັກຫາຄວາມສົງນເຮັດວຽກຂອງລັ້ງຄມ ກາຮັມນີ້ເປັນເງື່ອງຂອງອຳນາຈ ໂດຍເປັນກາຮັມໃຫ້ອຳນາຈເພື່ອຈັດສະຮະແຈກແຈງທຣັພຢາກ ລຶ່ງທີ່ມີຄຸນຄ່າຕ່າງໆ ໃຫ້ແກ່ຄົນໃນລັ້ງຄມ ໂດຍຜູ້ທີ່ໃຫ້ອຳນາຈທາງກາຮັມຈະເປັນຜູ້ກຳທັນດວກໄວ້ໂຄຈະໄດ້ຂ້ອະໄເ ເມື່ອໄດ ແລະຈະໄດ້ມາອ່າງໆໄຮ
- ກາປົກປອງ ໄມຍົກົງ ຮູບແບບ ລັກຂະນະ ແລະວິທີກາຮັມໃຫ້ອຳນາຈທາງກາຮັມເມືອງ ທັ້ນນີ້ເປັນທີ່ການກັນດີວ່າອົງຄົກທີ່ໃຫ້ອຳນາຈທາງກາປົກປອງນີ້ເຮົາເຮືອກວ່າ ຮັ້ງບາລ ຜົ່ງປະກອບໄປດ້ວຍ ຄະນະຮັ້ງມູນຕົວ ຮັ້ງສກາ ສາລ ແລະໜ່ວຍງານໃນຮະບບປະຈຸກກາຮັມ
- ແມກ່າ໌ ເວບອ່ວ໌ (Max Weber) ໄດ້ອີນິຍາຍວ່າທີ່ມາຈຳແນກໄດ້ ດັ່ງຕ້ອໄປນີ້
 - ອຳນາຈບາຮົມ (Charismatic authority) ເປັນອຳນາຈທີ່ເກີດຈາກຄຸນລັກຂະນະຫຼືຄວາມສາມາດຄົມພິເຕະໝອງບຸດຄລທີ່ແສດງອອກມາແລະຜູ້ຄນໄດ້ຮັບຮູ້ວ່າມີບຸດຄລຜູ້ນັ້ນມີຄຸນລັກຂະນະພິເຕະໝອງຢ່າງເກົງ
 - ອຳນາຈຈາກຈົດປະເທົ່ານີ້ (Traditional authority) ເປັນອຳນາຈທີ່ເກີດຈາກຈາກຈົດປະເທົ່ານີ້ ຂົນບອດຮົມເນື່ອມ ປະເທົ່ານີ້ທີ່ມີການປັບປຸດລືບຕໍ່ອັກນາມໃນລັ້ງຄມແລະຜູ້ຄນລ່ວ່ມໃຫຍ້ໃນລັ້ງຄມນີ້ໃຫ້ກາຮັມອ່ອມຮັບ
 - ອຳນາຈຕາມເຫດຜລ/ອຳນາຈຫັ້ນທີ່ຕາມກົງໝາຍ (Rational–legal authority) ເປັນອຳນາຈອັນມີທີ່ມາຕາມໜີ່ກົງໝາຍໃຫ້ກາຮັມຮັບຮົມ ໂດຍເລັພາຍ່າງຍິ່ງອຳນາຈທີ່ປ່ຽນກົງຕາມຮັ້ງຮຽມນູ້ນັ້ນ ບຸດຄລຈະໄດ້ອຳນາຈໜີ້ນີ້ມາຕາມວິທີກຳທັນດເທັນນັ້ນ
- ສາບັນທາງກາຮັມ ປະກອບດ້ວຍ ຮັ້ງຮຽມນູ້ນັ້ນ ກົງໝາຍ ຮັ້ງບາລ
 - ຮັ້ງຮຽມນູ້ນັ້ນ ດື່ນ ກົງໝາຍສູງສຸດ ເປັນລຶ່ງກຳທັນດເນື້ອຫາເກື່ອງກັບໂຄຮງສ້າງທາງອຳນາຈຂອງຮັ້ງ ກລ່າວເກື້ອງແຫລ່ງຂອງອຳນາຈ ວິທີກາຮັມໄດ້ມາຈີ່ອຳນາຈ ວິທີກາຮັມໃຫ້ອຳນາຈ ຮູບແບບກາປົກປອງ ຮວມລຶ່ງກຳທັນດລືຖື ແລະຫັ້ນທີ່ຂອງພລເມືອງດ້ວຍ ໂດຍທີ່ວ່າໄປແລ້ວຮັ້ງຮຽມນູ້ນັ້ນຈະມີເນື້ອຫາເປັນຫຼັກກາກວ້າງ ແລະຫັ້ນຮັ້ງຮຽມນູ້ນັ້ນທີ່ຈະມີລັກຂະນະດື່ນ ມີຂໍ້ຄວາມຫັດເຈນແນ່ນອນ ຄວາມກົງກົງບັນຫຼຸງຄູ່ຕົ້ນລືຖືແລະເລົ່າກົາພາບຂອງປະຊາຊົນໄວ້ຍ່າງໜັດເຈນແນ່ນອນຕ້ອງຄຣອບຄລຸມບທບ້າງຄູ່ຕົ້ນເກື່ອງກັບການປົກປອງຂອງຮັ້ງໄວ້ຍ່າງຄຣວັນໄມ່ຄວາຍາວເກີນໄປ ແລະຄວາມກົງກົງກຳທັນດວິທີກາຮັມແກ້ໄຂເພີ່ມເຕີມຮັ້ງຮຽມນູ້ນັ້ນຕາມກົງໝາຍຈີ້ນໄວ້
 - ກົງໝາຍ ດື່ນ ກົງເກັນທີ່ຂໍອັບັກັບຂອງຮັ້ງ ມີວັດທຸປະສົງຕົ້ນເພື່ອຮັກຫາຄວາມສົງນເລະຄວາມເປັນຮະບັບເຮົາເຮັດວຽກຂອງຮັ້ງ ໜີ້ຮັ້ງບາລຕ້ອງຍືດກົງໝາຍເປັນຫຼັກໃຫ້ຍືດເຫຼົາບຸດຄລຜູ້ບໍລິຫານເປັນຫຼັກພະແນກຄ້າຮັ້ງຍືດຄື້ອງເຫຼົາຕັ້ງບຸດຄລເປັນທີ່ດັ່ງແລ້ວຄວາມສົງນຄວາມເປັນຮະບັບເຮົາເຮັດວຽກ ຕລອດຈົນລືຖືເລົ່າກົາພາບແລະພລປະໂຍ້ນຂອງປະຊາຊົນ ຜົ່ງຮັ້ງບາລຕ້ອງຍືດກົງໝາຍເປັນຫຼັກໃຫ້ຍືດເຫຼົາບຸດຄລຜູ້ບໍລິຫານເປັນຫຼັກພະແນກຄ້າຮັ້ງຍືດຄື້ອງເຫຼົາຕັ້ງບຸດຄລເປັນທີ່ດັ່ງແລ້ວຄວາມສົງນຄວາມເປັນຮະບັບເຮົາເຮັດວຽກ ເລືມໄດ້ໂດຍຈ່າຍອີກທີ່ການທຳການຂອງຮັ້ງບາລກົງປາສຈາກການກຳທັນດກົງເກັນທີ່ອັນຈະນຳມາຈີ້ນ ຄວາມຮວນເຮົາເຮົາແນ່ນອນ ເພຣະບຸດຄລເປັນຫຼັກຈີ່ມັກຈະມີຄວາມຢູ່ເຫີງອູ່ເປັນນິຈ ກົງໝາຍສາມາດແປ່ງອອກໄດ້ດັ່ງນີ້ ກົງໝາຍລາບບັນຫຼຸງຄູ່ຕົ້ນ (Substantive law) ດື່ນ ກົງໝາຍທີ່ບັນຫຼຸງຄູ່ຕົ້ນເພື່ອກຳທັນດແລະຮັບຮອງລືຖື

ໂສຕ້ຫັນ # 1.2 (ຕ່ອ)

ຕລອດຈນປະໂຍ່ນຂອງປະຊາທິປະໄຕທີ່ກໍາທັນດວກກະທຳເຫັນໄດ້ເປັນກະລຸງມາຍ້ມີໂທເຊັ່ນໃດກະນາຍວິທີລົບບັນຫຼຸດ (Procedural law) ອີ່ກະນາຍທີ່ແສດງຄືວິທີກະລຸງມາຍໃນຄາລ ກໍາທັນດວກກະກັນລືຖືແລະພລປະໂຍ່ນຂອງປະຊາທິປະໄຕ ບໍ່ຈະຈາກລ່າວໄດ້ວ່າເປັນກະນາຍທີ່ກໍາທັນດວກກະລຸງມາຍເພື່ອໃຫ້ສະຫະກະນາຍສາຮນັບຜູ້ດີເປັນໄປໄດ້ຈົງ

- ຮັ້ງບາລ ອີ່ອົງຄ່ຽນທີ່ເປັນຜູ້ໃຊ້ອໍານາຈອອີປ່າໄຕ ການດຳເນີນການຂອງຮັ້ງບາລຈະກະທຳໄປໃນໝາຍຂອງປະຊາທິປະໄຕ ບໍ່ຈະຈາກລ່າວໄດ້ວ່າ ຮັ້ງບາລນັ້ນຄືວິທີເປັນຕົວແທນຂອງຮັ້ງບູນ ທັນນີ້ປະກອບດ້ວຍ ຄະນະຮັ້ງມູນຕີ ເປັນຜູ້ໃຊ້ອໍານາຈບວກທີ່ກໍາທັນດນໂຍບາຍໃນການບວກທີ່ກໍາທັນດນໂຍບາຍປະເທດ ລັ້ງການຮະບບະຈາກການໃຫ້ດຳເນີນການຕາມໂຍບາຍທີ່ໄດ້ແຄລງໄວ້ໃນຮັ້ງສົກາ
- ຮູ່ປະບົບ ຂອງຮັ້ງບາລທີ່ເຄຍເກີດຂຶ້ນແລ້ວໃນໂລກນີ້ 4 ຮູ່ປະບົບ ໄດ້ແກ່ ຮັ້ງບາລແບບຄະນະຮັ້ງມູນຕີ ບໍ່ຈະຮັ້ງບາລແບບຮັ້ງສົກາ (Cabinet Government or Parliamentary Government) ຮັ້ງບາລແບບປະທານາອີບຕີ (Presidential Government) ຮັ້ງບາລແບບກົ່ງປະທານາອີບຕີ (Semi-Presidential Government) ແລະ ຮັ້ງບາລແບບເລືອກຕັ້ງນາຍກັນຕີໂດຍຕຽງ (Direct-election of premiership form of Government)

ໂສຕ້ຫັນ # 1.3 ກະບວນການທາງການເມືອງໃໝ່ໄທ

ກະບວນການທາງການເມືອງໃໝ່ໄທ

- ກະບວນການທາງການເມືອງ ອີ່ວິທີການໃນການໃຊ້ອໍານາຈອອີປ່າໄຕ ເປັນຫວັງຈະລັກຄູຂອງຮະບບະການເມືອງເປັນລົງທຶນທີ່ແປຣເປີ່ມຕົວຢ່າງດີ ເປັນການສະໜັບສິນທີ່ກໍາທັນດນກໍາລຸ່ມຕ່າງໆ ໃນລັ້ງຄມໃຫ້ອອກມາເປັນໂຍບາຍແລະການປົກປັບດີການຕ່າງໆ ກະບວນການທາງການເມືອງເປັນກິຈກະນົດທີ່ສັບສົນຫຼັງຈາກການເມືອງໄດ້ຮັບຜູ້ໃຊ້ອໍານາຈນິຕົບບັນຫຼຸດ ເພົ່າມີ້ໜ່ວຍງານທີ່ເກີ່ວຂ້ອງກັນຫລາຍໜ່ວຍແຕ່ລະໜ່ວຍກົມ້າໜ້າທີ່ແລະຄວາມຮັບຜິດຊອບຕ່າງໆ ກັນແຕ່ໃນຂະແໜງຕົວກັນກົດຈະເປັນຕົວມີການປະສານກັນເພື່ອຄວາມເປັນອັນຫິນເອັນເດີຍກັນດ້ວຍ
- ໂຄງລ້າງໜັກໃນກະບວນການທາງການເມືອງໃໝ່ໄທ ຈຳແນກອົງຄ່ຽນທີ່ລັກຄູອອກໄດ້ 4 ລ່າວ ອີ່ນິຕົບບັນຫຼຸດ ບວກທີ່ ດູລາການ ແລະອົງຄ່ຽນວິສະດາມຮັ້ງຮຽນນູ່ມູນ ກະບວນການດ້ານນິຕົບບັນຫຼຸດ ອີ່ກະບວນການໃນການຕະຫຼາດກະນາຍ ກະນາຍ ຂ້ອບັນຍັດຕ່າງໆ ຂຶ້ນບັນຍັດໃຫ້ກັບປະຊາທິປະໄຕ ລໍາທັບຜູ້ໃຊ້ອໍານາຈນິຕົບບັນຫຼຸດ ໃນກະບວນການທາງການເມືອງຂອງໄທຢັ້ງນີ້ໄດ້ແກ່ ຮັ້ງສົກາ ທີ່ຮັ້ງສົກາຂອງໄທເປັນຮະບບະ 2 ສົກາ ປະກອບດ້ວຍສົກາຜູ້ແທນຮາຍກວຽນ ແລະວຸດົມສົກາ ໂດຍປະກາດສົກາຜູ້ແທນຮາຍກວຽນເປັນປະກາດຮັ້ງສົກາ ແລະປະກາດວຸດົມສົກາ ເປັນຮອງປະກາດວຸດົມສົກາ ທີ່ໃນການທີ່ມີປະກາດສົກາຜູ້ແທນຮາຍກວຽນທີ່ໂດຍປະກາດສົກາຜູ້ແທນຮາຍກວຽນໄມ້ຢູ່ ທີ່ໂດຍໄມ້ສາມາດປົກປັບດີໜ້າທີ່ປະກາດຮັ້ງສົກາໄດ້ ໃຫ້ປະກາດວຸດົມສົກາທີ່ປະກາດຮັ້ງສົກາແທນ
- ອໍານາຈ້າໜ້າທີ່ຂອງຮັ້ງສົກາທີ່ລັກຄູມີ 2 ປະກາດ ໄດ້ແກ່ ການຕະຫຼາດກະນາຍບັນຫຼຸດປະກອບຮັ້ງຮຽນນູ່ມູນ ແລະ ການຕະຫຼາດກະນາຍບັນຫຼຸດ

ໂສທັບນີ້ # 1.3 (ຕ່ອ)

- กระบวนการทางด้านการบริหารราชการแผ่นดินนั้นผู้ที่มีบทบาทและอำนาจหน้าที่หลักคือคณะกรรมการรัฐมนตรี ซึ่งจะเป็นผู้กำหนดและกำกับนโยบาย โดยหน่วยงานในระบบราชการหรือราชการประจำเป็นองค์กรที่สำคัญที่ปฏิบัติหรือขับเคลื่อนนโยบายให้เป็นไปตามเป้าหมาย นอกจากนี้แล้ว กระบวนการด้านบริหารยังมีหน้าที่ในการบังคับใช้وابทกฎหมายต่าง ๆ ที่ฝ่ายนิติบัญญัติได้ตราขึ้นมาอีกด้วย
- การทำความเข้าใจเรื่องกระบวนการทางด้านบริหาร ที่สำคัญมี 4 เรื่อง ดังนี้
 - พรรคการเมือง คือ องค์กรที่เป็นตัวกลางเชื่อมโยงประสานระหว่างประชาชน รัฐบาล และกลุ่มอิทธิพล เพื่อพยายามจัดสรรและสนับสนุนผลประโยชน์ให้เกิดแก่ประชาชนหรือกลุ่มอิทธิพลต่าง ๆ ให้ได้มากที่สุด และจุดประสงค์สำคัญสูงสุดของพรรคการเมืองคือการได้อำนาจในการควบคุมบริหารราชการแผ่นดิน กลุ่มอิทธิพล คือ กลุ่มนักลุ่มหนึ่งที่มีอิทธิพล หรือมีผลประโยชน์รวมกัน และมีความประสงค์จะแสวงหาผลประโยชน์เฉพาะอย่าง หรือรักษาผลประโยชน์ของตนไว้หรือต้องการที่จะขยายผลประโยชน์ ที่มีอยู่แล้วให้กว้างขวางขึ้น กลุ่มอิทธิพลมีข้อแตกต่างจากพรรคการเมืองตรงที่ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายที่จะได้รับอำนาจทางการเมือง แต่ก็อาจใช้วิธีการสนับสนุนพรรคการเมืองต่าง ๆ รวมทั้งการช่วยในเรื่องของเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของพรรคและช่วยเหลือในการเลือกตั้ง
 - ระบบราชการ หมายถึง ระบบและกลไกการทำงานของภาครัฐ ในประเทศไทยระบบการเมืองมีการพัฒนาไปมากแล้ว ข้าราชการการเมืองและข้าราชการประจำมีอำนาจและภาระหน้าที่ที่ต้องดูแล กล่าวคือ คน ๆ หนึ่งจะเป็นข้าราชการการเมืองและข้าราชการประจำพร้อมกันไม่ได้
 - การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน มีองค์ประกอบสำคัญอยู่ 3 ส่วน ได้แก่ รัฐสภา สื่อมวลชน และองค์กรอิสรภาพ
- กระบวนการทางด้านตุลาการนั้น เป็นอำนาจในการพิจารณาพิพากษาอրรถคดีต่าง ๆ องค์กรที่มีหน้าที่ในกระบวนการทางด้านตุลาการคือ ศาล ซึ่งทำหน้าที่ในประปรมากว่าโดยของพระมหากษัตริย์ นับแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นต้นมา โครงสร้างของการตุลาการของไทยนั้น มีคลาลสำคัญที่จะได้กล่าวถึง 3 ส่วน ได้แก่ ศาลยุติธรรม ศาลรัฐธรรมนูญ และ ศาลปกครอง
- องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญนี้เริ่มเกิดขึ้นมาในระบบการเมืองของไทยนับตั้งแต่มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นต้นมา โดยเป็นความพยายามในการแก้ไขปัญหาการบริหารระบบราชการของประเทศไทย ทำหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของส่วนราชการเมืองอื่นไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้เต็มที่และไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ เพราะถูกครอบจำกจากฝ่ายการเมืองหรือข้าราชการประจำ ดังนั้นความมุ่งหมายในการสถาปนาองค์กรอิสระเหล่านี้ขึ้นมาเพื่อให้เป็นอิสระพื้นจากการแทรกแซงหรือจากหน่วยงานอื่น ทำหน้าที่วางแผนเบี่ยงเบ้าและควบคุมกิจกรรมบางอย่างภายในรัฐ ไม่ว่ากิจกรรมนั้นจะดำเนินการโดยรัฐหรือเอกชน

ຄວາມໝາຍແລະ ຄວາມສຳຄັງຂອງຮັບຮຽມນູ້

ຄວາມໝາຍ

- ຂໍ້ກໍາທັນທີ່ໜ້າຍທີ່ຈະເປັນລາຍລັກຜົນອັກຊ່າຍຫຼືອາຈະເປັນຈາກປະເພີ້ນ ມີສະຖານະເປັນ ກົງໝາຍສູງສຸດທີ່ເກີ່ວຂ້ອງກັບການຈັດການອົງກ່າວການເນື່ອງ ການກໍາທັນດ້ວຍລັມພັນອົງຂອງ ອຳນາຈຈັກ ແລະ ຮົມຄິ່ງການຮັບຮອງແລະ ຄຸ້ມຄຣອງລີທີ່ເລີ່ມຕົກກົດການປະເທົາຂັ້ນເປັນຕົ້ນ

ຄວາມສຳຄັງ

● ດ້ວຍກົງໝາຍ

- ເປັນກົງໝາຍສູງສຸດ ທີ່ໜ້າຍໃຫ້ກັບກົງໝາຍອື່ນໆ ທີ່ຕ້ອງລອດຄລັ້ອງຫຼືອ ອູ້ໃນແນວທາງຮັບຮຽມນູ້

● ດ້ວຍເນື່ອງ

- ເປັນລັບຜົນຂອງຮະບບການເນື່ອງໃນຮະບອບປະຊາທິປ່ໄຕ ແລະ ເປັນຫຼັກໃນການປົກກອອງ ປະເທດ

● ດ້ວຍສັຄນ

- ເປັນລັບຜົນຂອງຄວາມເປັນຮຽມໃນສັຄນ ແລະ ເປັນຫຼັກປະກັນການມີສົງໄວ້ທີ່ມີຄຸນກາພີໃນ ສັຄນ

● ດ້ວຍເຄຮັດກົງ

- ເປັນຕົວກໍາທັນດຽບແບບຂອງຮະບບເຄຮັດກົງຂອງປະເທດໂດຍກາພຽມນອກຈາກນີ້ຢັ້ງໄດ້ ກໍາທັນດ້ວຍແບ່ງປັນທັບພາຍກາຮຽມຫາດີທີ່ມີອູ້ອ່ອຍ່າງຈຳກັດ ການກໍາທັນດ້ວຍຄຣອບຄຣອງ ປັຈຊັກການພລິຕິຕ່າງໆ ການດໍາເນີນການເກີ່ວກັບແຮງນາຕລອດຈົນການກະຈາຍຮາຍໄດ້ ທີ່ເປັນຮຽມ

ໂສຕທັນ # 2.2

ຂບວນກາຮ້ອງຮ່ວມນູ້ຄູນນິຍມ

ຂບວນກາຮ້ອງຮ່ວມນູ້ຄູນນິຍມ

ຄວາມໝາຍ

- ແນວດີໃນກາລືອກປະຊຸມປີໄຕຍໂດຍອາຄີຍຮ້ອງຮ່ວມນູ້ຄູນເປັນກົດຕິກາຫລັກໃນກາປັກປອງເປັນຮ້ອງຮ່ວມນູ້ຄູນທີ່ຮັບຮອງຫລັກກາທີ່ວ່າອໍານາຈສູງສຸດເປັນຂອງປະຊາຊົນ ຫລັກກາທີ່ວ່າດ້ວຍເຮືອງລິທົມແລະເລົ່າກາພຫລັກກາທີ່ວ່າດ້ວຍຫລັກນິຕິຮຣມ ກາລືປັກປອງໂດຍເລື່ອງຂ້າງມາກ ພລຍ ດັ່ງນັ້ນ ຮ້ອງຮ່ວມນູ້ຄູນນິຍມກັບປະຊຸມປີໄຕຍຈຶ່ງເປັນເຮືອງທີ່ຈະຕ້ອງເຄີຍຄຸກັນຕລອດໄປ

ຄວາມສໍາຄັນ

- ເກີດໃນປະເທດຕະວັນຕົກທີ່ໃນຢູ່ໂຮປແລະສຫຮ້ອມເມຣິກາ ໂດຍມີຈຸດມຸ່ງໝາຍເພື່ອລົດອໍານາຈຕລອດຈົນຄວບຄຸມການໃໝ່ອໍານາຈຂອງຜູ້ປັກປອງໄມ່ໃໝ່ມາກເກີນໄປ ພິທັກໜີຮັກໜາລິທົມແລະເລົ່າກາພຂອງປະຊາຊົນເປົ້າໝາຍ
- ການຈັດຮະບອບເພື່ອຈຳການໄມ່ວ່າຈະເປັນການໃໝ່ອໍານາຈໂດຍພລກາຂອງຜູ້ປັກປອງຫຼືການໃໝ່ອໍານາຈເກີນຂອບເຂດທີ່ກູ້ໝາຍກຳຫັນ ທີ່ຈຶ່ງເປັນອັນຕາຍຕ່ອງເລົ່າກາພຂອງປະຊາຊົນໃຫ້ມີດັ່ງລື້ນໄປ

ວັດຖຸປະສົງຂອງຮ້ອງຮ່ວມນູ້ຄູນ

1. ຮ້ອງຮ່ວມນູ້ຄູນກຳຫັນດບຮຽດຕານບຸຄຄລຫຼືຄອນະບຸຄຄລທັງຫລາຍທີ່ທໍາຫັນໜ້າທີ່ໃນກາຕັດລືນໃຈໃນນາມຂອງຮ້ອງຮ່ວມນູ້ຄູນກຳຫັນດໍານາຈຫັນທີ່ແລະແບບແຜນການດໍາເນີນການຕ່າງໆ ຕາມອໍານາຈຫັນທີ່ໄກ້ກັບບຽດຕານບຸຄຄລແລະຄອນະບຸຄຄລດັ່ງກ່າວ
2. ຮ້ອງຮ່ວມນູ້ຄູນຈະກຳຫັນ (ຈຶ່ງນໍາ) ລັກທີບັງລັກທີ່ເພື່ອການຈັດຮະບັບລັກຄມແລະຮະບັບທາງການເນື່ອງອັນຈະນຳໄປສູ່ການໄດ້ຜູ້ປັກປອງຂຶ້ນມາແລະກາປູ້ປິ່ນສູ້ນຄວາມຄິດຂອງສຕາບັນແໜ່ງຮ້ອງຮ່ວມນູ້ຄູນ

ໂສຕທັນ # 2.3

ເນື້ອຫວັງຮູ້ອຣມນູ່ງ

ເນື້ອຫວັງຮູ້ອຣມນູ່ງ

ປະເທດແຮກ

ເນື້ອຫາລາຍທີ່ເກີ່ວຂ້ອງກັບການອໍານາຈອອີບໄດ້
ຕລອດຈະກັດຮະບັບການປົກຄອງທັງຫລາຍ
ໃໝ່ປະກອບໄປດ້ວຍ

- ການກຳໜາດແຫລ່ງທີ່ມາຂອງອໍານາຈອອີບໄດ້
- ການກຳໜາດສາບັນຜູ້ໃໝ່ອໍານາຈອອີບໄດ້
- ການກຳໜາດຄວາມລົມພັນຮູ່ອໍານາຈແລະ
ການໃໝ່ອໍານາຈໜ້າທີ່
- ການກຳໜາດການເຂົ້າສູ່ອໍານາຈຮູ້ ການໃໝ່
ອໍານາຈຮູ້ ການລືບທອດອໍານາຈຮູ້ຂອງບຣດາ
ຜູ້ປົກຄອງ ການກຳໜາດຮູ່ປະບົບຂອງຮູ້ ແລະ
ການຈັດໂຄຮສ້າງອໍານາຈຮູ້

ປະເທດທີ່ສອງ

ເນື້ອຫາທີ່ໄມ່ເກີ່ວຂ້ອງກັບການຈັດການອໍານາຈອອີບໄດ້
ຫົວໜ້າການຈັດຮະບັບການປົກຄອງໂດຍຕຽບຮູ່ປະກອບ
ໄປດ້ວຍ

- ເຮືອງທີ່ເກີ່ວຂ້ອງກັບການຮັບຮອງລິທິທີແລະ
ເລື່ອງພື້ນຖານ
- ການປະກາສເຈຕານາມນົ່ວ່າຮູ້ຈະຕ້ອງ
ກະທຳກາຮະໄຮບ້າງເພື່ອເປັນການຕອບສົນອະ
ຄວາມຕ້ອງການລ່ວມຮູ້ປະກອບ

ໂສຕທັນ # 2.4

ຮູ້ອຣມນູ່ງ

ຮູ້ອຣມນູ່ງ

1. ຮູ້ອຣມນູ່ງລາຍລັກຊົນອັກຊາ

ມີ ຮູ້ອຣມນູ່ງທີ່ມີການຈັດທຳຂຶ້ນມາແລະໄດ້
ການກຳໜາດໃຫຍ້ໄວ້ເປັນລາຍລັກຊົນອັກຊາໃນຮູ້ອຣມນູ່ງ
ເອກສາຮ່ານ໌ໆຊຸດຫົວໜ້າຫຸດ ທີ່ການກຳໜາດໃຫຍ້ໄວ້
ເປັນລາຍລັກຊົນອັກຊານັ້ນຊ່າຍທຳໃຫ້ມີຄວາມຊັດເຈນ
ເມື່ອມີການບັງຄັບໃໝ່ ສະດວກໃນການອ້າງອີງແລະ
ທຳໃຫ້ຮູ້ສິ່ງທີ່ມາທີ່ໄປຂອງບທບໍ່ຕິດຕໍ່ຕ່າງໆ ແລະ
ເຈຕານາມນົ່ວ່າຮູ້ອຣມນູ່ງ

2. ຮູ້ອຣມນູ່ງຈາກປະເທດປະເມີນ

ເກີດຂຶ້ນໃນປະເທດທີ່ໄມ່ໄດ້ມີການບັນຫຼຸດ
ຮູ້ອຣມນູ່ງໄວ້ເປັນລາຍລັກຊົນອັກຊາດັ່ງແຕ່ເຮືອງແຮກ
ແຕ່ເກີດຂຶ້ນຈາກຮອມເນື່ອມປະເມີນປະເມີນປະເມີນ
ທາງການເມື່ອການປົກຄອງທີ່ລືບທອດກັນມາຈາກ
ຄນ່ຳຫຸ້ນ໌ໆຊຸດຫົວໜ້າຫຸດ ເຊັ່ນ ກຣນີຂອງອັກຊາ
ເປັນຕົ້ນ

ໂສຕທັນ # 2.5

ອຸດມກາຣົນໝຂອງຮັບຮົມນູ້ນູ່

ອຸດມກາຣົນໝຂອງຮັບຮົມນູ້ນູ່

ເຮີມມີຄວບຄຸກບໍລິຫານຮັບຮົມນູ້ນູ່ຕັ້ງແຕ່ກາຣປະກຸດຕົວໜີຂອງຮັບຮົມນູ້ນູ່ສມ້ຍໃໝ່ໃນຊ່ວງຄຣິສຕົກຕວຣະຍ ທີ່ 18 ເປັນຕົ້ນມາ ແຕ່ເຮີມມີນີ້ລຳຄັ້ງທາງກາຣເນື່ອງ ໂດຍເຈົ້າພະກາເນື່ອງຮ່ວ່າປະເທດເນື່ອຫຼັກກາຣລິນລຸດຂອງລົງຄຣາມໂລກ ຄົ້ນທີ່ລົອງເປັນຕົ້ນມາ ໂດຍທີ່ຮັບຮົມນູ້ນູ່ໄດ້ກາລາຍເປັນລັບຜູ້ລັກຂະໜົນຂອງຄວາມເປັນເອກະລົງ ຕລອດຈົນຄັກດີຕົກ ແລະເກີຍຮົມມີ ໃນລັ້ງຄຣະຮ່ວ່າປະເທດ

ໂສຕທັນ # 2.6

ໂຄຮສ້າງຂອງອໍານາຈຮັບ

ໂຄຮສ້າງຂອງອໍານາຈຮັບ ມີອົງປະກອບຍູ້ 3 ສ່ວນທີ່ລຳຄັ້ງ ໄດ້ແກ່ ບຣດາຜູ້ປົກຄອງ

ຄົນຈຳນວນໜຶ່ງທີ່ມີກາຣກິຈດຳເນີນກາຣຈັດກາຣເກີ່ຍວັກບັນກິຈກາຣມາຫັນ ເປັນຜູ້ດຳເນີນກາຣໃໝ່ອໍານາຈຮັບ ບຣຫາຮປະເທດໃໝ່ເປັນໄປຕາມເຈດນາຮມລົນຂອງອົງປະກອບຕົກປົກ

ອົງປະກອບຕົກປົກ

ຜູ້ທີ່ຄືອຄຣອງອໍານາຈອົງປົກໄດ້ຍ ອາຈໝາຍຄື່ນບຸຄຄລຄນເດືອຍ ພຣີອໜ້າໜຶ່ງໜຶ່ງໜຶ່ງໃດ ພຣີອາຈຈະເປັນທຸກຄນໃນໝາດີ ເປັນຜູ້ກຳຫັດແນວຄົດທາງກວ່າມຍາຍທີ່ເທົມະສມແລະເປັນທີ່ຍອມຮັບໃນລັ້ງຄມກາຣເນື່ອງ ແລະເປັນຜູ້ເລືອກສຽກຫຼີກກຳຫັດບຣດາຜູ້ປົກຄອງທັງໝາຍ ເພື່ອໃຫ້ຈັດກາຣບຣຫາກາຣປົກຄອງໃໝ່ເປັນໄປຕາມວັດຖຸປະລົງທີ່ໄດ້ຕື່ອງເວົ້ວ

ອໍານາຈຮັບ

ກາພໜຶ່ງຂອງອໍານາຈອົງປົກໄດ້ຍທີ່ຄຸກຄ່າຍທອດອອກມາໃໝ່ເປັນຮູບປະຣມຈາກອົງປະກອບຕົກປົກຜ່ານກະບວນກາຣຈັດຕັ້ງ ຕາມຮັບຮົມນູ້ນູ່ ອໍານາຈຮັບຈະແລດງອອກຄື່ນພັ້ນທີ່ຈະພັກດັນແນວຄົດທາງກວ່າມຍາຍໄປລູ່ກາຣສ້າງກວ່າມເກັນທີ່ເປັນຈິງຢັນຈະນຳໄປລູ່ກາຣປົກປົກໃຫ້ເຫັນພລໄດ້

ສົດທັບ # 2.7

ສານະທາງກູ່ມາຍຂອງຜູ້ປັກຄອງ

ສານະທາງກູ່ມາຍຂອງຜູ້ປັກຄອງ**ປະເຕີນໃນການພິຈາລະນາສານະທາງກູ່ມາຍຂອງຜູ້ປັກຄອງ**

1. ການເປັນຕົວແທນຂອງຮູ້ໃນການປົກລົງທີກາຣະໜ້າທີ່ຕ່າງໆ ການດຳເນີນກາຣະຕ່າງໆ ຂອງຜູ້ປັກຄອງໃນສານະໃໝ່ໄດ້ຜູກພັນອູ້ງກັບຄວາມເປັນຮູ້ ເປັນກາຣະໃຫ້ອໍານາຈຕາມທີ່ໄດ້ຮັບມອບໝາຍເທົ່ານັ້ນ ກາຣະໜ້າທີ່ຂອງຜູ້ປັກຄອງຈໍາເປັນຕ້ອງວູ້ງາຍໃຕ້ປັບປຸງຂອງກູ່ມາຍ ໂດຍມີເປົ້າໝາຍເພື່ອຮັກພລປະໂຍ່ນ໌ລ່ວນຮົມ

2. ຄວາມຊອບຮຽມຂອງຜູ້ປັກຄອງ ທີ່ເກີ່າວ່າຂ້ອງກັບກາຣະຍອມຮັບກາຣະໃຫ້ອໍານາຈຂອງຜູ້ປັກຄອງທີ່ມີຕ່ອງຜູ້ໃຕ້ປັກຄອງ ແລະ ກາຣະຍອມຮັບຂອງຜູ້ໃຕ້ປັກຄອງທີ່ຈະປົກລົງທີ່ຕໍ່າມຄໍາລົ່ງຂອງຜູ້ປັກຄອງໂດຍຄື່ອເປັນໜ້າທີ່ ຜູ້ປັກຄອງຈະໃຫ້ອໍານາຈໂດຍກາຣີນຍອມຂອງອົງຄົວອົບປັດຍື່ງເປັນທີ່ມາຂອງອໍານາຈເທົ່ານັ້ນ

3. ຜູ້ປັກຄອງໃນຮູ້ນະຜູ້ໃຫ້ອໍານາຈທາງໝາຍ ໂດຍມີເປົ້າໝາຍຂອງກາຣະໃຫ້ອໍານາຈເພື່ອໃຫ້ເກີດຄວາມສົບເຮັບຮ້ອຍຄວາມຢຸດທີ່ອ່ານຸມ ກາຣຸມຄຽກລືຖືເລື່ອວັນລົງຂອງຜູ້ໃຕ້ປັກຄອງ

ສົດທັບ # 2.8

ກາຣຄວບຄຸມອໍານາຈຮູ້

ກາຣຄວບຄຸມອໍານາຈຮູ້

ກາຣສ້າງຮະບອນຮູ້ຮຽມນູ່ ເພື່ອ
ຄຸ້ມຄອງປັບປຸງເຈັກໜ້າທີ່ຈະໄດ້ຮັບຜລ
ກະທບຈາກອໍານາຈທາງກາຣເມື່ອງ ໃນຂະນະເດືອກກັນ
ກົງຈະສ້າງສຣຄ່ຽນຮູ້ເລື່ອນິຍມທີ່ຍອມຮັບແລະເຄາຣພລືຖື
ຂັ້ນພື້ນຮູ້ນາງຂອງປະຊາຊົນ

ກາຍໄດ້ແນວຄົດຂອງຮະບອນຮູ້ຮຽມນູ່
ໄດ້ກຳທັນດທລັກເກມ໌ສຳຄັນໄວ້ 4 ປະກາຣ ຄື່ອ

1. ຕ້ອງໃຫ້ຮູ້ຮຽມນູ່ເປັນກູ່ມາຍ
ສູງສຸດຂອງຮູ້

2. ຕ້ອງໃຫ້ອໍານາຈຕ່າງໆໃຫ້ຮູ້ແຍກອອກ
ຈາກກັນໃຫ້ອົງກຣຕ່າງໆຂອງຮູ້ທີ່ກົງກັນ
ຕຽບຕາມແລະຄ່ວງດູລກາກໃຫ້ອໍານາຈທີ່ກັນແລະກັນ

3. ຕ້ອງໃຫ້ຮູ້ບາລ (ຜູ້ປັກຄອງຮູ້) ເປັນ
ຮູ້ບາລທີ່ຄູກຕ້ອງຕາມກູ່ມາຍ

4. ຕ້ອງໃຫ້ຮູ້ບາລ (ຜູ້ປັກຄອງ) ເປັນ
ຮູ້ບາລທີ່ຂອບຮຽມ

ກາຣສ້າງຮະບອນນິຕິຮູ້ ເພື່ອຄວບຄຸມກາຣໃຫ້
ອໍານາຈໂດຍໃຫ້ກູ່ມາຍແລະກະບວນກາຣທາງສາລ
ມາເປັນຕົວຄວບຄຸມ ຕາມຫລັກກາຣທີ່ວ່າດ້ວຍ
ຄວາມສູງສຸດຂອງກູ່ມາຍຫລັກກາຣດັ່ງກ່າວນີ້ຢັ້ງມີ
ພື້ນຮູ້ນາງມາຈາກເຮືອງຂອງກາຣໃຫ້ຫລັກປະກັນລືຖື
ເລື່ອວັນລົງຂອງປະຊາຊົນວ່າຈະໄມ່ຄູກລະເມີດໂດຍ
ຜູ້ປັກຄອງທີ່ຈະເຈັ້ນໜ້າທີ່ຂອງຮູ້

ຄຸນລັກ້າະນະຂອງປະເທດທີ່ເປັນນິຕິຮູ້
ປະກອບດ້ວຍ

1. ໃນປະເທດນີ້ຈະຕ້ອງມີກູ່ມາຍ
ອູ້ງເໜີນລົງອື່ນໄດ້ທີ່ໜົດ

2. ຂອບເຂດຂອງອໍານາຈໜ້າທີ່ຂອງຮູ້ຍ່ອມ
ຕ້ອງກຳທັນໄວ້ເປັນທີ່ແນ່ນອນ

3. ສາບັນສາລຈະຕ້ອງມີຄວາມເປັນອົບຮະ
ອຍ່າງແທ່ຈິງ

ໂສຕ້ຫັນ # 2.9

ກາຮປກຄຮອງໂດຍທາງຜູ້ແທນ

ກາຮປກຄຮອງໂດຍທາງຜູ້ແທນ

ໜາຍເຖິງ ກາຮປກຄຮອງໃນຮະບອນປະຊຸມໄດ້ໂດຍໂດຍອັນທີປະຊາທິປີໄດ້ລືອກຕັ້ງຫົວໝັດເລືອກຕັ້ງແທນເຂົ້າໄປ
ທໍານາທີ່ລຳຄັ້ງທາງການເມື່ອງ ໂດຍມີພື້ນຈຸານລຳຄັ້ງ 3 ປະກາຣ គື້ອ

1. ເປັນຫລັກເກີນທີ່ໃນທາງປົງປັດທີ່ລາມາຮາເກີດຂຶ້ນໄດ້ຈິງ ເມື່ອພິຈາລາຍເປົ້າຢັບເຫັນກັບນາດຂອງປະກາງກາຍໃນຮູ້

2. ເປັນກາຮພິສູຈົນຄວາມສມເຫຼຸມຜລໃນຕ້ວຍ່າງເໜາະສມ ນັ້ນគື້ອ (ຕາມທັສະະຂອງມົງເຕີລົກເອົວ) ຜູ້ແທນເປັນ
ລຶ້ງຈາເປັນເນື່ອງຈາກປະຊາທິປີຍັດເວລາແລະກາຮຕີກິຈາທາງການເມື່ອງ່າງເພີ່ງພວທີຈະຢູ່ງຫົວໝັດເລືອກຕັ້ງແທນຂອງຕົນເອົາໄດ້

3. ຈະນຳມາຫຼື່ງຄວາມຄຸງຕ້ອງໃນການດຳເນີນກາຮຕາມຮະບອນປະຊຸມໄດ້ກຳລ່າວគື້ອ ວິທີກາຮເດືອກທີ່ເປັນໄປໄດ້
ໃນກາຮແສດງອອກຫຼື່ງໆຈຳຈອງທີ່ປະຊາທິປີໄດ້ຂອງປະຊາທິປີ ກີ່ກີ່ກາຮກະທຳຜ່ານຕັ້ງແທນ

ໂສຕ້ຫັນ # 2.10

ຮູ່ປະບວກໃຊ້ໆຈຳຈອງທີ່ປະຊຸມໄດ້ໃນກາຮປກຄຮອງໂດຍທາງຜູ້ແທນ

ຮູ່ປະບວກໃຊ້ໆຈຳຈອງທີ່ປະຊຸມໄດ້ໃນກາຮປກຄຮອງໂດຍທາງຜູ້ແທນ

ຮູ່ປະບວກຮັບສົກ

ຮູ່ປະບວກປະຫາວັດທີ່

ກາຮແຍກໆຈຳຈອງທີ່ປະຊຸມໄດ້

ຮູ່ປະບວກຮັບສົກທີ່
ນາຍກົງຮູ້ມັນຕົ້ມາຈາກ
ກາຮເລືອກຕັ້ງໂດຍຕຽງ
ຂອງປະຊາທິປີ

ໂສຕ້າຄົນ # 2.11 ຮູບແບບຮັສລວກ (Parliamentary System)

ຮູບແບບຮັສລວກ (Parliamentary System)

- ມີພັດນາກເຮີມຕົ້ນທີ່ປະເທດອັງກັນຊີ ໃນຮູບແບບຮັສລວກ ຮັສລວກຈັດເປັນອົງຄົກສູງສຸດອັນເປັນທີ່ຮ່ວມ ເຈັດຈຳນາງຂອງປະຊາຊົນທີ່ປະເທດ ເປັນສູນຍົກລາງອໍານາຈາທາກເມືອງກາປົກຄອງ
- ໃນຮູບແບບຮັສລວກ ອົງຄົກທີ່ທ່ານ້າທີ່ນິຕິບັນຍຸດີ ຈາກມີເພີ່ມສັກເຕີຍວ່າ ພ້ອມຈະແບ່ງເປັນ 2 ອົງຄົກ ໂດຍເຮັດວຽກສັກທີ່ມາຈາກການເລືອກຕົ້ນໂດຍຕຽບຈາກປະຊາຊົນວ່າ ສັກຜູ້ແທນຣາຊ່ວງ ແລະເຮັດວຽກສັກທີ່ມາຈາກການແຕ່ງດັ່ງທີ່ກ່ອນ
ການເລືອກຕົ້ນໂດຍອ້ອມວ່າ ຖຸມືລວກ
- ຄະນະຮັສມັນຕີທີ່ທ່ານ້າທີ່ໃນການບໍລິຫານປົກຄອງປະເທດ ປະກອບປັບປຸງບຸນຸຄລຈຳນວນໜຶ່ງໂດຍມີທ່ານ້າ
ຄະນະບຸນຸຄລດັ່ງກ່າວດໍາຮັງດໍາແນ່ງນາຍກັສຮັສມັນຕີເປັນຜູ້ນໍາທາງການເມືອງຂອງປະເທດ ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບເລືອກຂຶ້ນດໍາຮັງດໍາແນ່ງ
ນາຍກັສຮັສມັນຕີເມີກເປັນທ່ານ້າພໍຣົກການເມືອງທີ່ໄດ້ຮັບເລື່ອຍ້າງມາກໃນຮັສລວກ ເນື່ອໄດ້ຮັບເລືອກແລ້ວກີຈະເລືອກສະຮັສມັນຕີເປົ້າ
ເພື່ອຊ່ວຍບໍລິຫານປະເທດ ໂດຍທີ່ຄະນະຮັສມັນຕີຕ້ອງຮັບຜິດຂອບຕ່ອຮັສລວກ ຈະຕ້ອງທ່ານຕາມທີ່ໄດ້ແຄລງນໂຍບາຍຕ່ອ
ຮັສລວກແລະຕ້ອງຍູ້ກາຍໄດ້ການຕຽບສອບການທ່ານໂດຍຮັສລວກ

ໂສຕ້າຄົນ # 2.12 ຮູບແບບປະຊາທິປີ (Presidential System)

ຮູບແບບປະຊາທິປີ (Presidential System)

- ມີຕົ້ນແບບອູ້ທີ່ປະເທດສຫວຼຸງອົມເຣິກາ ເປັນຮູບທີ່ມີການຈັດໂຄງສ້າງຄວາມລັ້ມພັນທີ່ທ່ານ້າຈະ
ເຕີດຫາດກວ່າຮູບແບບຮັສລວກ ເນື່ອຈາກໄດ້ຮັບອີທີ່ພລຈາກແນວດີໃນການແປ່ງແຍກອໍານາຈແລະການຄ່ວງດູລອໍານາຈເປັນອ່າງມາກ
ອົງຄົກຕ່າງໆ ທີ່ແຍກອອກຈາກກັນຕ່າງກີ່ທີ່ມາຈາກການເລືອກຕົ້ນຂອງປະຊາຊົນ
- ປະຊາທິປີເປັນດໍາແນ່ງຜູ້ນໍາທາງການເມືອງຫຼືຜູ້ນໍາຮັສບາລ ແລະຂະນະເດືອກກັນຕີເປັນດໍາແນ່ງປະມຸນຂອງ
ຮັສດ້ວຍ ໃນການປັບປຸງສຫວຼຸງອົມເຣິກາ ຈະມາຈາກການເລືອກຕົ້ນຂອງປະຊາຊົນຜ່ານຄະນະຜູ້ເລືອກສຣ (Electoral college)
ເປັນຜູ້ທີ່ຂັດຂັ້ນສຸດທ້າຍ ປະຊາທິປີມີວິທະຍາໃນການດໍາຮັງດໍາແນ່ງຄວາລະ 4 ປີ ແຕ່ທ້າມດໍາຮັງດໍາແນ່ງເກີນ 2 ວະຕິດຕ່ອກັນ
ປະຊາທິປີມີອໍານາຈຫຼາຍທີ່ໃນການບໍລິຫານປົກຄອງປະເທດ ໂດຍທີ່ອໍານາຈນີ້ໄດ້ຈາກຮັສອະນຸມູນແລະກຸ່ມາຍຕ່າງໆ
ທີ່ອອກໂດຍຮັສລວກ
- ອົງຄົກນິຕິບັນຍຸດີ ເຮັດວຽກທີ່ໄປວ່າ ຄອງເກຣສ (Congress) ປະກອບດ້ວຍອົງຄົກ ສັກຜູ້ແທນຣາຊ່ວງ
ແລະຫຼຸມືລວກ ຫຼືມາຈາກການເລືອກຕົ້ນໂດຍຕຽບຈາກປະຊາຊົນທີ່ກີ່ ມີອໍານາຈຫຼາຍທີ່ໃນການແກ້ໄຂເປົ່າຍັນແປ່ງແປງຫຼືເພີ່ມເຕີມ
ຮັສອະນຸມູນ ກາຣອອກກຸ່ມາຍຫລັກທີ່ໃໝ່ໃນການບໍລິຫານປົກຄອງປະເທດ ແລະການນັບຄະແນນການເລືອກຕົ້ນປະຊາທິປີແລະ
ຮອງປະຊາທິປີ
- ຮູບແບບປະຊາທິປີເຖິງຮັກສ້າງຂຶ້ນບັນພື້ນສູານຂອງການຕຽບສອບແລະຄ່ວງດູລະຫວ່າງອົງຄົກຂອງຮັສທີ່ໃໝ່ອໍານາຈ
ຕ່າງກັນ ອໍານາຈນິຕິບັນຍຸດີເປັນຂອງຄອງເກຣສໂດຍເພັະ ຜ່າຍບໍລິຫານຈີ່ໄມ້ມີລິຫີເລັນກຸ່ມາຍໄດ້ ແຕ່ກີ່ສາມາຄັນຍັບຍື້
ກຸ່ມາຍທີ່ຝ່າຍສັກອອກມາ ເນື່ອຈາກຮັສອະນຸມູນກຳໜາດໃໝ່ປະຊາທິປີຈະຕ້ອງເປັນຜູ້ລົງນາມປະກາຄີໃໝ່ກຸ່ມາຍ

ໂສຕທັນ # 2.13 ຮູບແບບກົ່ງປະຫາວິທີ (Semi-Presidential System)

ຮູບແບບກົ່ງປະຫາວິທີ (Semi-Presidential System)

● ມີຕົ້ນແບບອູ່ທີ່ປະເທດຝຣັ່ງເສດ ເກີດຂຶ້ນກາຍໃຫ້ກາຈັດຕັ້ງລາຮາຮັນຮູ້ທີ່ 5 ໂດຍມີຈຸດປະສົງເພື່ອແກ້ໄຂປັນຫາການບໍລິຫານປະຊາຊົນປະເທດ ທີ່ຮັບອະນຸຍາດຄວາມມີເສດຖຽນກາພ ໂດຍທີ່ປະຊາຊົນນີ້ຈະເນັ້ນສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ຝ່າຍບໍລິຫານໂດຍການເຊີດໜູອົງຄົກປະຫາວິທີ

● ປະຫາວິທີຝຣັ່ງເສດຈາກການເລືອກຕັ້ງໂດຍຕຽນ ມີວະນະໃນຕໍ່ແຫ່ງຄວາມລະ 5 ປີ ເປັນປະນຸຂອງປະເທດ ແລະເປັນຜູ້ນໍາທາງການເມືອງ ແລະ ໄດ້ຮັບອຳນາຈໄວ້ອ່າງມາກມາຍເພື່ອໃຫ້ເປັນຫລັກລຳຄັ້ງໃນການບໍລິຫານປະເທດ ປະຫາວິທີຝຣັ່ງເສດ ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຂອບສູງສຸດໃນການບໍລິຫານປະເທດ ໂດຍສາມາດແຕ່ງຕັ້ງນາຍກຣູມນົມຕີ ແລະ ຄະນະຮູ້ມົນຕີ ຮົມເປັນຜູ້ຮ່ວມບໍລິຫານປະເທດ ນາຍກຣູມນົມຕີ ຕ້ອງເປັນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມໄວ້ວ່າງໃຈຈາກຮູ້ສົກ ແລະ ຄະນະຮູ້ມົນຕີ ຕ້ອງຮັບຜິດຂອບຕ່ອງຮູ້ສົກ ດັ່ງນັ້ນ ນາຍກຣູມນົມຕີ ແລະ ຄະນະຮູ້ມົນຕີ ຕ້ອງໄດ້ຮັບຄວາມໄວ້ວ່າງໃຈຈາກທີ່ປະຫາວິທີຝຣັ່ງເສດ ແລະ ຮູ້ສົກ

● ຮູ້ສົກຂອງຝຣັ່ງເສດແຍກອອກເປັນ 2 ອົງຄົກດ້ວຍກັນ ຄື່ອ ສົກຜູ້ແທນຮາຍກວມຈາກການເລືອກຕັ້ງໂດຍຕຽນຂອງປະຊາຊົນມີວະນະໃນຕໍ່ແຫ່ງ 5 ປີ ແລະ ວຸດົມສົກໜີ້ມາຈາກການເລືອກຕັ້ງໂດຍອ້ອມມີວະນະໃນຕໍ່ແຫ່ງ 9 ປີ ຮູ້ສົກຂອງຝຣັ່ງເສດ ສົກຈຳກັດອຳນາຈໃນການເສັນອ່າງກວ່າມບໍ່ມາຍບ່າງຍ່າງເທົ່ານັ້ນ ເພື່ອໃຫ້ຝ່າຍຄະນະຮູ້ມົນຕີ ເປັນຜູ້ເສັນອແຕ່ທ້າຍທີ່ສຸດ ຕ້ອງໄດ້ຮັບຄວາມເຫັນຂອບຈາກຮູ້ສົກ ຮູ້ສົກມີອຳນາຈໃນການໄມ້ໄຫ້ຄວາມໄວ້ວ່າງໃຈຕ່ອງຄະນະຮູ້ມົນຕີໄດ້ ແລະ ມີຜລທຳໃຫ້ຄະນະຮູ້ມົນຕີ ຕ້ອງສົ່ງສົກພລງ ແຕ່ນາຍກຣູມນົມຕີ ໂມ່ສາມາດຢູ່ບໍລິຫານໄດ້ ເພົ່າວ່າຈະໃນການຢູ່ບໍລິຫານເປັນຂອງປະຫາວິທີຝຣັ່ງເສດ

ໂສຕທັນ # 2.14 ຮູບແບບຮູ້ສົກທີ່ນາຍກຣູມນົມຕີຈາກການເລືອກຕັ້ງໂດຍຕຽນຂອງປະຊາຊົນ

ຮູບແບບຮູ້ສົກທີ່ນາຍກຣູມນົມຕີຈາກການເລືອກຕັ້ງໂດຍຕຽນຂອງປະຊາຊົນ

● ເປັນຮູບແບບໃໝ່ລ່າສຸດຂອງການປັບປຸງປະຊາຊົນໂດຍຜູ້ແທນ ທີ່ປ່ຽນໃຫ້ປະເທດອີສຣາເວລ່ອງເນື່ອໃຈ້ມາເນື້ອ ດ.ສ. 1996

● ຮູ້ສົກທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກການເລືອກຕັ້ງໂດຍຕຽນຂອງປະຊາຊົນ ທີ່ມີສາມາດຮັບອະນຸຍາດຈາກການເລືອກຕັ້ງໂດຍຕຽນຂອງປະຊາຊົນ ພ້ອມມີການເອົາກວ່າມບໍ່ມາຍບ່າງຍ່າງເທົ່ານັ້ນ ເພື່ອໃຫ້ຝ່າຍຄະນະຮູ້ມົນຕີ ເປັນຜູ້ເສັນອແຕ່ທ້າຍທີ່ສຸດ ຕ້ອງໄດ້ຮັບຄວາມເຫັນຂອບຈາກຮູ້ສົກ ຮູ້ສົກມີອຳນາຈໃນການໄມ້ໄຫ້ຄວາມໄວ້ວ່າງໃຈຕ່ອງຄະນະຮູ້ມົນຕີໄດ້ ແລະ ມີຜລທຳໃຫ້ຄະນະຮູ້ມົນຕີ ຕ້ອງສົ່ງສົກພລງ ແຕ່ນາຍກຣູມນົມຕີ ໂມ່ສາມາດຢູ່ບໍລິຫານໄດ້ ເພົ່າວ່າຈະໃນການຢູ່ບໍລິຫານເປັນຂອງປະຫາວິທີຝຣັ່ງເສດ

● ຝ່າຍບໍລິຫານຄົກຈຳກັດອຳນາຈ ເປັນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກການເລືອກຕັ້ງໂດຍຕຽນຂອງປະຊາຊົນ ທີ່ມີນາຍກຣູມນົມຕີ ເປັນຜູ້ນໍາ ຕັ້ງແຕ່ ດ.ສ. 2001 ເພື່ອຕ້ວນໄວ້ນາຍກຣູມນົມຕີ ໃນນັ້ນ ມາຈາກການເລືອກຕັ້ງໂດຍຕຽນຂອງປະຊາຊົນ ທີ່ໂດຍປັບປຸງຈະທຳການເລືອກຕັ້ງພໍ່ອມກັບການເລືອກຕັ້ງສົກຜູ້ແທນຮາຍກວມ ມີວະນະໃນການດຳເນັດຕໍ່ແຫ່ງ 4 ປີ ອຳນາຈໜ້າທີ່ ລັກຄືກົດວ່າມີການເອົາກວ່າມບໍ່ມາຍບ່າງຍ່າງເທົ່ານັ້ນ ເພື່ອໃຫ້ຝ່າຍຄະນະຮູ້ມົນຕີ ເປັນຜູ້ເສັນອແຕ່ທ້າຍທີ່ສຸດ ຕ້ອງໄດ້ຮັບຄວາມເຫັນຂອບຈາກຮູ້ສົກ ຮູ້ສົກມີອຳນາຈໃນການໄມ້ໄຫ້ຄວາມໄວ້ວ່າງໃຈທີ່ໄດ້ ຂະໜາດໜີ້ນາຍກຣູມນົມຕີ ມີອຳນາຈຢູ່ບໍລິຫານໄດ້ເຊັ່ນກັນ

ໂສຕ້າຄົນ # 3.1

ສາරະລຳຄັງຫອງຮູ້ອຽມນູ້ງ

ສາරະລຳຄັງຫອງຮູ້ອຽມນູ້ງ

- ເຈດນາມມົນໆຫອງຮູ້ອຽມນູ້ງ ມາຍຄື່ງ ຊົ້ວມາວົມທີ່ເກີຍກັບວັດຖຸປະລົງ ເຈດຈຳນຶກຫຼືເຫຼຸດຜູ້ໃນການປະກາດໃຫ້ຮູ້ອຽມນູ້ງນັ້ນໆ ແລະຢັ້ງອາຈາຣມຄື່ງຊົ້ວມາວົມທີ່ແລດງຄື່ງລັກຊະນະອຸດມກາຮົນແຫ່ງໝາດດ້ວຍ
- ໂຄງສ້າງຮູ້ບາລ ມາຍຄື່ງ ກາຮົນທີ່ຮູ້ອຽມນູ້ງກຳຫັນໃຫ້ເຫັນຄື່ງຮູ້ແລກລິກາດຕໍ່ານັ້ນຂອງຮູ້ບາລ
- ກາຮົນແບ່ງແຍກອໍານາຈ ຮູ້ອຽມນູ້ງຈະກຳຫັນດວກະແລະຂອບເຂດຂອງກາຮົນໃຫ້ອໍານາຈໂດຍສັບພາກການເມືອງຕ່າງໆຂອງຮູ້ໄວ້ ຮ່ວມທີ່ຄວາມສັນພັນນີ້ແນ່ງຂອງກາຮົນທີ່ຕ່າງໆ ແລະຄື່ງລັກຊະນະກັນແລະກັນ (Check and balance) ຂອງອົງຄົງແຫ່ງໝາດທີ່ສາມຄື່ອ ນິຕິບັນຍຸດີ ບຣິຫາຣ ແລະຕຸລາກາຮ
- ລືຖືເລື່ອກົມມືກາພແລະຫັນທີ່ຂອງປະຊາຊົນ ມາຍຄື່ງ ກາຮົນທີ່ຮ່ວມມືກຳຫັນຄວາມລັ້ມພັນນີ້ຮ່ວມກັບປະຊາຊົນ ທີ່ເປັນກຳຫັນຂອງຂອບເຂດກາຮົນໃຫ້ໝາດຂອງຮູ້ເກີຍປະຊາຊົນ ຮ່ວມທີ່ກາຮົນທີ່ຮູ້ຈະຕ້ອງໃຫ້ຄວາມຄຸ້ມຄອງໃນລືຖື ແລະເລື່ອກົມມືກາພຂອງປະຊາຊົນ
- ກາຮົນແກ້ໄຂປັບປຸງແປງຮູ້ອຽມນູ້ງ ເນື່ອຈາກເປັນກົງໝາຍສູງສຸດ ດັ່ງນັ້ນ ຮູ່ປະບວນຂອງກະບວນກາຮົນ ພັນຍາ ແລະວິທີ່ແກ້ໄຂປັບປຸງແປງຈຶ່ງມັກທຳໄດ້ຢ່າກກວ່າກົງໝາຍທີ່ໄປໂດຍຮູ້ອຽມນູ້ງເຕີລະຈັບບັນຈະໄດ້ກຳຫັນດຽຍລະເອີຍດ້າງໆ ໃນກາຮົນແກ້ໄຂເຂົາໄວ້

ໂສຕ້າຄົນ # 3.2

ເຫຼຸດຜູ້ໃຫ້ຈຳເປັນຈະຕ້ອງມີຮູ້ອຽມນູ້ງເປັນຫລັກໃນການປົກກອງປະເທດ

ເຫຼຸດຜູ້ໃຫ້ຈຳເປັນຈະຕ້ອງມີຮູ້ອຽມນູ້ງເປັນຫລັກໃນການປົກກອງປະເທດ

1. ເພື່ອແລດງຄື່ງແຫ່ງໆທີ່ມາຂອງໝາດຈອບີປໍໄດຍແລະກາຮົນໃຫ້ໝາດຈອບີປໍໄດຍຂອງຮູ້
2. ເພື່ອແລດງຈານະຂອງຮູ້ໃນກາງກົງໝາຍຮ່ວມມືກຳຫັນປະເທດ
3. ເພື່ອເປັນລັບຍຸດລັກຊະນະແຫ່ງກາຮົນພັນນາທາງການເມືອງຂອງຮູ້ນັ້ນໆ

ໂສຕ້າຄົນ # 3.3

ລັກຊະນະພິເສດຖະກິດຂອງຮູ້ອຽມນູ້ງໄທ

ລັກຊະນະພິເສດຖະກິດຂອງຮູ້ອຽມນູ້ງໄທ

ຮູ້ອຽມນູ້ງມີລັກຊະນະພິເສດຖະກິດທີ່ເກີຍກວ່າກົງໝາຍຮ່ວມມືກຳຫັນຢ່າງນ້ອຍ 3 ປະກາດ ອື່ນ

ໃນແໜ່ງຂອງສັນຕະພົບ ມີຄວາມເປັນກົງໝາຍສູງສຸດ ອີ່ອກົງໝາຍແມ່ບທຂອງກົງໝາຍຮ່ວມມືກຳຫັນຢ່າງນ້ອຍ ທີ່ຈະບໍ່ແກ້ໄຂຮູ້ອຽມນູ້ງໄທໄດ້

ໃນແໜ່ງຂອງກາຮົນແປງແກ້ໄຂ ຈະຕ້ອງກະທຳໂດຍວິທີ່ກາຮົນແປງແກ້ໄຂກວ່າກົງໝາຍຮ່ວມມືກຳຫັນຢ່າງນ້ອຍ ອ່ານວິທີ່ກາຮົນແປງແກ້ໄຂ ຈະຕ້ອງມີຜົນບັນຍາໃຫ້ແນ່ນອນແລະຄົງທນກວ່າກົງໝາຍຮ່ວມມືກຳຫັນຢ່າງນ້ອຍ

โสตทัศน์ # 3.4

รัฐธรรมนูญกับการเมืองการปกครองไทยช่วง พ.ศ. 2475 – 2490

รัฐธรรมนูญกับการเมืองการปกครองไทยช่วง พ.ศ. 2475 – 2490

พระบาทปัญญาติธรรมนูญ รัชกาล พ.ศ. 2475	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พ.ศ. 2475	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2489	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2490
พระบาทเจ้าที่ ประกาคํา	27 มิถุนายน 2475 ถึง 10 ธันวาคม 2475	10 ธันวาคม 2475 ถึง 9 พฤษภาคม 2489	10 พฤษภาคม 2489 ถึง 8 พฤษภาคม 2490
ความเป็นมา	เป็นรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว บุคคลที่ร่างส่วนสำคัญในภาระ คือ นายปรีดิ พนมยงค์ นายปรีดิ พนมยงค์ และ พระยาโนนปกรณ์มีติราดา รวมอยู่ด้วย	ร่างโดยคณะกรรมการร่างฯ ประกอบด้วยทูตราชทูตผู้ใหญ่ จำนวน 6 นาย ในจำนวนนี้มี นายปรีดิ พนมยงค์ และ พระยาโนนปกรณ์มีติราดา รวมอยู่ด้วย	รัฐบาลของนายครอง อกัยวงศ์ ได้ เสนอขออนุมัติออกสภาก ผู้แทนราษฎรไว้ให้ด้วย คณะกรรมการวิสามัคคีไม่ต้อง แก้ไข รัฐธรรมนูญฉบับเดิมที่ใช้ มาตั้งแต่ก่อน 14 ปี จนกว่าจะ ^{จัดทำรัฐธรรมนูญ} สมัยรัชกาลของ ม.ร.ว.เสนา
การยกเลิก	เมื่อฝ่ายประกาศให้รัฐธรรมนูญ ฉบับถูกไว้วันที่ 10 ธันวาคม 2475	ประกาศเลิกโดยคณะรัฐประหาร เมื่อ วันที่ 8 พฤษภาคม 2490 และเล่นยกสภานาถให้หมดไป อย่างทันที	ประกาศเลิกโดยคณะรัฐประหาร เมื่อ วันที่ 8 พฤษภาคม 2490 เมื่อฝ่ายประกาศให้รัฐธรรมนูญ

ໂສຕທັນ # 3.4 (ຕອ)

ຮັບຮຽນນູ່ກັນການເນື້ອການປະກວດໄທຫ່ວງ ພ.ສ. 2475 – 2490

ພຣະຍາຍັງຍຸດທີ່ຮຽນນູ່ ການປະກວດຄອບຄົວດິນສະຍາມ ຫຼັວກວາ ພ.ສ. 2475	ຮັບຮຽນນູ່ກັນທ່າງຊາຍອານຸຈຳກວດສະຍາມ ພ.ສ. 2475	ຮັບຮຽນນູ່ກັນທ່າງຊາຍອານຸຈຳກວດໄທ ພ.ສ. 2489	ຮັບຮຽນນູ່ແໜ່ງຮາຍອານຸຈຳກວດໄທ (ຄົມປັ້ງຄວາ) ພ.ສ. 2490
<p>ສາງລັດຜູ້</p> <ul style="list-style-type: none"> ຮັບຮຽນນູ່ໃດກໍາທາດດໍາເນັ້ນທີ່ ຫຼັກໃນປາກວັນກົດຮອງໄປກ່ຽວຂ້ອງ 1. ກໍາເນັດໃຫ້ຄຳນົມຈອບືບໄປຕະແໜ່ງ ຂອງຮາຍຸງ ກໍາເນັດໃຫ້ພົມທະການທີ່ ຫົວໜ້າຂາຍຈົດໃຕ້ນູ່ໃຫ້ຕົ້ນກົມ ສັງເກົນໄຫວ່າ 2. ກໍາເນັດໃຫ້ພົມທະການທີ່ ຫົວໜ້າຂາຍຈົດໃຕ້ນູ່ໃຫ້ຕົ້ນກົມກັບ ສັງເກົນໄຫວ່າ ການປະກວດຮອງນັບປະກາດຮັບສົກ ໂດຍກໍາເນັດໃຫ້ສັງເກົນໄຫວ່ານັກ ພົມສະກາເຕີມແລະພົມສະກາ ຕະຫຼາດເຕີມ 	<p>1. ພຣະຍາຍຸດທ່າງຊາຍອານຸຈຳກວດສະຍາມ ກັ່ງຕົ້ນຢູ່ ຮັບຮຽນນູ່ນັບປະດັບໄປໆ ພຣະຍາຍຸດທ່າງຊາຍອານຸຈຳກວດໄທ ສັງເກົນໄຫວ່ ແລ້ວສັງເກົນໄຫວ່ 1. ກໍາເນັດໃຫ້ຄຳນົມຈອບືບໄປຕະແໜ່ງ ຂອງຮາຍຸງ</p> <p>2. ກໍາເນັດໃຫ້ພົມທະການທີ່ ຫົວໜ້າຂາຍຈົດໃຕ້ນູ່ໃຫ້ຕົ້ນກົມ ສັງເກົນໄຫວ່</p> <p>● ກໍາເນັດໃຫ້ສັງເກົນໄຫວ່ແລະ ພົມສະກາ ຕະຫຼາດເຕີມ</p>	<p>1. ສົດາປັ້ງໃຫ້ຕົ້ນນູ່ໃຫ້ ● ສົດາປັ້ງແໜ່ງຮາຍອານຸຈຳກວດໄທ ການເລືອກຕັ້ງ ອົງໄຟຟ້າຕໍ່ແຫ່ງຕ່າງ ລະ 4 ປີ</p> <p>● ເພື່ອສົກ ມາຈາກກາງລື້ອກຕັ້ງ ໃຫ້ກົດໃຫ້ຕົ້ນນູ່ໃຫ້ ຢຸ່ຈຳນານຫຼັກ ຄວາມຕຳຫັນທີ່ ອົງໄຟຟ້າຫຼັກ ສ.ສ. ຄວາມຕຳຫັນທີ່ 6 ປີ</p> <p>2. ສົດາປັ້ງໄຟຟ້າຫຼັກ ● ຄົມປັ້ງຮັບສົກນູ່ໃຫ້</p>	<p>1. ສົດາປັ້ງໃຫ້ຕົ້ນນູ່ໃຫ້ ● ສົດາປັ້ງແໜ່ງຮາຍອານຸຈຳກວດໄທ ເລືອກຕັ້ງ ອົງໄຟຟ້ານັ່ງກາງຮະຄະລະ 4 ປີ</p> <p>● ຖື້ນສົກ ມາຈາກກາງລື້ອກຕັ້ງ ອາວັນຈີ້ຕົ້ນນູ່ໃຫ້ ສ.ສ. ຄວາມຕຳຫັນທີ່ ອົງໄຟຟ້າຫຼັກ ຄວາມຕຳຫັນທີ່ 6 ປີ</p> <p>2. ສົດາປັ້ງໄຟຟ້າຫຼັກ ● ຄົມປັ້ງຮັບສົກນູ່ໃຫ້</p>

ໂສທັບນີ້ # 3.5

ຮັບອະນຸມາດກັບການເນື້ອງການປະຕົວໄທຍ່ວ່າ ພ.ສ. 2490–2500

21

ຮັບອະນຸມາດກັບການເນື້ອງການປະຕົວໄທຍ່ວ່າ ພ.ສ. 2490–2500

ຮັບອະນຸມາດກັບການຈັກໄທຍ່ວ່າ ພ.ສ. 2492		ຮັບອະນຸມາດກັບການຈັກສຍາ ພ.ສ. 2475 ແກ້ໄຂພິ່ນຕົມ ພ.ສ. 2495
ຮະບອບຈາກໃຫ້ປະກາດໃຫ້	23 ສັນດວນ 2492 ຕື່ 29 ພົມຈິກຍິນ 2494	8 ສັນດວນ 2495 ຕື່ 20 ຕຸລາຄົມ 2501
ຄວາມເປັນນາ	ຮ່າງໂດຍສົກຮ່າງຮັບອະນຸມາດກັບມື່ສົກທີ່ຈໍານານ 40 ດົນແລະໃຫ້ວາລາໃນການຮ່າງຮວມ 167 ວັນ	ຄົນປະວັດທະນາເອົາຮັບອະນຸມາດໃຫ້ 2475 ກັບປຸນແກ້ໄຂພິ່ນຕົມເພື່ອໃຫ້ເກັ່ນສຳຄັນການກົດ
ກາරຍາກເລີກ	ຢາເລີກໂດຍຄົນຮັບອະນຸມາດກັບນໍາໂດຍຈອມພລ ປ. ພິບປລສຄຣາມ ໂອກ 29 ພົມຈິກຍິນ 2494	ໂດນຍາເລີກໃຫ້ຈຳກັດກາຮັບອະນຸມາດກັບປຸນແກ້ໄຂພິ່ນຕົມ 20 ຕຸລາຄົມ 2501
ສາ ຮະສຳຄັນ	<ol style="list-style-type: none">ສາກັນນັດຕີບັນຍົດ <ul style="list-style-type: none">ສົກຮ່າງພູມທັນຮັບອີນເນວະຮະ 4 ປີ ຕ້ອງໃນເປັນຫຼາຍາກຮ່າງຊັບຊົງວິວອົພ່າງສາງຮັບອີນສາຫຼັກວິສີລົກວາ ແຕ່ງຕົກໂດຍກັນຜົຕົກ ວັບລົ່ມອອກພະບາຍການທີ່ໂດຍກາຮ່າງໂຮງການທີ່ໄດ້ຮັບອີນວາຮະ 6 ປີ ເນື້ອງການຈຶ່ງໃນກາຍຢູ່ຂັ້ນຮຽນຮ່າງກົງປົງຕື້ນ ແຕ່ມີເປົ້ານາລົລະຕົມໄໝວ່າງໃຈຮັບສຸພາລແລະໄໝ່ມີຄ່ານາຈໃນການລັນອ່ານພະບາຍກັນຕື້ນປະຍົງກົງ ເປົ້ານປະຍົງກົງສາ ເປົ້ານປະຍົງກົງຮັບສຸກ ປະບັບສຸກຫຼັກສູນທັນຮາຍຊັບຊົງ <ol style="list-style-type: none">ສາກັນໄຫຍ່ວິກາර	<ol style="list-style-type: none">ສາກັນນັດຕີບັນຍົດ <ul style="list-style-type: none">ກຳນົດທີ່ມີສົກເຕີຍວ່າ ມີຮາຮະ 5 ປີສົມາຕົກ ມີສອນປະກາທ໌ 1 ມາຈາກການສືບອາຫຼຸງ <ol style="list-style-type: none">ສາກັນໄຫຍ່ວິກາර <ul style="list-style-type: none">ສາກັນຕົກການແຕ່ທີ່ຂອງກົດຕົວສ.ສ. ລາມາວົງທ່ານທີ່ໄດ້ຮັບອີນຈຳກັດກາຈາກຕໍ່ແຫ່ງ <ol style="list-style-type: none">ໜ້າກາງປະກາບຮັບອີນການປະຕົວໄທຍ່ວ່າ
ປະຈຸບັນ	<ol style="list-style-type: none">ສາກັນໄຫຍ່ວິກາර <ul style="list-style-type: none">ຮັບອີນການປະຕົວໄທຍ່ວ່າ ໃຫ້ກົດຕົວສົກສາ ປະບັບສຸກຫຼັກສູນທັນຮາຍຊັບຊົງຮັບອີນການປະຕົວໄທຍ່ວ່າ ໃຫ້ກົດຕົວສົກສາ ປະບັບສຸກຫຼັກສູນທັນຮາຍຊັບຊົງຮັບອີນການປະຕົວໄທຍ່ວ່າ ໃຫ້ກົດຕົວສົກສາ ປະບັບສຸກຫຼັກສູນທັນຮາຍຊັບຊົງ <ol style="list-style-type: none">ຮັບອີນການປະຕົວໄທຍ່ວ່າ ໃຫ້ກົດຕົວສົກສາ ປະບັບສຸກຫຼັກສູນທັນຮາຍຊັບຊົງ	<ol style="list-style-type: none">ໜ້າກາງປະກາບຮັບອີນການປະຕົວໄທຍ່ວ່າ <ul style="list-style-type: none">ໜ້າກາງປະກາບຮັບອີນການປະຕົວໄທຍ່ວ່າ <ol style="list-style-type: none">ຮັບອີນການປະຕົວໄທຍ່ວ່າ ໃຫ້ກົດຕົວສົກສາ ປະບັບສຸກຫຼັກສູນທັນຮາຍຊັບຊົງ

ເສັດທັນ # 3.6

ຮູບຮ່ວມນູ່ກັບການເນື້ອການປະຄວອງໄທຢ່າງ ພ.ສ. 2500–2516

ຮູບຮ່ວມນູ່ກັບການເນື້ອການປະຄວອງໄທຢ່າງ ພ.ສ. 2500–2516

ຮູບຮ່ວມນູ່ທ່າງຮ້າຍອານຸຈັກໄທຢ. 2500		ຮູບຮ່ວມນູ່ທ່າງຮ້າຍອານຸຈັກສະຍາມ ພ.ສ. 2511
ຮະຍະເວລາທີ່ປະກາດໃຫ້	28 ມັງກອນ 2502 ຕົ້ນ 20 ມິຖຸນາຍັນ 2511	21 ມິຖຸນາຍັນ 2511 ຕົ້ນ 17 ພຶສຕິຈິກາຍນ 2514
ຄວາມເປັນນາມາ	ປະກາດໃຫ້ໂດຍຄະນະປົກກົວຕົກໄພໃຫ້ການນຳຂອງຈອມພລສະໜັບ ປົນປະວັດໄຟ	ຮ່າງໂດຍສາງວ່າຮູບຮ່ວມນູ່ໃຫ້ຈາກເກົ່າມີກົດໆ ໃຫ້ຈາກເກົ່າມີກົດໆ 10 ປີ
ກາຍເຊີເລີກ	ເນື່ອປະກາດໃຫ້ຮູບຮ່ວມນູ່ທ່າງຮ້າຍອານຸຈັກໄທຢ. ພ.ສ. 2511	ໂຕນຍາກເລີກທີ່ກັບກາວຮູບປະກຳ 17 ພຶສຕິຈິກາຍນ 2514
ສາຮະສຳຕົ້ນ	<ol style="list-style-type: none">ສາງເປັນນິຕິບົງນູ່ຕີ<ul style="list-style-type: none">ມີຮູບສັກທ່ານໍາທີ່ໃຫ້ຕົບປົງນູ່ຕີ ແລະ ວ່າງຮູບຮ່ວມນູ່ຕີ ສ່າມາດຖືກແນວດັ່ງຕົ້ນໂດຍກ່ານໜີຕົ້ນໂດຍກ່າວ້າໜ້າຕົກຄະປົງວິວຕົ້ນເປັນຜູ້ເນັ້ນອ່າວົາສາງເປັນໄໝປົງກວດ<ul style="list-style-type: none">ໜ້າການໄຍກຮູບສັນຕື່ມແລະ ຮມ.ທ. ດໍາວັດທະນາສານີກົດໆສາງໜ້າການໄຍກຮູບສັນຕື່ມແລະ ຮມ.ທ. ດໍາວັດທະນາສານີກົດໆສາງ	<ol style="list-style-type: none">ສາງເປັນນິຕິບົງນູ່ຕີ<ul style="list-style-type: none">ວິສິດສັກ ມາຈາກກາຮແຕງຕົ້ນຂອງກົງຫຼຸງ ມີຈຳນານານ 3 ໃນ 4 ທົມອງ ສ.ສ. ຖ.ຖ. 3 ປື້ນກາງຈົບສັກອອກຈົ່ງກ່າວສັກາຜູ້ທີ່ກັບຮູບຮ່ວມນູ່ຕີ ມາຈາກກາກວ່າເລືອດຕັ້ງ ມີວາຮະ 4 ປີ ຕ້ອງຈະໄປແປ່ນ້າກ່າວທີ່ກັບຮູບຮ່ວມນູ່ຕີສາງເປັນໄໝປົງກວດ<ul style="list-style-type: none">ຮມ.ຕ. ເປົນ ສ.ສ. ແລະ ສ.ວ. ໄມ່ຕີຄວາມສົ່ມພັນຮູບຮ່ວມທີ່ຕົບປົງນູ່ຕີແລະສັກບັນຸພາຍບົວຫາກ ຮູບປາລ ຕ້ອງແລ້ວລົງນິຍາປາຍຕ່ອງຮັບສົກາ ແຕ່ສັກໄໝສາມາດຮັບຜິວວາງຈຳກັບໄນ້ໄວ້ວ່າໃຈຈໍຮູບປາລໃນກາງແລ້ວໂນຍາມການກຳຫັດຫຼັກປະກັນທີ່ຍ່າວະສີເສີງເປົ້າຮັບສົກາ ອະນຸມາດການປະກັນ ຮວມທັງການຮອບຮູບປາຕາງລົດຕົ້ນພວກຄາວເນື້ອງ<ul style="list-style-type: none">ກາງແຍກຄໍານາງຄົນຕົ້ນບັນຍົງຕື່ແລະອໍານາຈົບປົງກວດອອກຈາກກໍາໄມ້ຕຳກຳຫັດຫຼັກຄວາມເນົາກາຫອງທີ່ກັບຮູບຮ່ວມນູ່ຕີ

โสตทัศน์ # 3.7

รัฐธรรมนูญกับการเมืองการปกครองไทยช่วง พ.ศ. 2517–2520

รัฐธรรมนูญกับการเมืองการปกครองไทยช่วง พ.ศ. 2517–2520

	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2517	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2519	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2520
ระบอบเดลที่ประการศิริฯ	7 ตุลาคม 2517 ถึง 6 ตุลาคม 2519	22 ตุลาคม 2519 ถึง 20 ตุลาคม 2520	9 พฤศจิกายน 2520 ถึง 21 ธันวาคม 2521
ความเป็นมา	หลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ร่างขึ้นโดย คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจำนวน 18 คน แต่ต้องด้วยรัฐบาล และพัฒนาโดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ประกาศให้โดยทั่วหน้าโดยปฏิรูปการปกครอง แห่งเดียว โดยความเห็นชอบของคณะปฏิริบุ๊น เมษายน 29 มาตรา สาระและรายละเอียดของรัฐธรรมนูญ การปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. 2502	<ul style="list-style-type: none"> ประกาศให้โดยทั่วหน้าโดยปฏิรูปการปกครอง แห่งเดียว โดยความเห็นชอบของคณะปฏิริบุ๊น เมษายน 29 มาตรา สาระและรายละเอียดของรัฐธรรมนูญ การปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. 2520

مسئทัศน์ # 3.7 (ต่อ)

รัฐธรรมนูญกับการเมืองการปกครองไทยช่วง พ.ศ. 2517-2520

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2517		รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2519	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2520
สาธารณรัฐไทย	<p>4. ความสัมพันธ์ระหว่างนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร รัฐบาลต้องและการนโยบายต่อสภาราษฎร์ต้องคำขอไว้วางใจจากสภานิติบัญญัติและฝ่ายบริหารที่จะเข้ามาใช้กฎหมายนี้ในทุกๆ กรณีที่เกี่ยวข้อง ยกเว้นการแก้ไขกฎหมายนี้ได้</p> <p>5. หลักความเป็นกลางของทรัพย์การประจํากำหนดอย่างชัดเจน ห้ามนำทรัพย์การประจําฯ ดำเนินตามทางการเมืองใดๆ</p>		

ໂສຕທັນ # 3.8

ຮັບອ່ອມນູນກັບການເນື້ອກການປະກວດອອກໄກຍ້ວ່າ ພ.ສ. 2521–2534

ຮັບຮົມນູນກັບການເນື້ອກການປະກວດອອກໄກຍ້ວ່າ ພ.ສ. 2521–2534

	ຮັບຮົມນູນທີ່ຈຳກັດໄທ ພ.ສ. 2521	ຮັບຮົມນູນທີ່ຈຳກັດໄທ ພ.ສ. 2534
ຮະຍະເວລາທີ່ ປະກວດຕີ່	22 ບັນນາຄົມ 2521 ຕື່ນີ້ 23 ຖຸມພາພັນນົດ 2534	9 ບັນນາຄົມ 2534 ຕື່ນີ້ 11 ຕຸລາຄົມ 2540 (1 ສິນບັນນາ – 9 ບັນນາຄົມ 2534 ມີຮົມນູນກາງປະກວດອອກໄກຍ້ວ່າ)
ຄວາມເປັນມາ	ເກີດກາຮັບປະກວດກາຮັບສັບລາຍກືນທີ່ກວຍວິເຫຼີຍ ເຊື້ອ 20 ຕຸລາຄົມ 2520	ກາງຮັບປະກວດທີ່ຕະຫຼາດ ຮັສຫ. ແລະ ດູ້ປະກວດຢາເລີກຮັມຮົມນູນ 2521 ຕ້ອນໄດ້ການຟຳໃຫ້ກາວົາ ອົບນີ້ກໍ່າກົມາກວ່າງ ອົບນີ້ກໍ່າກົມາ
ກາຍເກີດ	ຍັກເລີກເຫັນກາຮັບປະກວດຫອງຄະດະ ວລ.ສ. 23 ດຸນມພາພັນນົດ 2534	ກາງປະກວດກີ່ໃຫ້ຮັບຮົມນູນນີ້ຈຳປັບ 2540
ສາຮະສຳຄັນ	<ol style="list-style-type: none">ສົກາບັນນີ້ໃຫ້ປັບຢູ່ນີ້<ul style="list-style-type: none">ງຸດສົກາ ແຕ່ງຕົງໂດຍກັບຕົກຕົງ ສົກວະນະ 6 ປີ ກາຍໃຫ້ປາລີພະກາລ (4 ປີແລກ) ໄກ້ຈຸດສົການີ້ອໍານານຈະທ່ານີ້ກັບສົກາຜູ້ແກ່ນ	<ol style="list-style-type: none">ສົກາບັນນີ້ໃຫ້ປັບຢູ່ນີ້<ul style="list-style-type: none">ສົກາໄຟ່ນັກງານຮາຍໝວງງຸດສົກາ ມາຈາກກາງແຕ່ງຕົງ ໂດຍກາຮັດສົນອ່ອື່ອຂອງນາຍກົງຮົມນູນຕີ່ໃນການເວີມແຮກ ໄກປະຮຽນຮານສາ ລົງທະ. ເປັນນີ້ສົກາໄຟ່ນັກງານຮາຍໝວງສົກາບັນນີ້ໄໝວຍກົງຮົມນູນອ່ອື່ອຈະ<ul style="list-style-type: none">ມີເອກະລິກີ່ໃນຮະຫວ່າງສົມປະປະຫຼຸມສົກາບັນນີ້ໄໝວຍກົງຮົມນູນ
	<ol style="list-style-type: none">ສົກາທີ່ກົງຮົມນູນໄໝການວິເຫຼີຍກົງຮົມນູນທີ່ອັນສົງດີພຽງການນີ້ອອງ ໂດຍທີ່<ul style="list-style-type: none">ສົກາທີ່ກົງຮົມນູນໄໝຈຳເປັນອັນຫຼັງລົງທຶນທີ່ກົງຮົມນູນທີ່ກົງຮົມນູນຈະຈຳນາວຸ່ນທີ່<ul style="list-style-type: none">ພຣຣຄກາວນີ້ອັນຈຳເປັນອັນຫຼັງລົງທຶນທີ່ກົງຮົມນູນທີ່ກົງຮົມນູນຈະຈຳນາວຸ່ນທີ່<ul style="list-style-type: none">ນິ້ນສົກາຜູ້ທີ່ກົງຮົມນູນສົກາບັນນີ້ໄໝວຍກົງຮົມນູນ	<ol style="list-style-type: none">ສົກາທີ່ກົງຮົມນູນໄໝການວິເຫຼີຍກົງຮົມນູນທີ່ກົງຮົມນູນທີ່ກົງຮົມນູນຈະຈຳນາວຸ່ນທີ່<ul style="list-style-type: none">ໜ້າວັກກາງວິເຫຼີຍກົງຮົມນູນໄໝສົກາວົດຕໍ່າຮັດຕໍ່າແຫ່ງໆການກົງຮົມນູນທີ່ຮັບປາລີຕົວແລລະນີ້ໂປຍກາກົນທີ່ກົງຮົມນູນທີ່ກົງຮົມນູນທີ່ກົງຮົມນູນທີ່ສົກາບັນນີ້ໄໝວຍກົງຮົມນູນ
	<ol style="list-style-type: none">ນາຍກົງຮົມນູນຕີ່ໄໝຈຳເປັນອັນຫຼັງນັສນາທີ່ກົງຮົມນູນຮາຍໝວງທັງກປະກົນກົງຮົມນູນທີ່ໄໝວຍກົງບັນຫຼີເລື່ອກາພອນປະກົງປະກົງໃໝ່ລົກນີ້ສົກາພັນນີ້ ແລ້ວໃນກາງປະກົງບັນຫຼີເລື່ອກາພອນປະກົງປະກົງໃໝ່ລົກນີ້ສົກາພັນນີ້ ແລ້ວໃນກາງປະກົງບັນຫຼີເລື່ອກາພອນປະກົງປະກົງ	<ol style="list-style-type: none">ທັງກປະກົນກົງຮົມນູນທີ່ໄໝວຍກົງບັນຫຼີເລື່ອກາພອນປະກົງປະກົງທັງກປະກົນກົງຮົມນູນທີ່ໄໝວຍກົງບັນຫຼີເລື່ອກາພອນປະກົງປະກົງທັງກປະກົນກົງຮົມນູນທີ່ໄໝວຍກົງບັນຫຼີເລື່ອກາພອນປະກົງປະກົງທັງກປະກົນກົງຮົມນູນທີ່ໄໝວຍກົງບັນຫຼີເລື່ອກາພອນປະກົງປະກົງ

ໂສທັບນີ້ # 3.8 (ຕ່ອ)

ຮັບຮຽນມູນຍຸພໍງວາດອານຸຈັກໄທຍ່າງ ພ.ສ. 2521-2534

ຮັບຮຽນມູນຍຸພໍງວາດອານຸຈັກໄທຍ່າງ ພ.ສ. 2521		ຮັບຮຽນມູນຍຸພໍງວາດອານຸຈັກໄທຍ່າງ ພ.ສ. 2534
<p>ສາງສຳຄັນ</p> <p>4. ດຽວມື່ມພັນເປົ້າຫວ່າງຝ່າຍໃຫ້ມີຜົນຕະແລ່ໄຟປີເກີດ ● ໃນການປະຫວຸດໃຫ້ສົກຫາຂໍອັດສົກຫາຜູ້ໃຫ້ກວ່າຍຸກ ລາຍການຕັ້ງກະຮຸນ ຕາມ ຮົມຊ. ໄດ້ ໃນເຮືອງເກີຍວັບປຸງຈານ ● ການປິດອົກປົກວາຫຼັງປະ ສາມາລົກຮະຫັດ ແຕ່ຕ້ອງໃຫ້ ອຽມ. ສຳນັກຕິຫຼັງຫຼວບຕ້ວຍວ່າສົມຄວວ ● ການປິດອົກປົກໄມ້ວ່າງໃຈ</p> <p>● ສ.ສ. ໄນໜ້ອຍກວ່າ 1 ໃນ 5 ເງິນ້ອື່ອຕ່ອປະມານສົກ ● ເນື່ອອົກປົກຢາເສັງ ໃຫ້ລົມຕີໃໝ່ວັນຕົວໄປ ● ທາງນິຕິໄນ້ກັງໜີ່ນີ້ ສ.ສ. ທີ່ເງິນ້ອື່ອກົບປະຍົບໄຟສົມສັນນາຮາຍ ອົກປິດອົກປົກໄມ້ວ່າງໃຈປະເທົ່ານີ້ໃໝ່ອົກຕອລອຕສ່ມ່ຍປະກຸມ</p> <p>5. ພັກຄວານໃໝ່ກຳລາຍງອນໆກາງກາງປະລົດ ໃນຫ່ວງປະເພີພະກາສ ວຸນຍາຕີໃຫ້ກາງກາງປະລົດສາມາຮາດຕໍາມໜ່າທາງກາງເນື້ອງຈັດ</p>	<p>5. ກາງໂກ້ໄຂເພີ່ມຕືມວິຈົດຮຽນມູນຍຸ ● ໂິນາຕາວາ 211 ກໍາທັດໃຫ້ສົນໂຕຍ ດຽມ. ອົງວ ສ.ສ. ໄນຕ່າ ກວ່າ 1 ໃນ 3 ໂດຍພຽງຄືສົນໃຫ້ສົນຍອ ● ພິຈາຮັດ 3 ວາຮະ ● ກາວອອກເສີຍງາວະທີ່ກຳນົងຮັບປັກກາງ ໃຫ້ວິເຮັກຖືລົງຄະບະແນ່ນ ໂດຍເປີດແຍ</p> <p>● ວາຮະທີ່ລົອງ ພິຈາຮັດເຮົຍມາຕາຮາ ໂດຍໃຫ້ສືບໜ້າມາກ ● ຮອໄລ 15 ວຸນກ່ອນພົຈາວນາໃນວາຮະທີ 3 ● ລົງຄະບະແນ່ນໂດຍປະຕິເປັດແຍ ໂດຍໃຫ້ຄະແນນແລຍງຈ່າເຕັກວາກພຸນ</p>	

โสตทัศน์ # 3.9

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540

กรอบที่ 1 การส่งเสริมสิทธิเสรีภาพ

การรับรองคัดค้านความเป็นมนุษย์และความเสมอภาค

สิทธิเสรีภาพของบุคคลหรือสิทธิของพลเมือง

กรอบที่ 2 การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

การตรวจสอบการใช้อำนาจในการตราพระราชบัญญัติของรัฐสภา

การตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

การตรวจสอบการใช้อำนาจ โดยการแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐโดยการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจากตำแหน่งโดยวุฒิสภา

การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐโดยการดำเนินคดีอาญา กับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐโดยผู้ตรวจการรัฐสภา

การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐโดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรอบที่ 3 มาตรการในการปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองให้มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

มาตรการในการปฏิรูปสิทธิของความเป็นมนุษย์

มาตรการในการปฏิรูปการเมืองให้เป็นการเมืองของพลเรือน

มาตรการในการปฏิรูประบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

มาตรการในการปฏิรูปรัฐบาล

มาตรการในการปฏิรูประบบราชการและนโยบายแห่งรัฐ

มาตรการในการปฏิรูประบบศาลยุติธรรม

มาตรการในการปฏิรูปกระบวนการเมือง

มาตรการในการปฏิรูประบบวัตถุประสงค์

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ยกเลิกเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2549 โดยคณะกรรมการ คณะกรรมการปฏิรูปการปกครองในระบบทุนประชาธิปไตยอันมีพระมหากรุณาธิรัตน์ทรงเป็นประมุข (คปค.) นำโดย พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน

โสตทัศน์ # 3.10

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

ประกาศใช้เมื่อ 21 ธันวาคม 2550 เป็นรัฐธรรมนูญโดยผ่านการออกเสียงประชามติ ของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และถูกยกเลิกเมื่อ วันที่ 22 พฤษภาคม 2557 นำโดย พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และต่อมาได้มีการใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร พ.ศ. 2557 (ข้อคราว) โดยมีมาตรา 144 ที่รวมศูนย์อำนาจเบ็ดเสร็จ และรัฐธรรมนูญมีเจตนาหมาย ในการปฏิรูปประเทศ

ໂສຕ້ຫັນ # 4.1

ອົງປະກອບຂອງສຕາບັນກົດຕົມ

ອົງປະກອບຂອງສຕາບັນກົດຕົມ

- ຈຸນະຂອງກົດຕົມ
- ຄໍານາຈຂອງກົດຕົມ
- ກາຮປະພັດຕິປົງປົມຂອງກົດຕົມ

ລັກຄະນະຂອງສຕາບັນພຣະມທາກົດຕົມ

- ເປັນສຕາບັນທາງກາຮເມືອງທີ່ຢູ່ເໜືອສຕາບັນທາງກາຮເມືອງອື່ນ ໃນຈຸນະເປັນອົງຄົວອົບປັດຍືໃນຮະບອນ ສມບູຽນາງູາລືທົມຮາຊີ່ ແລະເປັນສຕາບັນທາງກາຮເມືອງທີ່ຢູ່ເໜືອສຕາບັນທາງກາຮເມືອງກາຮປະພັດຕິປົງປົມຂອງອື່ນ ຖ້າໃນຮະບອນປະຊີບໄດ້ຍ
- ເປັນສຕາບັນທາງກາຮເມືອງປົກປອງທີ່ຕ້ອງໄດ້ຮັບກາຮຍອມຮັບຈາກລັ້ງຄມຈີ່ຈະດຳຮັງຍູ້ໄດ້ວ່າງຂອບຮຽມ
- ເປັນສຕາບັນທາງກາຮເມືອງກາຮປະພັດຕິປົງປົມທີ່ຕ້ອງລືບທອດທາງສາຍໂລທິດເປັນລຳຄັ້ງ ກາຮໜີ້ສູ່ບໍລິລັ້ງກົງຈີ່ເປັນໄປ ໂດຍກາຮແຕ່ງຕັ້ງ ທີ່ມີກຸ່ມາຍຫຼືຈາກຈີ່ປະເພັນເປັນຕົວກຳນົດກຽບແວທາງປົງປົມຕິ

ໂສຕ້ຫັນ # 4.2 ວິວັດນາກາຮຂອງສຕາບັນກົດຕົມ**ວິວັດນາກາຮຂອງສຕາບັນກົດຕົມ****ຍຸດກຣີກ-ໂຮມັນ**

- ມີລັກຄະນະຄລ້າຍຫົວໜ້າໃຫຍ່ຂອງແກ່ ກົດຕົມໃນຍຸດກຣີກເປັນຜູ້ທີ່ຄືວ່າເປັນສມມຕິເທັພແລະມີໜ້າທີ່ຖີ່ເກີ່ວຂ້ອງ ກັບຄາສາ ອຳນາຈກາຮປົກປອງຍູ້ທີ່ກົດຕົມ. ໃນກາຍຫຼັງ ຈັກວຽວດີໂຮມັນປົກປອງໂດຍສາຮາຮັບຮັບ ກົດຕົມຈີ່ເປັນກຣາຊີ່ມາກັ້ນ ເນື່ອຈາກໄມ່ມີຂໍອຈຳກັດໃນພຣະຈໍານາຈ

ຍຸດເທວາງ

- ກົດຕົມໃນສມັກລາງ ໄນສາມາດຄ້າງຄືກາຮມີ້ອໍານາຈທີ່ສມບູຽນໄດ້ ເນື່ອຈາກຖຸກຈຳກັດໂດຍພຣະເຈົ້າແລະ ກຸ່ມາຍຮຽມໝາຕີ ຕ້ອງຍອມຮັບອໍານາຈຂອງລັ້ນຕະປາປາທີ່ວາດີກັນ
- ໃນຫອນທໍາຍສມັກລາງ ແນວດວາມຄິດທີ່ວ່າ ກົດຕົມຍູ້ໃນຈຸນະທີ່ສູງສຸດເໜືອບຣດາປະຫານທັງຫລາຍ ນຳໄປສູ່ກາຮສ້າງຮັບຮັດທີ່ມີຄູນຍໍອໍານາຈຍູ້ທີ່ສຕາບັນພຣະມທາກົດຕົມ
- ໃນລ່ວນຂອງເອເໜີແນວຄິດຂອງສຕາບັນກົດຕົມໃນເອເໜີນີ້ທີ່ມາຈາກອີທີ່ພລຂອງລັ້ງຄມແລະວັດນອຮຽມຂອງ ແຕ່ລະທົ່ວ່ານີ້ ແລະຈາກຄາສາເປັນລຳຄັ້ງ

ຍຸດສັນຍິທິນ

- ກົດຕົມໃນຮະບອນກາຮປົກປອງສມບູຽນາງູາລືທົມຮາຊີ່ ຈະເປັນອົງຄົວອົບປັດຍື ອັນໝາຍຄື່ງ ທຽບເປັນເຈົ້າຂອງ ແລະຜູ້ໃໝ່ອໍານາຈຈົບປັດຍືໄດ້ໂດຍສມບູຽນໜີ້ໂຮບເບົດເລົ່ງຈົດໝາດ ທັ້ງທາງນິຕິບັນຍຸ້ດີ ບຣີຫາຮ ແລະຕຸລາກາຮ ໃນຮະບອນປະຊີບໄດ້ຍ
- ເປັນປະມຸນຂອງຮັບຮັດທີ່ໃຫ້ທັບບັນຍຸ້ດີຂອງຮັບຮັດນູ້ນູ້ ຈະເປັນລັ້ນລັກໆຂອງກາຮໃໝ່ອໍານາຈໃນພຣະມາກີໄຮຍ ໂດຍຜ່ານສຕາບັນທາງກາຮເມືອງ ທີ່ເປັນຜູ້ໃໝ່ອໍານາຈຈົງ ທັ້ງນີ້ເພົ່າວະອໍານາຈຈົບປັດຍືເປັນຂອງປະຫານ

ໂສຕ້າຄົນ # 4.3

ລັກຂະນະສຳຄັງຂອງສຕາບັນພຣະມຫາກໜັດຕີຢູ່ໄທ

ລັກຂະນະສຳຄັງຂອງສຕາບັນພຣະມຫາກໜັດຕີຢູ່ໄທ

- ເປັນສຕາບັນທາງການເນື່ອງທີ່ຢູ່ເໜືອສຕາບັນທາງການເນື່ອງອື່ນ
- ເປັນສຕາບັນທາງການເນື່ອງທີ່ມີໂຄຮສ້າງແລກຮະບວນການທີ່ເປັນໄປອຍ່າງຂອບຮຽມອັນເກີດຈາກການລັ້ງສມ ແລະ ຕກພຶກເປັນເວລານານ
- ເປັນສຕາບັນທາງການເນື່ອງທີ່ມີອໍານາຈແລກສູານອໍານາຈທີ່ສ້າງຄວາມຂອບຮຽມ

ແນວຄິດເກົ່າວັກສຕາບັນທາງການເນື່ອງ

- **ແນວຄິດສຕາບັນພຣະມຫາກໜັດຕີຢູ່ຂອງໄທຢູ່ໃນຮະບອນປະຫຼອນປີໄຕຍ** ສຕາບັນພຣະມຫາກໜັດຕີຢູ່ເປັນອົງຄົວອີປີຕົວໆ ທີ່ເປັນຜູ້ທຳກັດຕື່ແລະລືຖືໃນອໍານາຈອີປີໄຕຍ
 - ແນວຄິດສຕາບັນພຣະມຫາກໜັດຕີຢູ່ແບບພ່ອໝູນ ອີ່ ພ່ອປົກກະອອງລູກ
 - ແນວຄິດສຕາບັນພຣະມຫາກໜັດຕີຢູ່ແບບອຮຽມຮາຈ

ພຣະຈໍາອໍານາຈຕາມກຸ່ມາຍຮູ້ຮຽມນູ້ງ

- ພຣະຈໍາອໍານາຈໃນການໃຊ້ອໍານາຈອີປີໄຕຍ
- ພຣະຈໍາອໍານາຈຕາມນິຕີຮາຈປະເພີ້ນແຕ່ໂບຮານແລກຍັງປຣກງົງໃນຮູ້ຮຽມນູ້ງ ເຊັ່ນ ທຮງໄວ້ໜ່າງ ພຣະຈໍາອໍານາຈໃນກາຮູບສະພາຜູ້ແທນຮາຈກູວ ເປັນຕົ້ນ
- ພຣະຈໍາອໍານາຈຕາມນິຕີຮາຈປະເພີ້ນໂບຮານ ເຊັ່ນ ພຣະຈໍາອໍານາຈທີ່ຈະທຽບປະກິດຫາກວິວ່າ ເປັນຕົ້ນ
- ພຣະຈໍາອໍານາຈຕາມພຣະວັດຍາຄັຍ ທ່ານຍິ່ງ ພຣະຈໍາອໍານາຈທີ່ທຽບເລືອກ ທຽບແຕ່ງຕົ້ງ ທຽບດໍາເນີນການ ມີພຣະຈຳບັງຫຼຸງ ອີ່ ທຽບສມມຕິໄດ້ໂດຍໄນ້ຈຳຕ້ອງມີຜູ້ໃດເລັນອ້ອງການບັນຄົມທຸລ ຫາກແຕ່ເປັນ ພຣະຈໍາອໍານາຈສ່ວນພຣະອົງຄົວ ເຊັ່ນ ພຣະຈໍາອໍານາຈທີ່ທຽບເລືອກແລະແຕ່ງຕົ້ງອົງຄົມຕົວໆ ເປັນຕົ້ນ
- ອໍານາຈທີ່ຮັກສູາອີປີຕົວໆຄວາຍເພາະຄົ້ງ ເກີດຂຶ້ນທີ່ໃນກາວະປົກດີແລກກາວະທີ່ໄມ່ປົກດີ ເຊັ່ນ ກາວະຄວາຍ ພຣະຈໍາອໍານາຈໃນກາຮູບພຣະປາກີໄອຍືໃນຮູ້ຮຽມນູ້ງ ເປັນຕົ້ນ

สถาบันพระมหากษัตริย์ก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475

สถาบันพระมหากษัตริย์สมัยสุโขทัย

- สภาพสังคมที่มีลักษณะเรียบง่าย รูปแบบความลัมพันธ์เป็นไปอย่างใกล้ชิดเสมือนหนึ่งเป็นเครือญาติ
- รูปแบบการปกครองที่สำคัญคือ การปกครองแบบพ่อปกครองลูก
- อำนาจของสถาบันพระมหากษัตริย์จะมาด้วยกันสองทาง คือ ทางแท้ ความเป็นนักกราบ ด้วยการนำไพรพลไปรับด้วยพระองค์เอง ทางที่สอง มาจากกษัตริย์หรือผู้นำตามแบบความเชื่อธรรมชาติ
- การปกครองเป็นรูปแบบเมืองลูกหลวง ซึ่งจะมีการกระจายอำนาจการปกครองค่อนข้างมาก สถาบันชุนนางจะทำหน้าที่ในการรับใช้และสนับสนุนสถาบันพระมหากษัตริย์ในการปกครองและบริหารราชการ
- ความอ่อนแอก่อนพระมหากษัตริย์ในสมัยหลัง รวมทั้งอุดมการณ์ทางการเมืองที่ขาดความหมายและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง นำไปสู่การเลื่อมลงของสถาบันกษัตริย์ของสุโขทัย

สถาบันพระมหากษัตริย์สมัยอยุธยา

- สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ทรงจัดวางรูปแบบการบริหารใหม่ โดยรับอิทธิพลลักษณะทางการเมือง
- มีการปรับใช้ระบบศักดินา ซึ่งพระมหากษัตริย์จะเป็นผู้มีสิทธิ์ขาดในการมอบฐานันดร อันประกอบด้วยบรรดาศักดิ์ ราชทินนาม ตำแหน่ง และศักดินา ให้กับชุนนาง เพื่อเป็นเครื่องประกันความจงรักภักดี
- ความเลื่อมของสถาบันกษัตริย์ในฐานะของสถาบันทางการเมืองที่รวมคุณย์ ความเห็นห่างของสถาบันจากประชาชน และปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ นำไปสู่การเลื่อมลงของสถาบันกษัตริย์ของอยุธยา

สถาบันพระมหากษัตริย์ในสมัยธนบุรี

- สถาบันพระมหากษัตริย์เน้นการมีเฉพาะบุคคลมากกว่าความเป็นสถาบัน ในด้านการใช้อำนาจพระเจ้าตากสินมหาราชได้ทรงใช้อำนาจ ในการแก้ไขปัญหาของราชภูมิ โดยเฉพาะปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ จนส่งผลให้พระองค์มีความลัมพันธ์ใกล้ชิดกับราชภูมิ
- สถาบันชุนนางจัดเป็นสถาบันที่มีความสำคัญ การจัดองค์การทางสังคม ยังคงใช้ระบบศักดินา ซึ่งมีระบบไพร์และกาล
- การยึดมั่นในลัทธิราษฎร์ รวมทั้งปัญหาระบบที่ไพร์ และด้านสังคม นำไปสู่การสูญเสียอำนาจในการปกครองสถาบันพระมหากษัตริย์ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น
- ยังคงรักษาแนวคิดจักรพรรดิราชแบบอยุธยา ทำให้พระมหากษัตริย์ทรงเป็นผู้นำในการเผยแพร่ขยายราชอาณาจักร
- ระบบการลีบราชสมบัติที่ยึดหลักระบบวังหน้า ส่งผลให้เกิดปัญหาการท่วงหน้าท้าทายวังหลวง
- สถาบันชุนนางนับเป็นสถาบันสำคัญ สถาบันพระมหากษัตริย์ได้อาคั้ยชุนนางที่มีอยู่ในสมัยอยุธยาที่ยังคงหลงเหลืออยู่มาเป็นฐานอำนาจที่สำคัญ
- สถาบันพระมหากษัตริย์เข้าไปมีอำนาจเหนือสถาบันสงฆ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดความเป็นอันหนึ่งอันเดียว กันของคณะสงฆ์ มีการตรากฎหมายเพื่อควบคุมคณะสงฆ์ และการสถาปนาสมเด็จพระลังมาราช
- มีการนำระบบศักดินามาใช้ เกิดการจัดระเบียบควบคุมในระบบไพร์ มูลนายจะเป็นผู้ดูแลไพร์บางส่วน และกล้ายเป็นกลุ่มอำนาจที่ท้าทายสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นต้น

โสตทัศน์ # 4.4 (ต่อ)

สถาบันพระมหาภัตตริย์ในสมัยรัตนโกสินทร์ในช่วงการปฏิรูปการปกครอง

- ปัจจัยภายในของการเปลี่ยนแปลง
 - ความเปลี่ยนแปลงในโลกทัศน์ของพระมหาภัตตริย์
 - ปัญหาอันเกิดจากการนำระบบการเมืองการปกครองของอยุธยาไว้ อันประกอบไปด้วย ความขัดแย้งระหว่างวังหน้ากับวังหลวง และระบบคักดิน
 - เกิดความเปลี่ยนแปลงอำนาจและฐานอำนาจของสถาบันพระมหาภัตตริย์
- ปัจจัยภายนอกของการเปลี่ยนแปลง
 - ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในลังคอมโลกในการฟื้นฟูศิลปวิทยาการ
 - การแสวงหาผลประโยชน์ของตะวันตก ซึ่งไม่พอใจกับระบบผู้กดขี่ทางการค้าของราชสำนักสยาม
- พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงใช้ระบบราชการเป็นเครื่องมือในการสร้างรัฐชาติ โดยการรวมศูนย์อำนาจในการปกครองใน พ.ศ. 2435
- พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเน้นงานพิธีกรรมมากกว่าพระราชการกิจประจำวัน และการเกิดความขัดแย้งกับพระบรมวงศานุวงศ์ชั้นผู้ใต้ใหญ่ที่ได้รับตำแหน่งเลนาบดีหรือพระองค์ ส่งผลให้สถาบันภัตตริย์อยู่ในสถานะที่ตกต่ำ และสถาบันภัตตริย์ในระบบสมบูรณາญาลิทธิราชย์ถูกตั้งคำถามถึงความเหมาะสมของสถาบัน
- พระบาทสมเด็จพระปกาเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชประสงค์ในการพัฒนาทางการเมืองระบบบุรพาราชีพโดยอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยเริ่มต้นจากการกำหนดและสร้างสถาบันทางการเมืองที่สำคัญ เช่น การจัดตั้งอภิรัฐมนตรี และการยกยกร่างรัฐธรรมนูญ แต่ร่างรัฐธรรมนูญนี้ยังไม่เป็นประการที่เป็นต้นต่อ เนื่องจาก การที่อำนาจอยู่ในมือของพระมหาภัตตริย์ เป็นต้น

โสตทัศน์ # 4.5

สถาบันพระมหาภัตตริย์ช่วง พ.ศ. 2475 ถึง 2490

สถาบันพระมหาภัตตริย์ช่วง พ.ศ. 2475 ถึง 2490

- ธรรมนูญการปกครองสยามฉบับชั่วคราว พ.ศ. 2475 กำหนดอำนาจให้เป็นของราชภูมิและพระมหาภัตตริย์ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติร่วมกับสภาพัฒนาฯแทนราชภูมิ ทรงใช้อำนาจบริหารร่วมกับคณะกรรมการราชภูมิ และทรงใช้อำนาจดูแลการทางศาสนา
- ภายหลังกบฏบารเดช ความขัดแย้งระหว่างสถาบันพระมหาภัตตริย์กับคณะกรรมการราชภูมิที่ขึ้นมาทำให้ ภายหลังจากที่พระบาทสมเด็จพระปกาเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 เสด็จไปรักษาพระเนตรที่อังกฤษ ทรงประกาศสละราชสมบัติเมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2477
- สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล รัชกาลที่ ๕ (พ.ศ. 2477–2489) ตลอดการครองราชสมบัติเป็นเวลา กว่า 22 ปี แห่งนี้ใช้พระราชอำนาจตามรัฐธรรมนูญด้วยพระองค์เองเลย ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระองค์อยู่ตลอดเวลา

โสดทัศน์ # 4.6

สถาบันพระมหากษัตริย์ช่วง พ.ศ. 2475 ถึง 2500

สถาบันพระมหากษัตริย์ช่วง พ.ศ. 2475 ถึง 2500

- ความขัดแย้งทางการเมืองไทยช่วง พ.ศ. 2487 ถึง 2490 แบ่งออกเป็นสามกลุ่ม คือ (1) เลรีนิยม หรือ สังคมนิยม (2) อนุรักษ์นิยม และ (3) อำนาจนิยม การรัฐประหารใน พ.ศ. 2490 นำมาสู่การดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรีของจอมพล ป. พิบูลสงคราม ระหว่าง พ.ศ. 2491 ถึง 2500 นับเป็นช่วงเวลาที่เปลี่ยนแปลงผ่านที่สำคัญจากการเสด็จถวายราชสมบัติของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ใน พ.ศ. 2489 ที่มีพระราชอำนาจอย่างจำกัด และเชิญการท้าทายพระราชอำนาจทางการเมืองหลายครั้ง
- คณะรัฐประหาร พ.ศ. 2490 มีแนวคิดการปกป้องชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ นับเป็นครั้งแรกที่มีการนำแนวคิดอุดมการณ์หลักมาใช้ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 คณะรัฐประหารเพิ่มพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ภายหลังการรัฐประหาร พระมหากษัตริย์ทรงมีพระราชอำนาจเหนือทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

โสดทัศน์ # 4.7

สถาบันพระมหากษัตริย์ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2500 ถึง 2520

สถาบันพระมหากษัตริย์ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2500 ถึง 2520

- การดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ใน พ.ศ. 2501 ถึง 2506 ภายหลังการรัฐประหารจอมพล ป. พิบูลสงคราม ใน พ.ศ. 2500 นำมาสู่ความเปลี่ยนแปลงสถาบันพระมหากษัตริย์ที่มีการฟื้นฟูอย่างกว้างขวาง ทำให้พระมหากษัตริย์ทรงมีบทบาททุกด้าน ทั้งการเมือง เช่น ทรงเป็นศูนย์รวมของความเป็นไทยและผูกโยงกับพระมหากษัตริย์ที่ทำให้ประชาชนซาบซึ้งว่าเป็นชาติเดียวกัน เป็นต้น ทางเศรษฐกิจ เช่น ทรงสนับสนุนการพัฒนา ทรงสนับสนุนการพัฒนาชนบท ทรงเริ่มโครงการหลวงในเขตชนบท เป็นต้น ต่อเนื่องถึงสมัยจอมพลถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรี ระหว่าง พ.ศ. 2506 ถึง พ.ศ. 2516
- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นบทบาทจากความขัดแย้งทางอุดมการณ์จากการคุกคามของคอมมิวนิสต์ ภายหลังเหตุการณ์วันเลี้ยงปีนแตกใน พ.ศ. 2508 อาทิ ทรงเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมเยียนทหารและสำรวจที่ปัตตานี หน้าที่เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ ทรงพระราชนิพนธ์เพลงเพื่อให้กำลังใจแก่ทหารและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ เป็นต้น
- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีบทบาทแก่ปัญหาความขัดแย้งในเหตุการณ์วันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 นายกรัฐมนตรีกราบบังคมทูลลาออกจากตำแหน่งและทรงแต่งตั้งนายสุธรรม โอภาสเป็นนายกรัฐมนตรี แทน แนะนำให้เดินทางออกนอกประเทศ ภายหลังทรงโปรดเกล้าฯ ให้ นายสุธรรม โอภาส ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และครั้งส่วนราชการนี้คืนสู่ปกติ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสมาชิกสมัชชาแห่งชาติ เพื่อเลือกกันเองเป็นสมาชิก สภานิติบัญญัติแห่งชาติ นับเป็นพระราชดำริที่เนียบพลันและทันต่อเหตุการณ์

โสตทัศน์ # 4.7 (ต่อ)

- ความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่ถือกำเนิดระหว่าง พ.ศ. 2516 ถึง พ.ศ. 2519 สถาบันทางการเมืองที่ดำรงอยู่ขณะนั้นล้มเหลว กับการแก่ปัญหาทางการเมือง ก่อให้เกิดผลเสียหายต่อประเทศโดยรวม เป็นการคุกคามความมั่นคงของประเทศ
- สถาบันพระมหากษัตริย์ทรงแก่ปัญหาด้วยการเรียกร้องให้ลูกเลือชาวบ้านดำเนินการเพื่อปักป้องและรักษาประเทศ ทรงเน้นให้ประชาชนสมัครใจตามสามัคคี สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยเฉพาะบทบาทหน้าที่เพื่อให้ลังคอมสงบสุข ไม่มีความวุ่นวาย และสร้างปัญหาให้กับประเทศ

โสตทัศน์ # 4.8

สถาบันพระมหากษัตริย์ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2520 ถึง พ.ศ. 2540

สถาบันพระมหากษัตริย์ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2520 ถึง พ.ศ. 2540

- สถาบันพระมหากษัตริย์มีบทบาทอย่างมากต่อการค้าจูนรัฐบาลในช่วงเวลาที่มีปัญหา ส่วนหนึ่งจากบริบททางการเมือง ที่สำคัญ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2521 ที่ทำให้เป็นประชาธิปไตยครั้งใหม่ การรัฐประหารสองครั้ง คือ วันที่ 1 ถึง 3 เมษายน พ.ศ. 2524 และวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2528 และการยุบสภาผู้แทนราษฎร สามครั้งใน พ.ศ. 2526, 2529 และ 2531 ทำให้พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ มีฐานสนับสนุนจากสามล้วน จากสถาบันพระมหากษัตริย์ กองทัพ และพระครุการเมือง
- ความขัดแย้งทางการเมืองภายหลังการรัฐประหารเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 นำมามสู่ ความขัดแย้งทางการเมืองนำไปสู่เหตุการณ์วันที่ 17 ถึง 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ภายใต้สภาพอนามัยโดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงยุติความขัดแย้งที่ถือกำเนิด ทรงมีรับสั่งให้ผู้นำความขัดแย้งทั้งสองฝ่ายเข้ามาเจ้าทุกประชุมของรัฐบาล และทรงมีพระราชดำรัสให้รัฐบาลมีความต้องรับผิดชอบของบ้านเมือง

โสดทัศน์ # 4.9

สถาบันพระมหากษัตริย์ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2540 ถึง ปัจจุบัน

สถาบันพระมหากษัตริย์ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2540 ถึง ปัจจุบัน

ภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และมีการเลือกตั้งทั่วไปใน พ.ศ. 2544 ที่พระรัชกาภิเษกเป็นพระมหากษัตริย์ เป็นการเลือกตั้ง ทำให้ พ.ต.ท. ก้าวสู่ตำแหน่งหัวหน้าประเทศ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี จนมีการเลือกตั้งทั่วไปใน พ.ศ. 2548 ภายหลังมีความขัดแย้งทางการเมืองสูง จนนำมาสู่ความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง อีกหลายครั้ง ต่อเนื่องและยาวนาน สถาบันพระมหากษัตริย์อยู่ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของประเทศ ทำให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีความลำคัญยิ่ง

- **ด้านการเมืองการปกครอง** พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเน้นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ทรงเน้นการป้องกันรักษาอธิบดี การส่งเสริมความมั่นคงของประเทศ การสร้างและรักษาความสงบสุข และการส่งเสริมคนดีให้ปกครองบ้านเมือง ทรงเป็นลักษณะของประเทศและเป็นตัวแทนของประชาชนชาวไทย และส่งเสริมสร้างความลัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศให้กระซับยิ่งขึ้น ทำให้พระราชวงศ์ของไทยเป็นที่ยอมรับและมีอิทธิพลต่อประเทศชาติที่ต่างประเทศ

- **ด้านเศรษฐกิจ** ทรงพระราชนิเวศน์โครงการพระราชดำริเพื่อแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน เมื่อกาลังวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจใน พ.ศ. 2540 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเสนอพระราชดำริแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และทฤษฎีใหม่ ที่แบ่งออกเป็นสามขั้นตอน ขั้นตอนแรก การจัดสรรที่ดิน แบ่งพื้นที่ออกเป็นล่ำส่วน คือ ชุดละน้ำร้อยละ 30 ปลูกข้าวร้อยละ 30 และปลูกพืชอื่นให้ได้ผลร้อยละ 30 และปลูกสิ่งปลูกสร้างอื่น ที่อยู่อาศัย โรงเรือน ร้อยละ 10 ขั้นตอนที่สอง การรวมพลังชุมชน สมาคมกิจกรรมในชุมชนรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์หรือรูปแบบอื่นได้ เพื่อร่วมกันเพื่อผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ เมื่อความร่วมมือเกิดแล้วนำไปสู่ขั้นตอนที่สาม ขั้นตอนที่สาม คือ ความร่วมของกลุ่มหรือสหกรณ์ในชุมชนกับองค์กรภาครัฐหรือชุมชน ห้างร้าน บริษัท ธนาคาร หรืออื่นๆ ได้ เพื่อก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนทรัพยากระหว่างกัน

- **ด้านสังคม** ทรงมีบทบาทแก้ปัญหาลังкам อาทิ ด้านการศึกษา ทรงจัดตั้งโรงเรียนตามท้องถิ่นทุรกันดาร โครงการส่งเสริมการศึกษาของเยาวชน โครงการแก้มลิงแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เป็นต้น

ໂສຕ້ຫົນ # 5.1

ຄວາມໝາຍຂອງຮັບສກາ

ຄວາມໝາຍຂອງຮັບສກາ

ໃນທາງຮັບສກາສຕ່ຣ “ຮັບສກາ” ເປັນໜ່ວຍງານທີ່ມີໜ້າທີ່ເກີ່ວກັບ

(1) ດ້ວນນິດບັນຫຼຸດ (ກາຮອກກົງມາຍອັນມືພລັບຄັບໃຫ້ວ່າໄປໃນຮາຈາກຈັກ)

(2) ຄວບຄຸມກາຮບວິທາຮາກກາຮແຜ່ນດິນ (ຄວບຄຸມດູແລກາຮປກຄຮອງ ບິທາຮປະເທດຂອງຮັບສຳບາລື່ງເປັນໜ້າທີ່
ຂອງຝ່າຍບິທາຮ)

(3) ທຳໜ້າທີ່ເປັນດ້ວແທນຂອງປະໜນ ແລະ ຄື່ອທີ່ອີຍອມຮັບກັນວ່າເປັນສາບັນທາກກາຮເມືອງທີ່ລຳຄັ້ງຂອງກາຮ
ປກຄຮອງໃນຮະບອນປະຊາອີປີໄຕຍ

ໂສຕ້ຫົນ # 5.2

ວິວດັນນາກາຮຂອງຮັບສກາໃນຕະວັນຕົກ

ວິວດັນນາກາຮຂອງຮັບສກາໃນຕະວັນຕົກ

ການຟືຂອງປະເທດອັກຖະ

- ເດີມໆຈໍາໃນກາຮປກຄຮອງບິທາຮປະເທດອູ່ທີ່ພະມາກັບກັດຕິຣີ ແຕ່ສາບັນກັບຕິຣີຕ້ອງສູງເລີຍໆຈໍາໃຫ້ກັບ
ພວກຂຸນນາງໂດຍອມວ່ອນຂໍ້ໃຫ້ກັບຂຸນນາງ ທຳໃຫ້ໆຈໍາຂອງກັດຕິຣີຕ້ອງລັດນ້ອຍລັງ ສາບັນຮັບສກາໄດ້ຮັບກາຮກ່ອດັ່ງໜຶ່ນ
ໃນສັນຍາຂອງພະຈຳເຈົ້າອັດເວົ້ອຣີທີ່ 1 ໂດຍທີ່ແຕ່ເດີມກັດຕິຣີອັກຖະມີຄະນະຂຸນນາງທີ່ປີກັບຮາກກາຮແຜ່ນດິນ ຫຼື່ເຮັກກັນວ່າ
magnum Concilium ແຕ່ໃນຄວິສົດຕະວຽກທີ່ 13 ກັດຕິຣີອັກຖະໄດ້ເຮັກປະໜຸມບຽດຕາທີ່ປີກັບຮາກກາຮແຜ່ນດິນ
ເຫັນໆ ພຣ້ອມທີ່ໄດ້ເຮັກບຽດຕາພ່ອຄ້າວັດືນ ແລະ ອັນດາຈາກເມືອງດ່າງໆ ທີ່ມີຄວາມລຳຄັ້ງເຂົ້າປະໜຸມດ້ວຍ ໂດຍຫວັງໃຫ້
ສາມາຝຶກທີ່ເຂົ້າປະໜຸມເປັນດ້ວແທນອອກໄປຢືນຢັນໂຍບາຍຫຼືເຫດຸຜລົດດ່າງໆ

- ຮັບສກາຂອງອັກຖະເປັນຮະບບສອງສກາ ປະກອບໄປດ້ວຍສກາຂຸນນາງແລະສກາສາມັ້ນ ຫຼື່ແຍກກັນຕາມພລ
ປະໂຍ່ນທາງເສດຖະກິດ ຄວາມຮູ້ລັກນິກົດ ແລະ ລັກຊະຄະກາຮດຳເນີນຫິວີດ ໃນຂ່າວງດັ່ນ ສກາຂຸນນາງມີບທາທາກກາຮເມືອງ
ມາກກ່ວ່າສກາສາມັ້ນ ແຕ່ກາຮເປົ້າປະໜຸມສາມັ້ນ ແລະ ອັນດາຈາກເມືອງຫຼື່ເຮັກປະໜຸມມີບທາທາກ
ໃນກາຮຄວບຄຸມປັ້ງຈັກກາຮັດແລະເສດຖະກິດມາກັນ ສກາສາມັ້ນຈຶ່ງເຮັດວຽກມີບທາທາກຫຼື່
ແລະ ໃນຂ່າວງປລາຍຄຕວຽກທີ່ 19 ໄດ້ກ່າຍເປັນສກາຫຼັກແທນສກາຂຸນນາງ

ການຟືຂອງປະເທດຝົງເສດ

- ກາຍໃຫ້ຮະບອນສມບູຮານາງູ້ລົດທີ່ກັດຕິຣີ ກັດຕິຣີຝົງເສດມີຄະນະທີ່ປີກັບຮາກກາຮແຜ່ນດິນເຮັກກ່ວ່າ ມູນຕີ
(Curia Regis) ແຕ່ໃນການຟືທີ່ມີປັ້ງຫາລຳຄັ້ງທີ່ຕ້ອງກາຮຄວບຄຸມພຣ້ອມເພື່ອງແລະກາຮຍອມຮັບກັດຕິຣີອາຈາເຮັກປະໜຸມເອຕາເຈນໂຣ
(Etats Generaux) ຫຼື່ປະກອບໄປດ້ວຍຜູ້ແທນທີ່ມາຈັກສູນນັດຮັດຕ່າງກັນ 3 ຜ່າຍປະກອບດ້ວຍ ຂຸນນາງ ພຣະ ແລະ ປະຊາທິ
ໂດຍແຕ່ລະສູນນັດຮັດຕ່າງກົດແມຕິແຍກກັນມາ ເນື່ອຈາກແຕ່ລະສູນນັດຮັດຕ່າງກົດຕີ່ຕ່າງກົດແຍກກັນປະໜຸມໂດຍໄມ່ປະປນແລະ ຄື່ອວ່າ
ແຕ່ລະສູນນັດຮັດຕ່າງກົດແມຕິແຍກກັນມາ ເນື່ອຈາກແຕ່ລະສູນນັດຮັດຕ່າງກົດຕີ່ຕ່າງກົດແຍກກັນປະໜຸມໂດຍໄມ່ປະປນແລະ ຄື່ອວ່າ
ເປັນເພື່ອງກາຮໃຫ້ກັບປີກັບຮາກເກົ່ານັ້ນ ໄນມີພລັບຄັບໃຫ້ກັດຕິຣີຈະຕ້ອງປັບປຸງຕິດາມແຕ່ວ່າງໃດ

ໂສຕ້ຫັນ # 5.2 (ຕ່ອ)

ກາຍໜັງການປະວິວທີຜົ່ງເຄສ ຮັບສປາທໍາທຳທີ່ນິດັບັງຄູ່ຕືແລະຄວບຄຸມການປົກປອງບໍລິຫານປະເທດ ອຍ່າງໄຮກ້ຕາມ ຮັບສປານຸ້າຂອງຜົ່ງເຄສມີການເປີ່ຍນແປລ່ງຫລາຍຄົ້ງ ອຳນາຈໜ້າທີ່ຂອງສປາຜູ້ແທນຮາຍງວຽກແລະວຸດົມສປາມີຄວາມ ເປີ່ຍນແປລ່ງໄປຕາມຂໍ້ກຳທັນດອງຮັບສປານຸ້າແຕ່ລະຈົບປັບ ປັຈຈຸບັນກາຍໃຕ້ຮັບສປານຸ້າຈັບສາຮາຣັບສ້າທີ່ 5 ຮັບສປາ ຂອງຜົ່ງເຄສເປັນຮະບບສປາຄູ່ ປະກອບໄປດ້ວຍ (1) ສປາຜູ້ແທນຮາຍງວຽກຈາກການເລືອກຕົ້ງໂດຍຕຽງ ໃນຮະບບການແປ່ງເຂົດ ແບບເຂົດເດືອຍຄົນເດືອຍ ແລະການນັບຄະແນນແບບເລື່ອງໜ້າມາດເຕີດຂາດ ແລະ (2) ວຸດົມສປາມີຄວາມຈາກການເລືອກຕົ້ງໂດຍອ້ອນ

ການຟື້ນຂອງປະເທດສຫຫວຼວມເມົາ

ກາຍໜັງການປະກາຄອີສປາພ ດ.ສ. 1776 ແລ້ວ ຮັບສ້າທີ່ 13 ຮັບສ້າຂອງສຫຫວຼວມເມົາກົມດວກັນໃນຮູບແບບຂອງ ສາມາພັນຮັບສ້າ ໂດຍຍັງໄມ້ມີຮັບສປານຸ້າ ການປະຊຸມທີ່ໄມ້ເອີ້ນຝຶລາເດລເຝີຍໃນປ.ສ. 1781 ໄດ້ມີການຕົກລົງຍອມຮັບ “ກົບຕົວ ແທ່ງສາມາພັນຮັບສ້າ” ທີ່ກຳທັນດອກຮູ່ຮ່ວມກັນຂອງ 13 ມລຮັບສ້າໃນຮູບແບບສຫພັນຮັບສ້າ ແລະມີຮັບສປາລາກລາງແທ່ສຫພັນຮັບສ້າ ໂດຍກຳທັນດອກຮູ່ຮ່ວມກັນຂອງ 13 ມລຮັບສ້າໃນຮູບແບບສຫພັນຮັບສ້າ ແລະມີຮັບສປາລາກລາງແທ່ສຫພັນຮັບສ້າ ຕ່ອມການປະຊຸມທີ່ໄມ້ເອີ້ນຝຶລາເດລເຝີຍໃນປ.ສ. 1787 ນຳໄປສູ່ກາງຮັບສປານຸ້າ ທີ່ກຳທັນດອກຮູ່ຮ່ວມກັນຂອງສຫຫວຼວມເມົາ ປະກອບໄປດ້ວຍ ສປາສູງແລະສປາລ່າງ ສາມາຊັກຂອງສປາສູງເປັນຜູ້ແທນຈາກ 13 ມລຮັບສ້າ ມລຮັບສ້າລະ 2 ດົກທີ່ມີຄຳນິ້ນຄົງຂາດຂອງມລຮັບສ້າ ຕ່ອມການປະຊຸມທີ່ໄມ້ເອີ້ນຝຶລາເດລເຝີຍໃນປ.ສ. 1787 ນຳໄປສູ່ກາງຮັບສປານຸ້າ ທີ່ກຳທັນດອກຮູ່ຮ່ວມກັນຂອງສຫຫວຼວມເມົາ ປະກອບໄປດ້ວຍ ສປາສູງແລະສປາລ່າງ ສາມາຊັກຂອງສປາສູງເປັນຜູ້ແທນຈາກແຕ່ລະມລຮັບສ້າ ທີ່ມີຈຳນວນແຕກຕ່າງກັນໄປ ຕາມລັດລ່ວນຂອງຈຳນວນປະຫາກຮູ່ໃນແຕ່ລະມລຮັບສ້າ

ໂສຕ້ຫັນ # 5.3 ໂຄງສ້າງຂອງຮັບສປາ

ໂຄງສ້າງຂອງຮັບສປາ

- ຮະບບສປາເດືອຍ (uni-cameral system)
- ຮະບບສປາຄູ່/ສອງສປາ (bi-cameral system) ປະກອບໄປດ້ວຍ ສປາຜູ້ແທນຮາຍງວຽກທີ່ມີສປາລ່າງ ແລະວຸດົມສປາ ທີ່ມີສປາສູງ

ເຫດຜລຂອງການໃໝ່ຮະບບສປາເດືອຍ

- ປະຫຍັດ
- ທຳໄກກະບວນການນິດັບັງຄູ່ຕືມີຄວາມສະດວກແລະຮວດເຮົວ
- ສປາຄູ່ໄມ້ມີປະໂຍ້ນົ່ວແລະໄມ້ເປັນປະຫາອີປໍໄຕຍ

ເຫດຜລຂອງການໃໝ່ຮະບບສປາຄູ່

- ໂດຍທີ່ໄປແລ້ວ ຕ້ອງການໃໝ່ວຸດົມສປາທໍາທຳທີ່ເປັນ “ສປາພື້ເລື່ອງ” ໃຫ້ກັບສປາຜູ້ແທນຮາຍງວຽກ
- ໃນຮະບບມລຮັບສ້າ ວຸດົມສປາທໍາທຳທີ່ເປັນປາກເລື່ອງໃຫ້ກັບມລຮັບສ້າ
- ໃນປະເທດທີ່ມີຄວາມຫລາຍຫາຍຫາຕິພັນຮູ່ສປາທີ່ສອງທໍາທຳທີ່ເປັນເວທີການເນື່ອງລຳຮັບໜັກລຸ່ມນ້ອຍ
- ໃນປະເທດເຜົ້າຈົກການ ສປາທີ່ສອງທີ່ມາຈາກການແຕ່ງຕົ້ງ ທໍາທຳທີ່ເປັນຈຳນວນອຳນາຈຂອງ ຜ້າຍບໍລິຫານ

ໂສຕທັນ # 5.4

ທີ່ມາຂອງສາມາຊີກຮູ້ສກາ

ທີ່ມາຂອງສາມາຊີກຮູ້ສກາ

- ສາມາຊີກສກາຜູ້ແທນຣາຍງວຽກຈະມາຈາກກາລເລືອກຕົ້ນໂດຍຕຽງ
- ສາມາຊີກຸມືສກາ ມີກາລເຂົ້າສູ່ອໍານາຈທີ່ຫລາກຫລາຍ
 - ມາຈາກກາລເລືອກຕົ້ນໂດຍຕຽງ
 - ມາຈາກກາລເລືອກຕົ້ນໂດຍອ້ອມ
 - ມາຈາກກາລແຕ່ງຕົ້ນ
 - ມາຈາກກາລຝມພລານຮະຫວ່າງກາລເລືອກຕົ້ນໂດຍຕຽງແລະກາລແຕ່ງຕົ້ນ

ໂສຕທັນ # 5.5

ກາຮຳທຳທີ່ຂອງຮູ້ສກາ

ກາຮຳທຳທີ່ຂອງຮູ້ສກາ

ອໍານາຈທຳທີ່ນິຕິບັນດາ

- (1) ອໍານາຈທຳທີ່ໃນກາລອອກກູ້ຫມາຍ
- (2) ອໍານາຈໃນກາລແກ້ໄຂເພີ່ມເຕີມຮູ້ອໍອຽມນູ້ນູ້ ແລະກາລຝາຄາອໍານາຈອນໆມີຕີໃຫ້ຮູ້ອໍອຽມນູ້ນູ້ຈັບປັບໃໝ່

ອໍານາຈທຳທີ່ທີ່ເກີຍວ້ອງກັບຝ່າຍບວກ

- (1) ກາຮຳທຳທີ່ຄວບຄຸມດ້ານໂຍບາຍຂອງຮູ້ສກາ
- (2) ກາຮຳທຳທີ່ຄວບຄຸມດ້ານຕັບປຸດຄລແລະຄອນະນຸຄລ ປະກອບໄປດ້ວຍ ກາລຕົ້ນກະຫຼຸງ ກາປີດອົກປາຍທີ່ໄປໂດຍໄມ້ມີກາລຝມມີ ກາປີດອົກປາຍທີ່ໄປທີ່ມີກາລຝມມີ
- (3) ກາວບຄຸມກາລໃໝ່ຈ່າຍຂອງຮູ້ປາລ
- (4) ກາຕຽຈສອບໂດຍຄອນະກຣມາວິກາຣ

ອໍານາຈທຳທີ່ອື່ນໆ

- (1) ອໍານາຈໃນກາລໃຫ້ຄວາມເຫັນຂອບກາລທຳສັນເລີ້ມ້ຽງຮະຫວ່າງປະເທດ
- (2) ອໍານາຈໃນກາລໃຫ້ຄວາມເຫັນຂອບປະກາສລົງຄຣາມ
- (3) ອໍານາຈໃນກາລໃຫ້ຄວາມເຫັນຂອງກາລແຕ່ງຕົ້ນຜູ້ສຳເຮົາຈາກກາລແທນພຣະອົງຄໍ
- (4) ອໍານາຈທຳທີ່ໃນກາລຮັບທຣາບຫວູ້ໂຫ້ຄວາມເຫັນຂອງໃນກາລສືບປະລົມບັດ

โสดทัศน์ # 5.6

รูปแบบของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญในยุคό amaตยาธิปไตย (พ.ศ. 2475–2516)

รูปแบบของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญในยุคό amaตยาธิปไตย (พ.ศ. 2475–2516)

รัฐธรรมนูญ	รูปแบบสภา	สมาชิกรัฐสภา	หมายเหตุ
พระราชบัญญัติ ธรรมนูญการ ปกครองแผ่นดิน สยามชั่วคราว พ.ศ. 2475	สภาเดียว	<ul style="list-style-type: none"> สภาผู้แทนราษฎร แต่งตั้งขึ้นชั่วคราวโดย คณะราษฎร จำนวน 70 คน 	ไม่มีบทบัญญัติให้รัฐบาล ต้องแต่งนโยบายต่อ รัฐสภา
รัฐธรรมนูญแห่ง ¹ ราชอาณาจักร สยาม พ.ศ. 2475	สภาเดียว	<ul style="list-style-type: none"> มีสมาชิกสองประเภท จำนวนเท่าๆ กัน <ul style="list-style-type: none"> สมาชิกประเภทแรก มาจากการเลือกตั้ง โดยตรง สมาชิกประเภทที่สอง มาจากการแต่งตั้งโดย พระมหากษัตริย์ (บทเฉพาะกาล กำหนด เวลา 10 ปีนับตั้งแต่ 27 มิถุนายน 2475) 	รัฐบาลต้องแต่งนโยบาย ต่อรัฐสภา และต้องได้รับ ความไว้วางใจจากรัฐสภา ก่อนเข้าบริหารราชการ แผ่นดิน
รัฐธรรมนูญแห่ง ² ราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2489	สภาคู่	<ul style="list-style-type: none"> สภาผู้แทนราษฎร มาจากการเลือกตั้งโดยตรง อยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี ผู้มิลิสภา มาจากการเลือกตั้งทางอ้อม อยู่ใน ตำแหน่งคราวละ 6 ปี (บทเฉพาะกาล กำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้เลือกผู้มิลิ สภาในวาระเริ่มแรก) 	รัฐบาลต้องแต่งนโยบาย ต่อรัฐสภา และต้องได้รับ ความไว้วางใจจากรัฐสภา ก่อนเข้าบริหารราชการ แผ่นดิน แยกข้าราชการการเมือง ออกจากข้าราชการ ประจำอย่างเด็ดขาด
รัฐธรรมนูญแห่ง ³ ราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2490	สภาคู่	<ul style="list-style-type: none"> สภาผู้แทนราษฎร มาจากการเลือกตั้งโดยตรง อยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี ผู้มิลิสภา มาจากการแต่งตั้งโดยพระมหากษัตริย์ อยู่ในตำแหน่งคราวละ 6 ปี 	รัฐบาลต้องแต่งนโยบาย ต่อรัฐสภา และต้องได้รับ ความไว้วางใจจากรัฐสภา ก่อนเข้าบริหารราชการ แผ่นดิน ห้ามข้าราชการประจำ ดำรงตำแหน่งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรและ รัฐมนตรี ยกเว้น ตำแหน่งสมาชิกผู้มิลิสภา

ໂສຕ້ຫັນ # 5.6 (ຕອ)

ຮູບແບບຂອງຮູ້ສປາຕາມຮູ້ອໍຣມນູ່ຢູ່ໃນຍຸດອໍາມາດຍີປີໄຕຍ (ພ.ສ. 2475–2516)

ຮູ້ອໍຣມນູ່	ຮູບແບບສປາ	ສມາຊີກຮູ້ສປາ	ທ່ານຍເຫຼື
ຮູ້ອໍຣມນູ່ແກ່ ຮາຊອານາຈັກໄທ ພ.ສ. 2492	ສປາຄຸ່ມ	<ul style="list-style-type: none"> ສປາຜູ້ແທນຮາຍງວຽ ມາຈັກກາລເລືອກຕັ້ງໂດຍຕຽງ ອູ້ໃນຕໍ່ແໜ່ງຄរາລະ 4 ປີ ງຸ່ມສປາ ສມາຊີກຈຳນວນ 100 ດົນ ແຕ່ງຕັ້ງໂດຍ ພຣມທາກໝ້ຕິຣີ່ ອູ້ໃນຕໍ່ແໜ່ງຄරາລະ 6 ປີ 	<p>ຮູ້ນາລຕ້ອງແຄລງນໂຍບາຍ ຕ່ອງຮູ້ສປາ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ຮັບ ຄວາມໄວ້ວາງໃຈຈາກຮູ້ສປາ ກ່ອນເຂົ້າບໍລິຫານຮາຍການ ແຜ່ນດິນ</p> <p>ສມາຊີກສປາຜູ້ແທນຮາຍງວຽ ຕ້ອງໄມ່ເປັນໜ້າຮາຍການ ຫຸ້ອພນັກງານຮູ້ວິລາກິຈ</p> <p>ສມາຊີກງຸ່ມສປາມີອໍານາຈ ໃນກາຍັງຍື່ງວ່າງພຣະຮາຍ ບັງຄູ້ຕີ ແຕ່ໄມ່ມີອໍານາຈລົງ ມຕິໄມ່ໄວ້ວາງໃຈຮູ້ນາລ ແລະໄມ່ມີອໍານາຈໃນການ ເລັນວ່າງພຣະຮາຍບັງຄູ້ຕີ</p>
ຮູ້ອໍຣມນູ່ແກ່ ຮາຊອານາຈັກໄທ ພ.ສ. 2475 ແກ້ໄຂ ເພີ່ມເຕີມ ພ.ສ. 2495	ສປາເດືອຍວ	<ul style="list-style-type: none"> ມີສມາຊີກສອງປະເກທ ອູ້ໃນຕໍ່ແໜ່ງຄරາລະ 5 ປີ ສມາຊີກປະເກທແກມຈາກກາລເລືອກຕັ້ງ ສມາຊີກປະເກທທີ່ສອງມາຈາກກາລເຕັ້ງຕັ້ງຂອງ ພຣມທາກໝ້ຕິຣີ່ 	<p>ຮູ້ນາລຕ້ອງແຄລງນໂຍບາຍ ຕ່ອງຮູ້ສປາ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ຮັບ ຄວາມໄວ້ວາງໃຈຈາກຮູ້ສປາ ກ່ອນເຂົ້າບໍລິຫານຮາຍການ ແຜ່ນດິນ</p> <p>ໜ້າຮາຍການສາມາດຕໍ່າຮ ຕໍ່ແໜ່ງຮູ້ມັນຕິຣີ່ ແຕ່ ໄມ່ມີລິທິບີອົກເລີຍໃນການ ປະໜຸມສປາ</p>

โสดทัศน์ # 5.6 (ต่อ)

รูปแบบของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญในยุคอำนาจยาธิปไตย (พ.ศ. 2475–2516)

รัฐธรรมนูญ	รูปแบบสภา	สมาชิกรัฐสภา	หมายเหตุ
ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. 2502	สภาเดียว	<ul style="list-style-type: none"> สภาร่างรัฐธรรมนูญ ทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญ และทำหน้าที่แทนรัฐสภาในงานด้านนิติบัญญัติ สมาชิกจำนวน 240 คน มาจากการแต่งตั้งโดยพระมหากษัตริย์ โดยหัวหน้าคouncillor เป็นผู้เสนอชื่อ 	<p>ไม่มีบทบัญญัติให้รัฐบาลต้องแต่งนอยบายต่อรัฐสภา</p> <p>สมาชิกสภาไม่มีลิขิตั้งกระทุกาม หรือขอเปิดอภิประท้วงทั่วไปฝ่ายบริหาร</p> <p>ไม่มีบทบัญญัติการขอเปิดอภิประท้วงทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาล</p>
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2511	สภาคู่	<ul style="list-style-type: none"> สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มาจากการเลือกตั้ง อยู่ในตัวแทนกราвлะ 4 ปี วุฒิสภา มาจากการแต่งตั้งโดยพระมหากษัตริย์ อยู่ในตัวแทนกราвлะ 6 ปี มีจำนวน 3 ใน 4 ของจำนวนสมาชิกสภานิติบัญญัติทุกๆ 3 ปี จะมีการจับสลากออกครึ่งหนึ่ง 	<p>รัฐบาลต้องแต่งนอยบายต่อรัฐสภา และต้องได้รับความไว้วางใจจากรัฐสภา ก่อนเข้าบริหารราชการแผ่นดิน</p> <p>สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งราชฎร์ ต้องไม่เป็นข้าราชการประจำ</p> <p>สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งราชฎร์ และสมาชิกวุฒิสภาเป็นรัฐมนตรีไม่ได้</p>
ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. 2515	สภาเดียว	<ul style="list-style-type: none"> สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มาจากการแต่งตั้งโดยพระมหากษัตริย์ อยู่ในตัวแทนกราвлะ 3 ปี จำนวน 299 คน 	<p>ไม่มีบทบัญญัติให้รัฐบาลต้องแต่งนอยบายต่อรัฐสภา</p> <p>ไม่มีบทบัญญัติการขอเปิดอภิประท้วงทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาล</p>

โสดทัศน์ # 5.7

รูปแบบของรัฐสภาพตามรัฐธรรมนูญในยุคธนาริบไตย (พ.ศ. 2516–2544)

รูปแบบของรัฐสภาพตามรัฐธรรมนูญในยุคธนาริบไตย (พ.ศ. 2516–2544)

รัฐธรรมนูญ	รูปแบบสภาพ	สมาชิกรัฐสภา	หมายเหตุ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2517	สภาคู่	<ul style="list-style-type: none"> สภาผู้แทนราษฎร มาจากการเลือกตั้งโดยตรง อยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี วุฒิสภา มาจากการแต่งตั้งโดยพระมหากษัตริย์ โดยการเสนอชื่อโดยนายกรัฐมนตรี อยู่ในตำแหน่งคราวละ 6 ปี 	<p>รัฐบาลต้องแต่งน้อยบานต่อรัฐสภา และต้องได้รับความไว้วางใจจากรัฐสภา ก่อนเข้าบริหารราชการ แผ่นดิน</p> <p>สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ต้องลงกัดพรรคการเมือง</p>
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร พ.ศ. 2519	สภาเดียว	<ul style="list-style-type: none"> สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน มาจากการแต่งตั้งโดยพระมหากษัตริย์ โดยการเสนอชื่อโดยประธานสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน มีวาระ 4 ปี 	<p>ไม่มีบทบัญญัติให้รัฐบาล ต้องแต่งน้อยบานต่อรัฐสภา</p> <p>ไม่มีบทบัญญัติการขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ว่าวางใจรัฐบาล</p>
ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. 2520	สภาคู่	<ul style="list-style-type: none"> สภาน้อยบานแห่งชาติ มีหัวหน้าคณะรัฐประหาร เป็นประธาน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่ร่าง รัฐธรรมนูญ 	<p>ประธานสภาน้อยบาน แห่งชาติสามารถถวายคำแนะนำแก่พระมหากษัตริย์เพื่อถอดถอนนายกรัฐมนตรีได้</p> <p>ไม่มีบทบัญญัติให้รัฐบาล ต้องแต่งน้อยบานต่อรัฐสภา</p> <p>ไม่มีบทบัญญัติการขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ว่าวางใจรัฐบาล</p>

โสดทัศน์ # 5.7 (ต่อ)

รูปแบบของรัฐสภาพตามรัฐธรรมนูญในยุคธนาริปไตย (พ.ศ. 2516–2544)

รัฐธรรมนูญ	รูปแบบสภा	สมาชิกรัฐสภา	หมายเหตุ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2521	สภาคู่	<ul style="list-style-type: none"> สภาผู้แทนราษฎร มาจากการเลือกตั้งโดยตรง อยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี วุฒิสภा มาจากการแต่งตั้งโดยพระมหากษัตริย์ อยู่ในตำแหน่งคราวละ 6 ปี มีสมาชิกจำนวน 2 ใน 3 ของสภาผู้แทนราษฎร 	<p>รัฐบาลต้องแต่งน้อมายต่อรัฐสภา แต่ไม่มีการลงมติไว้วางใจจากรัฐสภา ก่อนเข้าบริหารราชการ แผ่นดิน</p> <p>สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ต้องลังกัดพระครุการเมือง ภายใต้บทเฉพาะกาล (4 ปีแรก) ให้วุฒิสภามีอำนาจเท่ากับสภาผู้แทนราษฎรในเรื่องงบประมาณ การเปิดอภิปรายทั่วไป การพิจารณาเรื่องพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับความมั่นคง และการพิจารณาพระราชกำหนด</p> <p>ประธานวุฒิสภาระเป็นประธานรัฐสภา</p> <p>ข้าราชการสามารถดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาระได้ นายกรัฐมนตรีไม่จำเป็นต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร</p>
ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. 2534	สภาเดียว	<ul style="list-style-type: none"> สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญและทำหน้าที่นิติบัญญัติ สมาชิกมาจากการแต่งตั้งโดยพระมหากษัตริย์ จำนวนไม่น้อยกว่า 200 คน แต่ไม่เกิน 300 คน 	

โสตทัศน์ # 5.7 (ต่อ)

รูปแบบของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญในยุคธนาธิปไตย (พ.ศ. 2516–2544)

รัฐธรรมนูญ	รูปแบบสภา	สมาชิกรัฐสภา	หมายเหตุ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2534	สภาคู่	<ul style="list-style-type: none"> ● สภาผู้แทนราษฎร มาจากการเลือกตั้งโดยตรง อยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี ● วุฒิสภา มาจากการแต่งตั้งโดยพระมหากษัตริย์ โดยการเล่นอื่อของนายกรัฐมนตรี และในวาระแรก ให้ประธานลารักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รลช.) เป็นผู้เล่นอื่อและลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ อยู่ในตำแหน่งคราวละ 6 ปี 	รัฐบาลต้องแกล้งนโยบายต่อรัฐสภา แต่ไม่มีการลงมติไว้วางใจจากรัฐสภา ก่อนเข้าบิหารราชการแผ่นดิน

โสดทัศน์ # 5.8

รูปแบบของรัฐสภาพตามรัฐธรรมนูญในยุคประชาธิปไตย (พ.ศ. 2544–2558)

รูปแบบของรัฐสภาพตามรัฐธรรมนูญในยุคประชาธิปไตย (พ.ศ. 2544–2558)

รัฐธรรมนูญ	รูปแบบสภा	สมาชิกรัฐสภา	หมายเหตุ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร พ.ศ. 2540	สภาคู่	<ul style="list-style-type: none"> สภาผู้แทนราษฎร มาจากการเลือกตั้งโดยตรง อยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี โดยใช้ระบบเลือกตั้งแบบผลแพ้ชนะ สมาชิกจำนวน 400 คนมาจากเขตเลือกตั้งแบบเขตเดียวคนเดียว การนับคะแนนแบบเลี้ยงข้างมากอย่างง่าย และสมาชิกจำนวน 100 คนจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อโดยใช้ประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง วุฒิสภา มาจากการเลือกตั้งโดยตรง มีสมาชิกจำนวน 200 คน อยู่ในตำแหน่งคราวละ 6 ปี โดยใช้จังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง (ผู้สมควรห้ามหาเสียง) 	รัฐบาลต้องแต่งน้อยบายต่อรัฐสภา และต้องได้รับความไว้วางใจจากรัฐสภา ก่อนเข้าบริหารราชการแผ่นดิน
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2549		<ul style="list-style-type: none"> สภานิติบัญญัติแห่งชาติ แต่งตั้งโดยพระมหา กษัตริย์ มีสมาชิกไม่เกิน 250 คน ทำหน้าที่ เป็นสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา 	
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร พ.ศ. 2550	สภาคู่	<ul style="list-style-type: none"> สภาผู้แทนราษฎร มาจากการเลือกตั้งโดยตรง อยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี สมาชิกจำนวน 400 คนจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเรียงเบอร์ การนับคะแนนแบบเลี้ยงข้างมากอย่างง่าย สมาชิกจำนวน 80 คน มาจากระบบบัญชีรายชื่อกลุ่มจังหวัด วุฒิสภา มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจังหวัดละ 1 คน และมาจากการสรรหาจากกลุ่มอาชีพ จำนวน 74 คน อยู่ในตำแหน่งคราวละ 6 ปี 	รัฐบาลต้องแต่งน้อยบายต่อรัฐสภา และต้องได้รับความไว้วางใจจากรัฐสภา ก่อนเข้าบริหารราชการแผ่นดิน
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557		<ul style="list-style-type: none"> สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มาจากการแต่งตั้งโดยพระมหา กษัตริย์ มีสมาชิกจำนวนไม่เกิน 220 คน สภาปฏิรูปแห่งชาติ มาจากการแต่งตั้งโดยพระมหา กษัตริย์ มีสมาชิกจำนวน 250 คน 	

ໂສຕ້ຫັນ # 6.1

ຄວາມໝາຍ ແນວດີດ ວ່າດ້ວຍເຮືອງຮັບປາລ

ຄວາມໝາຍ ແນວດີດ ວ່າດ້ວຍເຮືອງຮັບປາລ

ຄວາມໝາຍ	● ໃນຮັບປາລ໌ໃໝ່ ຮັບປາລ ໝາຍຄື່ນ ສັບພັນທາງການເນື່ອງທີ່ທໍານຳທີ່ເປັນຝ່າຍບວກ
(executives) ໃນການໃຊ້ອຳນາຈບວກບວກອັນເປັນລ່ວນໜຶ່ງຂອງອຳນາຈອີບໄຕຍຂອງຮັບປາລ
ແນວດີດ	● ແນວດີດທີ່ສໍາຄັງໃນການອີບຍາຍທີ່ມາ ສູນະ ແລະ ອຳນາຈຂອງຮັບປາລ ຄື່ນ ແນວດີດສັງຄູາ
ປະຊາມ

ໂສຕ້ຫັນ # 6.2

ໂຄຮສ້າງ ອຳນາຈທີ່ ຂອງຮັບປາລ

ໂຄຮສ້າງ ອຳນາຈທີ່ ຂອງຮັບປາລ

ໂຄຮສ້າງ ອຳນາຈທີ່ ຂອງຮັບປາລນັ້ນຂຶ້ນອູ້ກັບຮະບອບການປົກປອງ ຮະບອບການປົກປອງທີ່ແຕກຕ່າງກັນລ່ຶ່ງຜລ
ຕ່ອກຈາກປະເທດຂອງຮັບປາລທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ຮະບອບປະຊາບໄຕຍເລື່ອ ຮະບອບເຜົ້າຈົກການອຳນາຈນິຍມ ຮະບອບ
ປະຊາບໄຕຍໄມ່ສ່ມບູຮັນ

ຮະບອບ	ລັກຂະນະ	ຕ້ວອຍ່າງ
ປະຊາບໄຕຍເລື່ອ (Liberal democracy)	ຮັບປາລຕັ້ງແທນ (representative government) ອີ່ວິວ ຮັບປາລທີ່ສູງຈຳກັດ (limited government) ມີອຳນາຈ ທີ່ບໍນພື້ນສູນຂອງກົງທານທີ່ຮອງຮັບຍອມຮັບການ ແຂ່ງຂັນທາງການເນື່ອງ ການເລືອກຕັ້ງທີ່ໄປໜ່ວຍໜ່ວຍໜ່ວຍໜ່ວຍ ຂອງການແຂ່ງຂັນອ່າງເລື່ອແລະຢູ່ທີ່ຮຽນເຄີຍພົມເລີກທີ່ຂອງ ປັຈເຈກບຸກຄລ ທີ່ຮ່ວມຄື່ງອີສຣກາພໃນການແລດງອອກຂອງ ປັຈເຈກບຸກຄລ	ອອສເຕຣີຍ ແຄນາດາ ຝ່ຽວເສລ ເຍອຣມນີ ອິນເດືຍ ເນເຫຼວແລນດ ອີຕາລີ ນິວໜີແລນດ ນອຣົວເວຍ ສວີເດນ ອັກຄູ່
ປະຊາບໄຕຍເລື່ອ (Illiberal democracy)	ຜູ້ນຳທີ່ໄດ້ຮັບການເລືອກຕັ້ງໄມ່ລາມາຮັກຕຽກຕວງສອບໄດ້ ຫີ່ວິວສູກຕຽກຕວງໄດ້ນ້ອຍ ຜູ້ປົກປອງຈະໃຫ້ດໍາແນ່ງ ຂອງດົນເອງເອາເປົ້າຢັ້ງເປື້ອປັກປົງທັງເອງໃນຖຸກຮັດບ ຜູ້ປົກປອງຈະເຂົ້າມາແທກການປົກປອງໂດຍຫລັກນິຕີຮັບປາລ ແທກແໜ່ງລື້ອ ແລະ ດລາດ ສີທີ່ຂອງປັຈເຈກບຸກຄລແລະ ຮະບົບຄາລອ່ອນແລ້ວ	ຫລາຍປະເທດທີ່ເປັ້ນຫຼຸດພັນ ຈາກການປົກປອງໂດຍທຫາກໃນ ແຄນອເມັນກາໃຕ້ ເຊັ່ນ ເວເນົ້າອ່ອວາ ແຄນເອເຊີຍ ເຊັ່ນ ມາເລເຊີຍ ແລະ ປະເທດທີ່ເປັ້ນຫຼຸດພັນຈາກ ການປົກປອງ ຄອມມິວນິສຕີ ເຊັ່ນ ຮັສເຊີຍ
ຮະບອບເຜົ້າຈົກການອຳນາຈ ນິຍມ (Authoritarian Regime)	ຜູ້ປົກປອງອູ້ເຫັນຂອງກົງທານ ແລະ ເປັນອີສຣກາພ ສູກຕຽກຕວງແລະ ຄວາມພ້ອມຍອມຮັບຜິດ ສີ່ວິວສູກ ຄວບຄຸມຫີ່ວິວສູກປິດ ການມີລ່ວນຮ່ວມທາງການເນື່ອງ ສູກຈຳກັດຫີ່ວິວສູກທີ່ຈະເຂົ້າມາມີລ່ວນຮ່ວມ ທາງການເນື່ອງ ແຕ່ຍ່າງໄຮກຕາມອຳນາຈຂອງຜູ້ປົກປອງ ບ່ອຍຄົ້ງທີ່ສູກຈຳກັດໂດຍຄວາມຈຳເປັນໃນການສ້າງ ພັນອົມຕົວມີວ່າກັບເຈົ້າທີ່ດິນ ນາຍຖຸນ ທຫາກ ຫີ່ວິວສູກ ທາງຄາສນາ	ຮັບປາລທຫາກ ການປົກປອງໂດຍ ກິ່າຕິຣີຍ ແລະ ເຜົ້າຈົກການຜູ້ນຳ ໂດຍ ການປົກປອງແບບເຜົ້າຈົກການ ອຳນາຈນິຍມເປັນຮູບແບບທີ່ໄປ ຂອງການປົກປອງທີ່ພົບນັກທີ່ສຸດ ຂອງການປົກປອງທີ່ພົບນັກທີ່ສຸດ ປະວັດຕິຄາສຕິທີ່ແກ່ນມາ

ໂສຕ້ຫັນ # 6.3

ຄວາມຂອບດຽວໃນທາງການເນື່ອການປັດຈຸບາລ

ຄວາມຂອບດຽວໃນທາງການເນື່ອການປັດຈຸບາລ**ຢຸດດັ່ງເດີມ**

- ນັຍຂອງຄໍາວ່າຄວາມຂອບດຽວຄ່ອນຂັ້ນໂນ້ມເອີ້ນໄປທາງເຮືອງທີ່ເກີ່ວກັບກົງໝາຍວ່າມີຄວາມຖຸກຕ້ອງ ສອດຄລ້ອງ ແລະເປັນໄປຕາມກົງໝາຍຫຼືວ່າໄໝ

ຢຸດຮ່ວມສົມບັນ

- ຄວາມຂອບດຽວມີນັຍລຳຄັ້ງເກີ່ວກັບເຮືອງຂອງບຣທັດສູານຂອງລັ້ງຄມທີ່ເກີ່ວກັບ ຄວາມຕີ ກາຍຍອມຮັບລິທີທີ່ ອໍານາຈຂອງຜູ້ປັດຈຸບາລ ແລະຄຸນຄ່າທາງລັ້ງຄມ

ທຣຣະນະຂອງ Alagappa ວົງຄົມປະກອບຂອງຄວາມຂອບດຽວທາງການເນື່ອງ ໄດ້ແກ່

- 1) ການມີແບບແພນແລະຄ່ານິຍມຮ່ວມກັນຂອງຄນໃນລັ້ງຄມ (Shared norms and values)
- 2) ການເຂົ້າສູ່ອໍານາຈດ້ວຍການທຳຕາມກົງເກີນທີ່ມີອຸ່ນ (conformity with established rules for acquiring powers)
- 3) ການໃຊ້ອໍານາຈຍ່າງເໜາະສົມແລະມີປະລິທິພາບ (proper and effective use of power) ແລະ
- 4) ການເທິ່ງຄວາມຍອມຮັບໃນການປັດຈຸບາລ (consent of the governed)

ໂສຕ້ຫັນ # 6.4

ເລັດຖະບານໃນທາງການເນື່ອການປັດຈຸບາລ

ເລັດຖະບານໃນທາງການເນື່ອການປັດຈຸບາລ**ຄວາມທ່ານຍາຍ**

- ເລັດຖະບານໃນທາງການເນື່ອງ ທ່ານຍາຍ ຄວາມມັນຄົງທາງການເນື່ອງ ທີ່ໂດຍລ່ວນໃຫຍ່ເມື່ອໃຊ້ຄໍາວ່າເລັດຖະບານ ທາງການເນື່ອງຈະທ່ານຍາຍຄວາມຖື່ງຄວາມມີເລັດຖະບານຂອງວັດຈຸບາລ

ຕັ້ງຫົວດ້ວຍເລັດຖະບານທາງການເນື່ອງ

- 1) ແນວໂນ້ມຂອງການປັດຈຸບາລ ທີ່ກຳນົດກຳນົດການປັດຈຸບາລ ແລະການປັດຈຸບາລ
- 2) ແຫດການຄົ້ນຄວາມສູນແຮງທາງການເນື່ອງ ແລະ
- 3) ຄວາມໄມ່ຕ່ອນເນື່ອງຂອງນໂຍບາຍ

ໂສຕ້ຫັນ # 6.5

ຄວາມພຣ້ອມຮັບໃນການຕຽບສອບໃນທາງການເນື່ອການປະຕິບັດຂອງຮູ້ບາລ

ຄວາມພຣ້ອມຮັບໃນການຕຽບສອບໃນທາງການເນື່ອການປະຕິບັດຂອງຮູ້ບາລ

ຄວາມໝາຍ ● ຄວາມພຣ້ອມຮັບຜິດທາງການເນື່ອການປະຕິບັດທີ່ຕາມມາຈາກການໃຊ້ໆອໍານາຈທີ່ໄມ່ເລີນອັນຫຼື່ງເປັນການພຍາຍາມໃຊ້ໆອໍານາຈຂອງປະຊາຊົນໃນສູ້ນະຜູ້ໃຫ້ຄວາມຂອບຮ່ວມແກ່ຜູ້ປະຕິບັດໃນການບຶບບັນດັບໃຫ້ຜູ້ປະຕິບັດຕ້ອງມີຄວາມຮັບຜິດຂອບຕ່ອກເໃຊ້ໆອໍານາຈ

ການລວັງຄວາມພຣ້ອມຮັບຜິດທາງການເນື່ອການປະຕິບັດ ໄດ້ແກ່ ກາຮລົງປະໜາມຕີ (referendums) ກາຮຣີເມີກຸ່ມຫາຍ (initiatives) ກາຮຄອດຄອນຜູ້ປະຕິບັດແລະຜູ້ແທນ (recalls)

ການລວັງຄວາມພຣ້ອມຮັບຜິດໃນຮະດັບແນວຮາບ ໂມຍໍຖື່ງ ກາຮແຍກອໍານາຈແລະກາຮຕ່າງໆ ແລະຄານອໍານາຈ

ການລວັງຄວາມພຣ້ອມຮັບຜິດໃນຮະດັບແນວເຈີ່ງ ໂມຍໍຖື່ງ ບທບາທຂອງກລຸ່ມທີ່ເຮືອກວ່າ ກລຸ່ມປະຊາລັ້ມຄົມ (civil society)

ໂສຕ້ຫັນ # 6.6

ຮູ້ບາລກາຍໃຕ້ຮະບອບເຜົ້າງຈາກ

ຮູ້ບາລກາຍໃຕ້ຮະບອບເຜົ້າງຈາກ

● ຮູ້ບາລກາຍໃຕ້ຮະບອບເຜົ້າງຈາກທີ່ມີຄວາມໜັດເຈນນັກທີ່ສຸດໃນປະວັດຄາສຕ່າງການເນື່ອການປະຕິບັດໄທ ທັງ
ການປັບປຸງແປງການປະຕິບັດ ພ.ສ. 2475 ທີ່ມີໜ່າງໃນການຄອງອໍານາຈທີ່ຄ່ອນຫັ້ງຍາວນານີ້ ຮູ້ບາລ ຂອງຈອມພລ
ສັນໜີ ຮັນຮ້ານ໌ ແລະຮູ້ບາລຈອມພລນາມ ກິດຕິຂ່າຍ

● ໃນໜ່າງເວລາດັ່ງກ່າວອູ້ງກາຍໃຕ້ຮະບອບເຜົ້າງຈາກອໍານາຈນີຍມທີ່ຜູ້ປະຕິບັດອູ້ງເໜື້ອກຸ່ມຫາຍ ແລະ ເປັນອີສະຈາກ
ຈາກການຄູກຕະກຳສອບແລະຄວາມພຣ້ອມຮັບຜິດ ລື່ອຄູກຄວບຄຸມຫຼືອຄູກປິດ ການມີລ່ວມຮ່ວມທາງການເນື່ອກູກຈຳກັດຫຼືກຳທຳໃຫ້
ຮູ້ລັກຫວາດກລັວທີ່ຈະເຂົາມາມີລ່ວມຮ່ວມທາງການເນື່ອກູກຈຳກັດຫຼືກຳທຳໃຫ້

ໂສຕ້ຫັນ # 6.7

ຮູ້ບາລກາຍໃຕ້ຮະບອບປະຫັບປີໄຕຍ

ຮູ້ບາລກາຍໃຕ້ຮະບອບປະຫັບປີໄຕຍ

● ຮູ້ບາລກາຍໃຕ້ຮະບອບປະຫັບປີໄຕຍທັງເຫຼັກທັງໝົດການ 14 ຕຸລາຄົມ 2516 ຈະຖື່ງກ່ອນການປະກາດໃຫ້
ຮູ້ອ່ານຸ່ມນູ່ແກ່ໆຮາ່ງອານຸ່ມຈັກກ່າວໄທ ພ.ສ. 2540 ແມ່ວ່າຈະມີຮູ້ບາລກາຍໃຕ້ຮະບອບປະຫັບປີໄຕຍ ມີການເລືອກຕິ່ງ ແຕ່ດູ
ເສມື່ອວ່າລື່ງທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນໜ່າງເວລາດັ່ງກ່າວ ເປັນເພີ່ມການເກີດຂຶ້ນຂອງ “ຮູ້ປະຫັບປີ” ຂອງລື່ງທີ່ເຮືອກວ່າປະຫັບປີໄຕຍມາກວ່າ
ການເປັນປະຫັບປີໄຕຍໃນເຂົາງ “ສາວັດຕະ”

โสดทัศน์ # 6.8

รัฐบาลภายใต้ระบบประชาธิปไตย หลังรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540

รัฐบาลภายใต้ระบบประชาธิปไตย หลังรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มีรัฐบาลทั้งล้วน 8 รัฐบาล รัฐประหาร 2 ครั้ง เกิดความรุนแรงทางการเมืองในภาคประชาชน

- แม้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มีความเจตจำนงอย่างยิ่งว่าด้วยการปกคล้องในระบบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ แก่ปัญหาข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น จากอดีต แต่ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกลับเป็นปรากฏการณ์ที่รัฐบาลอยู่ภายใต้ “ระบบประชาธิปไตยไม่สมบูรณ์” และ ถูกเปลี่ยนผ่านโดยการรัฐประหารเข้าสู่รัฐบาลภายใต้ระบบเผด็จการอำนาจอิทธิพลหนึ่ง

โสดทัศน์ # 6.9

ปัญหาด้วยเรื่อง “รัฐบาล” ในการเมืองการปกครอง

ปัญหาด้วยเรื่อง “รัฐบาล” ในการเมืองการปกครอง

- ปัญหาของรัฐบาลหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 จนถึงปัจจุบัน ปรากฏปัญหา หลักๆ 3 ประการด้วยกัน คือ
 - ปัญหาความชอบธรรมทางการเมือง (political legitimacy)
 - ปัญหาความมีเสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาล (political stability) และ
 - ปัญหาความพร้อมรับผิดชอบทางการเมืองของรัฐบาล (political accountability) ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตาม บริบทและช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์

โสดทัศน์ # 6.10

แนวทางแก้ไขปัญหาด้วยเรื่อง “รัฐบาล” ในการเมืองการปกครองไทย

แนวทางแก้ไขปัญหาด้วยเรื่อง “รัฐบาล” ในการเมืองการปกครองไทย

1) การสร้างสถาบันทางการเมือง

- ความสามารถในการปรับตัว (Adaptability)
- การมีองค์การที่ซับซ้อน (Complexity)
- การมีความเป็นกลุ่มก้อน (Coherence)
- ความเป็นอิสระ (Autonomy)

2) การสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองที่สอดคล้องและสนับสนุนการปกครองในระบบประชาธิปไตย

- วัฒนธรรมพลเมือง (civic culture) ซึ่งเป็นรูปแบบของวัฒนธรรมการเมืองที่เป็นการผสมผสาน อย่างสมดุลระหว่างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ แบบไฟร์ฟ้า และแบบมีล่วงร่วม ซึ่งเป็น เงื่อนไขสำหรับการมีเสถียรภาพของประชาธิปไตย

ใบหัวข้อ # 7.1

หลักการทั่วไปของสถาบันตุลาการและกระบวนการการยุติธรรม

หลักการทั่วไปของสถาบันตุลาการและกระบวนการการยุติธรรม

- รัฐกับกฎหมาย โดย ทั่วไปรัฐคือกลุ่มชนหรือประชาชนที่อยู่ภายใต้การปกครองขององค์กรการเมืองเดียวกัน และอาศัยอยู่ในเขตแดนเดียวกัน โดยการจัดระเบียบการปกครองในรัฐต้องมีกฎหมายที่มีสภาพบังคับให้คนต้องปฏิบัติตามทั้งในรูปของกฎหมายและเจ้าตัวเพนน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ กฎหมายรัฐธรรมนูญ
- กฎหมายกับลิทธิเสรีภาพของประชาชน เป็นการใช้กฎหมายเพื่อวางแผนครอบครองใช้ลิทธิและเสรีภาพของบุคคลให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข ไม่ก้าวเข้าสัมภានและกัน อังกฤษได้ออกกฎหมายคุ้มครองลิทธิและเสรีภาพแก่ประชาชนใน ค.ศ. 1689 สหรัฐอเมริกานำมาใช้ก่อนการประกาศอิสรภาพใน ค.ศ. 1776 และได้บัญญัติเรื่องนี้ไว้ในรัฐธรรมนูญที่ประกาศใช้ใน ค.ศ. 1787 ด้วย ของไทยปรากฏชัดเจนในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ในหมวดที่ 3
- สถาบันตุลาการและกระบวนการการยุติธรรมกับการพدุงความยุติธรรม มีการกำหนดให้สถาบันตุลาการทำหน้าที่วินิจฉัยข้อความตามกฎหมาย และมีกระบวนการควบคุมบังคับใช้กฎหมายควบคู่กัน

ความหมายของสถาบันตุลาการ

- องค์กรโดยรวมที่ใช้อำนาจพิจารณาพิพากษาคดี คือ ศาล เช่น ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง เป็นต้น
- รวมถึงบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการปรับใช้ตัวบทกฎหมายกับคดีที่ประจำอยู่ในศาลต่างๆ ด้วย คือ ผู้พิพากษาและตุลาการ

ความหมายของกระบวนการการยุติธรรม

- องค์กรศาลที่มีหน้าที่ปรับใช้กฎหมายกับข้อพิพาทและให้คำชี้ขาดที่มีผลบังคับกับคู่กรณี
- เครื่องมือที่ศาลใช้ คือ กระบวนการพิจารณาความที่จำเป็นสำหรับชี้ขาดตัดสินคดี
- องค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง คือ หน่วยความ พนักงานสอบสวน อัยการ พนักงานคุ้มประพฤติ และเจ้าหน้าที่ ราชทัณฑ์

สถาบันตุลาการกับการแยกอำนาจในประเทศไทย

- ประเทศไทยยอมรับหลักทฤษฎีการแบ่งแยกการใช้อำนาจอยู่เป็นสองส่วน แต่ไม่ได้มีลักษณะที่เคร่งครัดหรือเด็ดขาด
- ศาลมีหน้าที่สำคัญ 2 ประการ คือ
- หน้าที่ในการระงับข้อพิพาทระหว่างเอกชนด้วยกันเอง ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญและกฎหมายเฉพาะ
- หน้าที่ในการควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ เมื่อเกิดความขัดแย้งระหว่างรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกับประชาชน

ສົດທັນ # 7.2

ຮູບແບບຂອງສານັບຕຸລາກາຣະໂຄຣສ້າງກະບວນກາຣຍຸຕິອຣມ

ຮູບແບບຂອງສານັບຕຸລາກາຣະໂຄຣສ້າງກະບວນກາຣຍຸຕິອຣມ

ປະເທດສຫລຸອເມົຣິກາ

- ໃຊ້ຮະບບກຸ່ມາຍຈາກສິຕິປະເພນີ (common law) ຂອງອັກຖະ ແຕ່ດັດແປລັງໃຫ້ທັນສົມບໍ່ເສັນກັບຮະບບກາຣຍຸຕິອຣມ
ແລ້ວມີການເປົ້າມາໃຫ້ກຸ່ມາຍຈາກສິຕິປະເພນີ
- ຮູບແບບຂອງສານັບຕຸລາກາຣະໂຄຣສ້າງກະບວນກາຣຍຸຕິອຣມ ບໍ່ແມ່ນມີສານັບຕຸລາກາຣະໂຄຣສ້າງກະບວນກາຣຍຸຕິອຣມ
ທີ່ຕັ້ງຢູ່ທີ່ກຽມງວ່າຈີດຕັ້ງ ດ.ຊ. ແລ້ວສາລະຮະດັບຮອງລົງມາຄື່ອງ ສາລອຸທອຮົນ ແລ້ວສາລໜັ້ນຕັ້ງ ທີ່ກະຈາຍອູ່ຕາມມລວັງຕ່າງໆ
ແລ້ວ (2) ສາລມລວັງ (State Court) ທີ່ແມ່ນມີສານັບຕຸລາກາຣະໂຄຣສ້າງກະບວນກາຣຍຸຕິອຣມ

ປະເທດອັກຖະ

- ໃຊ້ຮະບບກຸ່ມາຍຈາກສິຕິປະເພນີ
- ຮູບແບບຂອງສານັບຕຸລາກາຣະໂຄຣສ້າງກະບວນກາຣຍຸຕິອຣມ ບໍ່ແມ່ນມີສານັບຕຸລາກາຣະໂຄຣສ້າງກະບວນກາຣຍຸຕິອຣມ
ທີ່ຕັ້ງຢູ່ທີ່ກຽມງວ່າຈີດຕັ້ງ ດ.ຊ. ແລ້ວສາລະຮະດັບຮອງລົງມາຄື່ອງ ສາລອຸທອຮົນ ແລ້ວສາລໜັ້ນຕັ້ງ ທີ່ກະຈາຍອູ່ຕາມມລວັງຕ່າງໆ
ແລ້ວ (2) ສາລມລວັງ (State Court) ທີ່ແມ່ນມີສານັບຕຸລາກາຣະໂຄຣສ້າງກະບວນກາຣຍຸຕິອຣມ

ປະເທດຝ່າຍ

- ໃຊ້ຮະບບປະນາລກຸ່ມາຍເປັນຫລັກແລ້ວມີຮະບບສາລຸ ສຶບສົນ ອົງການທີ່ພິຈາລະນາ ທີ່ມີຄວາມຕິແພ່ງຄົດ
ອານຸທິວ່າໄປໂດຍມີສາລຸກົກເປັນສາລຸສູງສຸດ ແລ້ວຮະບບສາລຸປົກປອງ ທີ່ພິຈາລະນາພິພາກຊາເນພະຄົດປົກປອງ ໂດຍມີສາລຸ
ທີ່ປົກປອງແຫ່ງຮັງສູນເປັນສາລຸປົກປອງສູງສຸດ
- ຮະບບສາລຸຕິອຣມ ປະກອບດ້ວຍ ສາລໜັ້ນຕັ້ງ ສາລໜັ້ນສູງທີ່ພິຈາລະນາທັງຄົດແພ່ງແລ້ວຄົດໜີ້ອານຸ
- ຮະບບສາລຸປົກປອງ ແບ່ງເປັນ 3 ຫັ້ນຄື່ອງ ສາລຸປົກປອງຫັ້ນຕັ້ງ ສາລຸປົກປອງຫັ້ນອຸທອຮົນ ແລ້ວສາລຸແຫ່ງຮັງສູນທີ່
ມີສາລຸປົກປອງສູງສຸດ ນອກຈາກນັ້ນຍັງມີສາລຸປົກປອງພິເສດ
- ສາລຸວິນິຈລັຍຄົດຂັດກັນ ໃຊ້ໃນການທີ່ໄມ້ໄດ້ມີການແບ່ງແຍກໄວ້ອ່າງຫັດເຈນວ່າຄົດໄດ້ອູ້ໃນເຂດອຳນາຈຂອງສາລຸໄດ້
ສາລຸຈັດຕັ້ງຫັ້ນເມື່ອ ດ.ສ. 1872

ສາລຸຮັງສູນ ຕັ້ງຫັ້ນກາຍຫັ້ງການປະກາດໃຫ້ຮັງສູນ ດ.ສ. 1958 ທໍາທັນທີ່ເປັນອົງການທີ່ຈະມີຄວາມຕິແພ່ງຄົດ
ແລ້ວມີຄວາມຕິແພ່ງຄົດທີ່ປົກປອງແຫ່ງຮັງສູນ

ໂສຕ້າຄົນ # 7.3

ຫລັກການປະກັນຄວາມເປັນອີສະຮ່າຂອງສຖາບັນດຸລາກາຮ

ຫລັກການປະກັນຄວາມເປັນອີສະຮ່າຂອງສຖາບັນດຸລາກາຮ

- ຫລັກປະກັນຄວາມມັນຄົງໃນການປະກອບອາຫື່ພ
- ກາຣປິຈາຮາພິພາກຫາອຣຣົດຕີເປັນອຳນາຈຂອງສາລໂດຍຜູ້ພິພາກຫາແລະດຸລາກາຮມີອີສະໃນການພິພາກຫາອຣຣົດຕີ
- ຜູ້ພິພາກຫາແລະດຸລາກາຮຈະເປັນຂໍາຮ່າງກາກການເນື່ອງ ອີ່ວິ້ວ່າທີ່ດຳຮັງດຳແນ່ງທາງການເນື່ອງໄມ້ໄດ້
- ກາຣຄວບຄຸມການບັງຄັບໃຊ້ກູ່ມາຍໄມ້ໃຫ້ຊັດຕໍ່ອຮັບຮ່ອມນູ້ນູ້

ໂສຕ້າຄົນ # 7.4

ວິວັດນາກາຮຂອງສຖາບັນດຸລາກາຮໃນປະເທດໄທ

ວິວັດນາກາຮຂອງສຖາບັນດຸລາກາຮໃນປະເທດໄທ

ສຖາບັນດຸລາກາຮຂອງໄທຢູ່ໃນອົດຕາຈົນຄຶ່ງກ່ອນປົງປັງການສາລໃນສມ້ຍຮ້າກາລທີ 5

- ສຖາບັນດຸລາກາຮຂອງໄທສມ້ຍກຽງສູງໂທ້ຍ ພ່ອຊຸນທີ່ວິ້ວ່າຜູ້ປົກປອງທໍາທຳນ້າທີ່ເປັນສຖາບັນດຸລາກາຮ ແຕ່ກະບວນການດຳເນີນຄົດແຕກຕ່າງຈາກປັບປຸງບັນນາກ ເພວະຮັບສູ່ໄມ້ເຂົ້າໄປມີລ່ວນເກີ່ວຂ້ອງໂດຍຕຽງໃນການພື້ອງຄົດແທນຮາຍງວຽງ
- ສຖາບັນດຸລາກາຮຂອງໄທສມ້ຍກຽງສູງໂທ້ຍ ມີຫລາຍຝ່າຍທໍາທຳນ້າທີ່ດ້ານກາຮຸດຕິອຣມ ຄື ກຣມວັງ ກຣມເນື່ອງ (ເວີຍ) ສາລກຣມພຣະນຄຣບາລ ສາລກຣມນາ ສາລກຣມຄລັງ ແລະ ສາລກຣມທ່າ ນອກຈາກນັ້ນສມູ້ນາຍາກແລະສມູ້ກາລາໂທມ ກົຍ້າໃໝ່ອຳນາຈດຸລາກາຮດ້ວຍ
- ສຖາບັນດຸລາກາຮຂອງໄທສມ້ຍກຽງຮັດນໂກລິນທົດອນດັ່ນ ຍັງຄົງເປັນແບບແພນເດີມເໜື່ອນສມ້ຍກຽງສູງໂທ້ຍ

โสตทัศน์ # 7.5

โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ศาลไทยในปัจจุบัน

โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ศาลไทยในปัจจุบัน

- โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของศาลยุติธรรม

● ศาลยุติธรรม แบ่งออกเป็น 3 ชั้นคือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา นอกจากนี้ ยังมีศาลชั้นนำที่พิเศษอื่นๆ ได้แก่ ศาลเยาวชนและครอบครัว ศาลแรงงาน ศาลภาษีอากร ศาลทรัพย์ลินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ และศาลล้มละลาย เป็นต้น

- โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของศาลปกครอง

● แนวคิดในการจัดตั้งศาลปกครองเป็นระบบศาลคู่มีมาตั้งแต่ พ.ศ. 2535 จนมีการบัญญัติไว้อย่างชัดเจนในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 เพื่อจัดตั้งให้ศาลเชี่ยวชาญเฉพาะด้านอย่างแท้จริง หรือเป็นคดีทางด้านการปกครองโดยเฉพาะ

● ศาลปกครองแบ่งออกเป็น (1) ศาลปกครองชั้นต้น ซึ่งแบ่งออกเป็น ศาลปกครองกลางและศาลปกครองในภูมิภาค และ (2) ศาลปกครองสูงสุด

- โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ

● รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2489 บัญญัติให้มีการจัดตั้งองค์กรพิเศษคือ คณะกรรมการรัฐธรรมนูญ เพื่อวินิจฉัยว่ากฎหมายใดจะขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญหรือไม่

● รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ได้กำหนดให้มีศาลรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรซึ่งทำหน้าที่วินิจฉัยว่ากฎหมายใดจะขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญหรือไม่

โสตทัศน์ # 7.6

องค์กรการบริหารศาลไทย

องค์กรการบริหารศาลไทย**ศาลยุติธรรม**

- มีการกระจายการบริหารให้กับองค์กรบริหารในรูปแบบคณะกรรมการลักษณะ 3 คณะคือคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม คณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม และ คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม

ศาลปกครอง

- มีการบริหารงานในรูปแบบคณะกรรมการลักษณะ 2 คณะ คือ คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง และคณะกรรมการตุลาการปกครอง

ศาลรัฐธรรมนูญ

- ศาลรัฐธรรมนูญไม่มีคณะกรรมการ มีเพียงตุลาการ 15 คน รวมทั้งประธานศาลรัฐธรรมนูญที่มีกระบวนการสรรหาไปจนถึงการพันตำแหน่งที่ค่อนข้างเข้มงวด

ໂສຕ້ຫັນ # 7.7

ຂໍາരາຊກາຮຕຸລາກາຮຂອງໄທຍ

ຂໍາരາຊກາຮຕຸລາກາຮຂອງໄທຍ

ຄາລຢູດົຣມ

- ຂໍາරາຊກາຮຕຸລາກາຮ ທ່ານໜ້າທີ່ພິຈານພິພາກຂາອຣຣາດີ
- ຂໍາරາຊກາຮຄາລຢູດົຣມ ທ່ານໜ້າທີ່ທາງດ້ານຮຽກ ແລະ ມາຈາກກາຮສອບຄັດເລື່ອກ

ຄາລປົກຄອງ

- ຂໍາරາຊກາຮຕຸລາກາຮ ມີອຳນາຈໜ້າທີ່ໃນກາຮພິຈານພິພາກຂາອຣຣາດີ ແລະ ມາຈາກກາຮ ພິຈານ ຄັດເລື່ອກ
- ຂໍາරາຊກາຮຝ່າຍຄາລປົກຄອງ ມີອຳນາຈໜ້າທີ່ໃນທາງຮຽກ ມາຈາກກາຮບຣາງແລະ ແຕ່ງຕັ້ງ

ຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ງ

- ຂໍາරາຊກາຮຕຸລາກາຮ ມາຈາກຜູ້ທຽງຄຸນວຸດີໃນຫລາຍດ້ານ ມີອຳນາຈໜ້າທີ່ໃນກາຮພິພາກຂາອຣຣາດີ
- ຂໍາරາຊກາຮຝ່າຍຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ງ ທ່ານໜ້າທີ່ຮຽກ

ໂສຕ້ຫັນ # 7.8

ກາຮໃໝ່ອຳນາຈຕຸລາກາຮໂດຍອົງຄົກຮື່ອນ

ກາຮໃໝ່ອຳນາຈຕຸລາກາຮໂດຍອົງຄົກຮື່ອນ

ອົງຄົກທີ່ມີໃໝ່ອົງຄົກກາຮຄາລຕາມຮູ້ຮຽມນູ້ງ ແຕ່ມີອຳນາຈໜ້າທີ່ຄລ້າຍຄາລ ທີ່ມີຫລາຍອົງຄົກ ໄດ້ແກ່

● ຄະນະກຽມກາຮວິນຈັຍກາຮເປີດແຜຍຂໍ້ມູລຂ່າວສາຮ

- ຕາມພຣະຣາຊບັນຍຸດີຂໍ້ມູລຂ່າວສາຮຂອງຮາຊກາຮ ພ.ສ. 2540 ມີຄະນະກຽມກາຮທ່ານໜ້າທີ່ວິນຈັຍ
ຂໍ້ມູລຂ່າວສາຮ ສີ່ພິພາທະໜ່າວ່າງສີ່ທີ່ຂອງຜູ້ຂ່ອແລະ ອຳນາຈໜ້າທີ່ຂອງໜ່າຍຫຼື ຜ່າຍທີ່ອົກຄໍາລັ່ງ
ໂດຍຄະນະກຽມກາຮນີ້ແບ່ງອອກເປັນ 5 ຄະນະ
 - ◆ ດ້ານຕ່າງປະເທດແລະ ຄວາມມັນຄົງຂອງປະເທດ
 - ◆ ດ້ານເຄຣະຈຸກິຈແລະ ກາຮຄລັ້ງຂອງປະເທດ
 - ◆ ດ້ານລັ້ງຄມ ກາຮບົຮ່າຮ່າງກາຮແຜ່ນດິນແລະ ກາຮບັງຄັບໃໝ່ກູ້ມາຍ
 - ◆ ດ້ານກາຮແພທີ່ແລະ ສາຮາຮນສຸ້ງ
 - ◆ ດ້ານວິທີຍາຄາສຕ່ຽງ ເທັກໂນໂລຢີ ອຸດສາທກຮຽມ ແລະ ກາຮເກະໜຕວ

● ຄະນະກຽມກາຮເລື່ອກຕັ້ງ

- ຕັ້ງຂຶ້ນຕາມບັນຍຸດີຂອງຮູ້ຮຽມນູ້ງ ພ.ສ. 2540 ປະກອບດ້ວຍ ປະຊານ 1 ດາວ ແລະ
ກຽມກາຮອົ່ນອື່ກ 4 ດາວ ມີວາຮກາຮດໍາຮັງຕໍ່ແກ່ 7 ປີ
- ທ່ານໜ້າທີ່ຄວບຄຸມແລະ ດໍາເນີນກາຮຈັດຫຼື ຈັດໃໝ່ກາຮເລື່ອກຕັ້ງ ແລະ ກຽມກາຮເລື່ອງປະໜາມທີ່ໃໝ່ເປັນໄປ
ໂດຍສຸຈິດແລະ ເຖິງຮຽມ

เตตทัค # 7.9

โครงสร้างและองค์กรในกระบวนการการยุติธรรม

โครงสร้างและองค์กรในกระบวนการการยุติธรรม

- โครงสร้างและองค์กรในกระบวนการการยุติธรรมทางแพ่ง
 - บุคคลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการการยุติธรรมแพ่ง ประกอบไปด้วย คู่ความ ศาล และพนักงานบังคับคดี
 - วิธีพิจารณาความของศาลแพ่ง
 - การบังคับคดีแพ่ง
- โครงสร้างและองค์กรในกระบวนการการยุติธรรมทางอาญา
 - บุคคลที่เกี่ยวข้องในกระบวนการการยุติธรรมทางอาญา คือ ผู้กระทำความผิดทางอาญา ผู้เสียหาย หรือผู้กล่าวหา พนักงานฝ่ายปกของ หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทนายความ พนักงานอัยการ ศาลและเจ้าหน้าที่ฝ่ายราชทัณฑ์
 - วิธีพิจารณาความอาญา
 - การบังคับคดีอาญา
- โครงสร้างและองค์กรในกระบวนการการยุติธรรมทางปกของ
 - บุคคลที่เกี่ยวข้องในกระบวนการการยุติธรรมทางการปกของ ได้แก่ คู่กรณี ทนาย และศาล
 - วิธีพิจารณาคดีของศาลปกของ ใช้ระบบไต่สวน
 - การวินิจฉัยซึ่งขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล
 - เป็นไปตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยซึ่งขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542 ใหม่ คณะกรรมการการวินิจฉัยซึ่งขาด
 - การบังคับคดีปกของ

ໂສຕ້ຫັນ # 7.10 ປ່ຽນຫາຂອງກະບວນກາຮຽດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງການ

ປ່ຽນຫາຂອງກະບວນກາຮຽດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງການ

- ການຂາດເອກພາບໃນການບໍລິຫານ
- ຂາດນໂຍບາຍຮະດັບໜັດໃນການບໍລິຫານກາຮຽດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງການ ແລະ ຂາດຜູ້ຮັບຜິດຂອບໃນທາງການເນື່ອງໃນການດຳເນີນການ
ຕາມນໂຍບາຍດັ່ງກ່າວ
- ຂາດການຕຽບສອບຄ່າວຸ່ງດຸລຸ ທີ່ເໝາະສົມຮະຫວ່າງອົງກົດໃນກະບວນກາຮຽດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງການ ຂາດຄວາມໂປ່ງໃສ ຂາດຮະບບ
ທີ່ເປັນຫຼັກປະກັນຄວາມອີສະວະ ແລະ ຂາດຮະບບຕຽບສອບຄວາມຮັບຜິດຂອບຕາມຮະບອນປະຫວັດທີ່ໄດ້
- ຂາດຄ້າຍພາບໃນການພັດນາເພື່ອໃຫ້ເຫັນການກິຈການບໍລິຫານກາຮຽດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງການໃນປັດຈຸບັນ
- ປ່ຽນຫາຄວາມໄມ່ເຖິ່ງມັກຮະຫວ່າງເອກົນກັບຝ່າຍປົກກອອງ
- ປ່ຽນຫາເຮືອການຝຶກຄົດ ແລະ ເຊື່ອມຳນາຈຳສາລ ອ້ອງປ່ຽນຫາເຂົດຢ່າງຈະຮ່ວ່າງສາລປົກກອອງແລະສາລແພ່ງ ອ້ອງ
ສາລອາງໝາງ
- ປ່ຽນຫາເຮືອການເຂົ້າຄື່ງຂໍ້ມູນຂ່າວສາຮາທາງຮາຊາການ ເພຣະຍັງມີປ່ຽນຫາໃນທາງປົກບັດຫຼື່ມາກ
- ປ່ຽນຫາເກື່ອງກັບການປົກບັດທັນທີ່ຂອງເຈົ້າທີ່ຕໍ່ກ່ຽວຂ້ອງການ
- ປ່ຽນຫາການອໍານວຍຄວາມຍຸດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງການ
- ປ່ຽນຫາການອໍານວຍຄວາມຍຸດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງການ
- ປ່ຽນຫາການຮັບຜິດຂອບໃນກະບວນກາຮຽດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງການ

โสดทัศน์ # 7.11 การเมืองไทยกับสถาบันตุลากิจและกระบวนการการยุติธรรม

การเมืองไทยกับสถาบันตุลากิจและกระบวนการการยุติธรรม

ความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองไทยกับสถาบันตุลากิจและกระบวนการการยุติธรรม

- กระแสความต้องการของประชาชน ทั้งการปฏิรูปการเมืองและการกระบวนการการยุติธรรม
- โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ ความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติและตุลากิจ ยังไม่มีการคานอำนาจอย่างเด่นชัด และตุลากิจยังไม่ได้แยกเด็ดขาดออกจากอำนาจบริหาร จนกระทั่งการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 สถาบันตุลากิจจึงมีความเป็นอิสระมากขึ้น
- การดำเนินการทางการเมือง การอภิปรายในสภาอาชญาภาพ ฟ้องร้องได้ และยังมีการจัดตั้งศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

สถาบันตุลากิจกับความชอบธรรมในระบบประชาธิปไตย

- การแยกอำนาจในการพิจารณาอรรถคดีให้แก่ฝ่ายตุลากิจ เป็นการส่งเสริมการป้องกันชีวิตและเสรีภาพของราษฎร
- การที่ผู้พิพากษาจะมีความเป็นอิสระจากอิทธิพลทางการเมืองได้ จะต้องไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือทางการบริหารเลี้ยงเงย
- เมื่อสถาบันตุลากิจเป็นหนึ่งใน 3 องค์กรที่ใช้อำนาจอธิปไตยในนามของประชาชน ประชาชนจึงควรมีส่วนร่วมในกระบวนการการยุติธรรม และการตรวจสอบการทำงานของตุลากิจ

ผลกระทบของการเมืองไทยที่มีต่อสถาบันตุลากิจและกระบวนการการยุติธรรม

- ผลกระทบทางการเมืองที่มีต่อแนวโน้มนโยบายของศาล นั่นคือ เมื่อการเมืองไร้เสถียรภาพ ศาลก็ได้รับผลกระทบ
- ผลกระทบที่เกิดจากความล่าช้าในการบัญญัติกฎหมาย ทำให้ตามไม่ทันการเปลี่ยนแปลง
- ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจต่อการบริหารงานของศาล โดยเฉพาะปัญหาการจำกัดของงบประมาณ
- ผลกระทบในเรื่องการบริหารงานบุคคล มีการแทรกแซงจากฝ่ายบริหารในการแต่งตั้ง โยกย้าย และอื่นๆ

แนวโน้มของสถาบันตุลากิจและกระบวนการการยุติธรรมในการเมืองไทย

- การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการการยุติธรรม ต้องเปิดกว้างมากขึ้น
- การจัดตั้งสถาบันเพื่อการศึกษาวิจัยและพัฒนากระบวนการการยุติธรรมเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพ
- ที่มาของผู้พิพากษา ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้นทั้งโดยตรงและอ้อม